

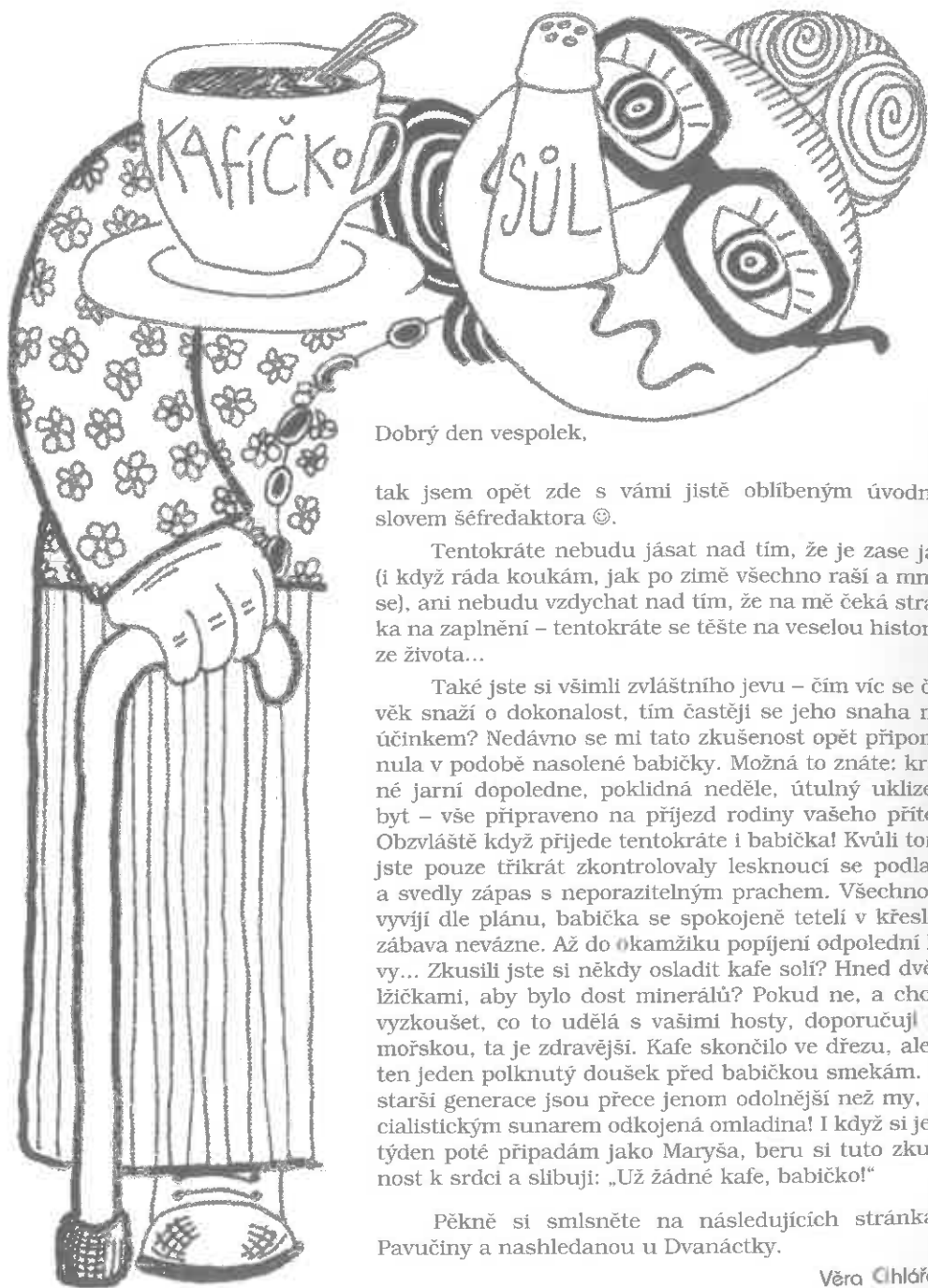

11 PAVUČINA

(nejen) studentský časopis

FOTO: Petr Znachor

20 Kč - 2002

Dobrý den vespolek,

tak jsem opět zde s vámi jistě oblíbeným úvodním slovem šéfredaktora ☺.

Tentokrát nebudu jásat nad tím, že je zase jaro (i když ráda koukám, jak po zimě všechno raší a množí se), ani nebudu vzdychat nad tím, že na mě čeká stránka na zaplnění – tentokrát se těšte na veselou historku ze života...

Také jste si všimli zvláštního jevu – čím víc se člověk snaží o dokonalost, tím častěji se jeho snaha míjí účinkem? Nedávno se mi tato zkušenost opět připomenula v podobě nasolené babičky. Možná to znáte: krásné jarní dopoledne, poklidná neděle, útulný uklizený byt – vše připraveno na příjezd rodiny vašeho přítele. Obzvláště když přijede tentokrát i babička! Kvůli tomu jste pouze třikrát zkontrolovaly lesknoucí se podlahu a svedly zápas s neporazitelným prachem. Všechno se vyvíjí dle plánu, babička se spokojeně tetelí v křesle a zábava nevázne. Až do okamžiku popíjení odpolední kávy... Zkusili jste si někdy osladit kafe solí? Hned dvěma lžičkami, aby bylo dost minerálů? Pokud ne, a chcete vyzkoušet, co to udělá s vašimi hosty, doporučuji sůl mořskou, ta je zdravější. Kafe skončilo ve dřezu, ale za ten jeden polknutý doušek před babičkou smekám. Jo, starší generace jsou přece jenom odolnější než my, socialistickým sunarem odkojená omladina! I když si ještě týden poté připadám jako Maryša, beru si tuto zkušenost k srdci a slibuji: „Už žádné kafe, babičko!“

Pěkně si smlsněte na následujících stránkách Pavučiny a nashledanou u Dvanáctky.

Věra Chlářová

Škola	* Přehlížený obor	2
	* Odpověď a výklad některých omylů	2
	* Přehlížený obor?	4
Rozhovory	* Ekologický konflikt: Golfové hřiště na Hluboké	6
	* Rozhovor s prof. Komárkem	7
	* Studentské hodnocení přednášek & vaše názory	12
	* Fotografská soutěž	16
Rozhovory	* Rozhovor s Danielou Vyžrálkovou	17
Počítače	* Tvorba www stránek počtvrté	21
	* Jak jsem špehovala jednu rodinu	22
	* Jsou nebo nejsou v knihovně knihy?	24
	* Tragikomická historka z počítačovny	27
	* Aktualitka	28
Věda	* Kuprej	29
	* Co znamená to ošklivé slovo „full texty“?	31
	* Věděli jste, že...	32
Sřepý z vědy	* Obrazovka na bázi nanotechnologií	33
	* Kpradiny a ozónová vrstva	33
	* Hledání planet jiných sluncí	34
	* „Infračervené“ diody	34
Společnost	* Kompas plus: Obchod jako každý jiný... SexShop	35
	* Harry Potter a pražená kukuřice	36
	* Pod taktovkou modrého ptáka	37
	* Kterak dojít k zápisu do rejstříku trestů	39
	* Po stopách... Mayové (poprvé) – tajemství Palenque	40
Rozhovory	* SFOR znamená Stabilization Force	42
Kultura	* Víte, že...?	47
	* Mladé umění u Kamenného zvonu	47
	* Jihočeské divadlo požádá o prodloužení provozu otáčivého hlediště	48
	* A ještě jednou točna, aneb Zastánci otáčivého hlediště chtějí zbořit zámek	49
	* Eva Henychová	50
	* Magnesia Litera	51
	* Rozhovor o kulturním životě s dr. Olegem Ditrichem	52
	* V ČR vznikne nový klášter, první po 70 letech	53
	* Že nevíte, jak vznikl apríl?	53
Vlastní tvorba	* Spasitel Bill	54
Volný čas	* Nová miniknihovna	56
	* Velikonoce a jejich symbolika	58
	* Rizota	59
	* LARP – Live Action Role Playing	60
	* Banát	62
	* Tip na výlet: z Kaplice do Českého Krumlova	64
Tiráž	* O diplomce a zajícovi	65

pro milovničky internetu: <http://www.bf.jcu.cz/tix/pavucina/>

Přehlížený obor

Studuji na skvělé fakultě. Alespoň všichni okolo mě si to myslí a jsou na to pyšní. Vedení fakulty, přednášející, ale také studenti se snaží tuto fakultu prezentovat jako „research“. Snad to je důvod, proč když začnu mluvit o svém šestém magisterském oboru, začne se většina lidí buď ušklíbat, nebo přejde k jinému tématu. Tím oborem je „Biologie pro učitele“. Nenechte se mýlit – studenti tohoto oboru jsou studenty Biologické fakulty! Některé kurzy však, včetně jednoho státnicového předmětu, zajišťuje Pedagogická fakulta.

Možná, že vás při čtení napadlo: „Proč mi to vlastně říká?“ „Co je mi do toho?“ „Pche, nějací učitelé se chtějí zviditelnit!“

Pokud ano, tak vězte, že tohle je akreditovaný program této fakulty, to znamená, že studenti tohoto programu, i když je to jejich jediný studijní program, jsou řádnými studenty Biologické fakulty.

Jak to ale s nimi je a proč vlastně tento článek píše:

Zatímco student jiného „normálního“ magisterského programu (např. geobotanika, zoologie, ekologie...) většinou ví co a jak – kdy a kde si má co zapsat, kdy mu který kurz běží, co ještě musí atp., pro studenta „přehlíženého“ oboru toto neplatí. Letos velká část lidí doplatila na to, že se změnil systém předzápisu na Pedagogické fakultě (z předzápisu po semestrech na předzápis po akademických rocích) a nikdo se jim to neobtěžoval říci, ba dokonce to na našem studijním oddělení (kde se rádně jako studenti Biologické fakulty zapisujeme) v červnu ani nevěděli. Letos někteří studenti doplatili na to, že tento obor je „přehlížený“ a že si příslušné osoby prostě nevšimly, že lidé v tomto oboru přibýlo, a že by se tudíž měly zvednout požadované počty rezervovaných míst v povinných kurzech zajišťovaných Pedagogickou fakultou. Již tři roky je mi bezvýsledně slibováno (kromě jednoho nepříliš povedeného pokusu ze strany Pedagogické fakulty), že bude existovat rozvrh povinných kurzů pro studenty tohoto oboru. Neustále se setkáváme s tím, že přednášející nás nemají v seznámených studentů v kurzu, ačkoli jsme řádně zapsaní a z toho pramení např. problém vejít se na příslušné cvičení.

Stěžují si?

Ano.

Ale ne na konkrétní problémy – ty se dají překousnout. To, co mě mrzí nejvíce, je, že ty problémy jsou způsobeny Biologickou fakultou a že se s větší ochotou setkávám na fakultě Pedagogické. To je také jeden z důvodů, proč si po pěti letech na Biologické fakultě již nemyslím, že je skvělá. Je fajn, ale je tu hodně věcí, se kterými by se mělo něco dělat.

Niena (Alena Schusserová)

Odpověď a výklad některých omylů

V prvních třech odstavcích článku „Přehlížený obor“ je několik zásadních a zavádějících nepravd, jmenovitě především tvrzení, že „biologie pro učitele“ je akreditovaný program BF JU, a dále že může existovat student, pro kterého by to byl jediný studijní program.

Je tedy napřed třeba si ujasnit stav věci: BF nemá a nikdy neměla akreditaci na studium učitelství, tj. studijní program „Učitelství pro střední školy“. Takovou akreditaci má na JU jen Pedagogická fakulta. (Ještě k názvu: studijní program je nadřazená a širší jednotka celo-

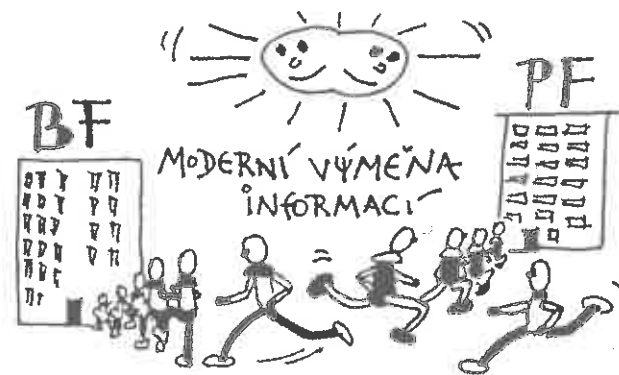
státně jednotná, dělí se na obory, které mohou být na různých školách vymezeny nejednotně.) To, co na BF chceme a můžeme dělat, je umožnit našim studentům bakalářského studijního programu „1501 R Biologie“, oboru „biologie“, kteří u nás budou pokračovat v magisterském stupni v některém z dosavadních oborů dvouletých odborných magisterských programů (těchto programů je na BF zatím devět a v nich 14 oborů – což je strašné drobení oborů a chystáme jejich pospojování), získat souběžným studiem určitých povinných předmětů na

Pedagogické fakultě JU jednooborovou učitelskou aprobaci pro učební předmět biologie na středních školách, jako kdyby vystudovali studijní program „Učitelství pro střední školy“, obor „učitelství biologie pro střední školy“ na oně Pedagogické fakultě. (Seznam studijních programů JU v tomto místě poznamenává „tyto studijní obory lze studovat – rozuměj na PF JU – zpravidla ve dvojicích“, tedy studenti PF zpravidla k té biologii u nich studují ještě jeden

spřávně, včas a úplně fungovat vzájemné výměny informací. Naše studijní oddělení pro to leccos dělá. Připouštím, že bude třeba zařídit více. Na druhé straně se zdá, že je lépe jednat přímo s katedrou. Ale organizace té pedagogické části je zcela věc Pedagogické fakulty a lepší „začlenění“ našich studentů na PF je možné tehdy, když se hodně brzo rozhodnou pro tuto variantu studií, hodně včas se zapíší, nahlásí, atd. Prostě když se studenti této nestandardní varianty budou trochu sami starat o své věci, a ne jen „zákaznický“ (dříve za socialismu „odborářský“) „čerpát“, to jest čekat, že všechno přijde za nimi samo a někdo to dodá jako pan vrchní jídlo v restauraci.

Teď ještě pár informací ke studiu učitelství vůbec. V této zemi existuje na pedagogických fakultách a pak na filosofických a přírodovědeckých, a to v dost odlišné podobě. Na těch pedagogických bývá mnohem více „organizované“, tedy s povinnými a

plně naprogramovanými sledy předmětů. To je pozůstatek z dob hlubokého socialismu, kdy se třeba ucházet o studium učitelství musel hlásit o několik měsíců dříve než na ostatní vysoké školy, aby mohli budoucí učitelé být s předstihem prověřeni na úrovni krajského výboru komunistické strany – a výchova budoucích učitelů byla „ostře sledovaná“ a organizovaná. Jiné fakulty, jmenovitě třeba přírodovědecké, se z té minulosti už v leccem vymanily. Pravidelné setkání děkanů přírodovědeckých fakult před několika dny na „Mat-Fyzu“ Karlovy univerzity se tentokrát zabývalo právě a jen studiem učitelství na těchto fakultách a jednalo společně se členy Pracovní skupiny pro pedagogiku Akreditační komise ČR. V řadě věcí se všechny přírodovědecké fakulty shodují: dělí do budoucna studium na tříletý bakalářský a (na něj navazující) dvouletý magisterský stupeň i pro studium učitelství s tím, že diplom opravňující k výkonu učitelského povolání je až ten magisterský, bakalářský stupeň je jen studiem oboru (dvou oborů, třeba biologie a zeměpisu) s jistou částí pedagogických předmětů. (Pedagogické fakulty se křečovitě drží souvislých pětiletých magisterských programů studia učitelství a já už je podezírám, že hlavním důvodem pro ně je, že by

obor.) Tohle všechno si lze nalézt ve Statutu JU – třeba na www JU, ale také v naší Růžence.

Co z toho nutně plyne? Za prvé, ta část kurzů, která není odborně biologická, tedy všechny psychologie, pedagogiky, didaktiky, je plně „ve správě“ Pedagogické fakulty. Magisterský diplom s výrokem „vystudoval obor... a obor učitelství pro střední školy“ podepisuje také děkan PF. Ty tři tečky o dvě řádky výše znamenají, že diplomovou práci obhájí a státní zkoušku student vykoná v některém z těch 14 magisterských oborů BF a navíc koná část (souborného celku) státní zkoušky z oněch pedagogických předmětů na PF. To vše až na konci magisterského studia. Jenže: sňůra přerekvizit těch obecně pedagogických předmětů je dlouhá a nelze je stihnout za méně než čtyři roky. Přitom student je imatrikulován ke studiu na Biologické fakultě.

A teď už se můžeme dostat ke konkrétním problémům. Především je z toho snad jasné, že jde o studium na dvou fakultách. Na základě jejich dohody a spolupráce, ale přesto pořád podle pravidel každé z nich v té části, kterou zajišťuje. Můžeme o sblížení těch pravidel jednat, ale mnoho s tím nenaděláme – všichni chceme „zůstat svoji“. Kromě jednoho: měly by

na ty odborné bakalářské programy jednotlivých oborů nezískaly akreditaci.) Ale hlavně: ty ostatní fakulty jsou dost velké na to, aby si vydržovaly svoje vlastní psychology, pedagogy a didaktiky na speciálních katedrách, a tak jsou na pedagogických fakultách nezávislé. U nás by se takoví lidé „neuživili“, a proto si je prostě nemůžeme dovolit. Jinak lidé z pedagogické pracovní skupiny Akreditační komise požadují třeba, aby ve studiu učitelství ty „neodborné“ předměty zabíraly 20 až 25 % času ve studiu (není pochyb o tom, že dnešní učitel i na školách středních je postaven před problémy, o kterých se učitelům před nějakými třiceti a více

Přehlížený obor?

S mnohými výroky Nieny je možné jediné souhlasit. Přehnaná pycha určitě není nikdy v pořádku a často bývá na škodu věci, avšak i zde je třeba rozlišovat. Pokud se nám třeba bude snažit vysvětlovat, jak se má dělat či učit věda, někdo, koho na Web of Science nenajdete buď vůbec, nebo v jediném dvacet let starém český psaném článku, navíc ukrytém v klubku jiných autorů, pak bude určitě na místě mu připomenout, že by se měl věnovat spíše věcem, kterým rozumí. Není však už dobře svou nadřazenost projevovat všude a všude. Vždyť i člověk, který v životě nepublikoval v impaktovaném časopise, může být třeba dobrým politikem nebo předsedou zemědělského družstva. Kromě toho – málo platné, my a zemědělci máme oproti třeba historikům nebo psychologům jistou výhodu v tom, že sdílíme campus s několika stejně zaměřenými ústavy AV ČR, které jsou nám stálým zdrojem lidí, přístrojů i možností uplatnění či praxí studentů. Tudiž všeho s mírou.

I mně připadá, že učitelství na BF nepatří mezi příliš preferované obory. Zde se však již naše názory začínají poněkud lišit. Domnívám se, že obor je takový, jakým ho udělají jeho učitelé, ale i studenti. Počet studentů, který mne kontaktoval za celou dobu, co jsem jeho garantem, by se dal spočítat na prstech jedné ruky – a vesměs šlo o otázky týkající se spíše různých možností řešení nepředvídaných situací, ve kterých se osobně ocitli, nikoli stížností na organizaci oboru, přístup studijního oddělení apod. Když jsem si přečetl článek Nieny, kontaktoval jsem děkana PF, jejich proděkana Holce i ve-

lety nezdálo ani v nejhrůznějším snu, a je tedy potřeba ho na to, jak vybavit znalostmi leccčeho – jde jen o to, jak kvalitními a užitečnými). Chtějí také, aby i na přírodovědeckých fakultách student učitelství kromě odborné magisterské diplomové práce ještě vyrobil jakýchsi třicet stran studie obecně pedagogické na zadané téma – to se děkanům přírodovědeckých pranic nelíbí a asi se pro to nenadchnou. Kolem studia učitelství se bude pravděpodobně v budoucnu dít mnohé – jenom my budeme převážně diváky, aspoň dokud nebudeme fakultou Přírodovědeckou s mnoha studijními obory včetně učitelství.

-zBr-

doucí jejich studijního oddělení a ptal se na vysvětlení některých bodů. Zajímavá byla první reakce děkana Papáčka: „Až do této chvíle jsem se domníval, že vše běží na základě bezproblémové spokojenosti obou stran.“ To je totiž i můj pocit. Prostě pokud není zpětná vazba od studentů, zodpovědní činitelé těžko vůbec zjistí, že je něco v nepořádku. Proto jsem za tento článek, i když s mnohými argumenty v něm uvedenými nesouhlasím, velice vděčen. Konečně aspoň nějaká kritická odezva. Porovnejte situaci učitelství třeba s angličtinou: Studentská kritika způsobila – pokud nic jiného – aspoň to, že se o věci diskutuje. To, zda diskuse dopadne ke spokojenosti studentů, je pak už opravdu problémem zodpovědných činitelů. Ale k merituu věci. Niena v podstatě uvádí čtyři body, k nimž se postupně vyjádřím. Začnu od „nejlehčích“:

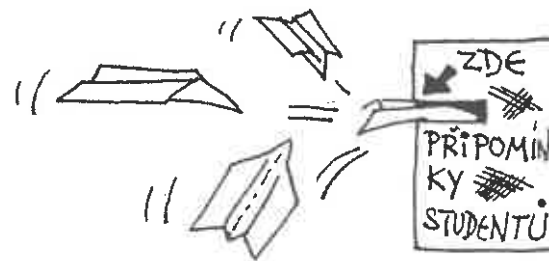
Na PF se změnil systém předzápisu z předzápisu po semestrech na předzápis po akademických rocích a studijní odd. BF o tom v červnu nevědělo. Jak se toto tvrzení shoduje s tím, že v Seznamu přednášek BF pro letošní akademický rok a taktéž na <http://www.bf.jcu.cz/stud/harm02.html> na Internetu zní první řádka týkající se zimního semestru: „Předzápis pro celý akademický rok pro studenty BF na jiné fakulty: 18. až 22.6. a 25. až 27.6. 2001“? Teprve pod tím následuje: „Předzápis do zimního semestru: 11.6. až 13.7. 2001“.

Přednášející na PF nemají studenty BF v seznamech kurzů. Máte skutečně dojem, že s tímto má BF, byť minimálně, co do činění?

Uvádím odpověď proděkana Holce, s níž se plně ztotožňuji: „Je to nesmysl. Student, který se запиše na kurz, se nutně musí objevit ve STAGu na seznamu studentů zapsaných na předmět, a to se svým osobním číslem... Zkušenost z posledního předzápisu říká, že v zapisování předmětů z jiných fakult jsou na JU potíže. Pokud si studenti jiných fakult zpravidla mohli zapsat předměty na PF celkem bez problémů, studenti PF se do kurzů na BF a ZF nedostali (PF je tedy v tomto směru nějak otevřenější). Zápis předmětů na jiných fakultách se podařil až po zásahu Mgr. Hosnedlové a dohodě s příslušným studijním oddělením.“ Čili příliš nevěřím tomu, že se „neustále setkáváte s tím, že přednášející vás nemají v seznamech studentů v kurzu, ačkoli jste řádně zapsaní“ – to snad může být ojedinelá chyba způsobená inkompetencí některého přednášejícího, nikoli běžný jev. Pokud se mýlím, proč o tom nevyrozumíte příslušná místa? Řekněte mi konkrétní případy, pak se budeme mít o čem bavit.

Neexistuje rozvrh povinných kurzů. Je tomu skutečně tak: rozvrh je na PF sestavován znovu pro každý semestr. Má to řadu objektivních příčin – podívejte se na Internetu na počet předmětů a jejich kombinací na této fakultě vyučovaných – byla byste Vy sama pro toto množství schopna udělat stálý rozvrh? Já ne.

Počet rezervovaných míst v kurzech zajišťovaných PF. Opět si dovoluji použít formulaci proděkana Holce: „PF žádná rezervovaná místa (to je termín, který snad náhodně použila Niena) nemá. Počet studentů, kteří se mohou zapsat do předmětu, je dán jeho kapacitou. Tu nastavuje katedra s vědomím toho, kolik studentů, musí (může) obsloužit. Případně zvý-

šení kapacit v řádu jednotek zatím nebylo na PF problémem.“ Opět – pokud máte konkrétní případy, doložte je prosím – jinak je to tvrzení proti tvrzení a já nemám důvod Dr. Holcovi nevěřit, pokud nemám konkrétní příklady opaku.

Na rozdíl od Nieny se tedy domnívám, že žádný z kritizovaných bodů není věcí BF, a proto mě udivují výroky typu „...co mě mrzí nejvíce je, že ty problémy jsou způsobeny Biologickou fakultou...“ Navíc k otevření jednání s PF ohledně nápravy – pokud vůbec je co napravovat – bych od Nieny musel získat konkrétní argumenty. Rád se ztotožním s tím, že nemáme být přehnaně pyšní, ale zde mi opravdu chybí souvislosti.

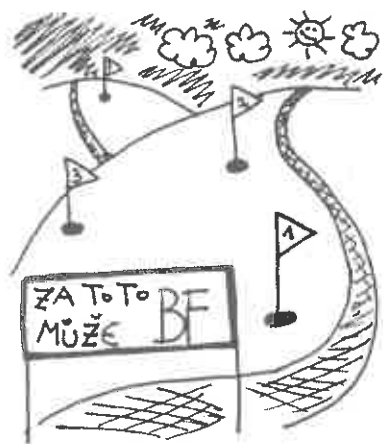
V učitelském studiu vidím nedostatky zcela jiné než Niena. Patří mezi ně třeba to, že student by se do studia učitelství měl skutečně mít povinnost na začátku nějakým způsobem přihlásit, aby studijní oddělení BF vůbec vědělo, kolik studentů tento směr studuje. Současná situace je sice absolutně volná, neboť v kreditním systému si může student zapsat cokoli, ale může teoreticky vést až k tomu, že studijní oddělení se dozví o tom, že student absolvoval všechny předměty oboru a má právo dělat státnice, až těsně před nimi. Největší rezervu (a vlastní dluh) vidím v reorganizaci systému informací uvedených v Růzence a na webu BF. Stránky již delší dobu předělávám tak, aby byly jasnější a reagovaly na věci, které se objevily v průběhu času. Věřím, že to stihnu do konce akademického roku, a doufám, že pomohou k tomu, aby si studenti zcela mylně nepředstavovali že „...tohle je akreditovaný program této fakulty, to znamená, že studenti tohoto programu, i když je to jejich jediný studijní program, jsou řádnými studenty Biologické fakulty...“ a podobně.

Závěrem: Se čtyřmi kritickými argumenty Nieny, na rozdíl od jejich obecnějších tvrzení, sice nesouhlasím, nicméně za ně děkuji. Snad pomůžou aspoň k tomu, že se vylepší informace o učitelství v Růzence a na webu, protože díky některým výroky Nieny si začínám uvědomovat, jak mylně si mohou studenti věci vykládat a co všechno je na těchto stránkách třeba zdůraznit. Možná si někdo dá příště i lepší pozor na studenty z BF. Pokud by se skutečně vyskytly konkrétní problémy, o nichž Niena mluví, velice prosím, aby s nimi studenti seznamovali studijní oddělení, mne či děkana. Jedním z neefektivnějších způsobů je email. Jedině na základě konkrétních argumentů je možné vyžadovat jejich nápravu.

Pavel Kindlmann

Ekologický konflikt: Golfové hřiště na Hluboké

Jak vzrůstá intenzita médií, tak i autorovi tohoto příspěvku vzrůstá počet dotazů, které vznášejí studenti i zaměstnanci BF ohledně golfového hřiště na Hluboké. Nedávno jsem se k tomuto vyjadřoval například v rámci kontroverzního pořadu ČT „Nedej se“, a tak je mi jasné, že po jeho odvysílání (jemuž obvykle předchází odpovídající redakční úprava, u „Nedej se“ znamenající vystříhání toho, co se jim nehodí, a dodání subsenzorických sdělení typu dramatické hudby a imponující rezie řazení jednotlivých spotů) se řada lidí začne ptát: „Cože, něco takového jsme umožnili?“

Pravda je totiž taková, že v roce 1999 se na BF obrátil Okresní úřad České Budějovice, referát životního prostředí, se žádostí o dodání tzv. biologického hodnocení investičního záměru (ve smyslu zák. 114/92 Sb.), a to ohledně plánované výstavby osmnácti jamkového golfového hřiště v lokalitě Podskalská a Poříčská louka. Jde o obrovské louky, které uvidíte, když si vylezete na zámek Hluboká a podíváte se směrem k Budějovicím – Podskalská louka začíná hned za silnicí pod ostrohem zámku.

Tuto zakázku jsme jako BF splnili za necelý rok. Pracovalo na ní několik studentů a několik zaměstnanců. Výsledkem hodnocení bylo souhlasné stanovisko. Ne snad, že bychom se jakkoliv zasazovali

za golf, vždyť nikdo z nás jej nehraje, ale protože golfové hřiště bylo bližší ekologicky optimální variantě, než byla varianta nulová (tedy pokračování stavu v roce 1999). Souhlasné stanovisko jsme však podmínili řadou velmi striktních podmínek, z nichž se investoři točila a dodnes točí hlava. Bližší podrobnosti najdete přímo v textu tohoto hodnocení, který je deponován v naší knihovně (klíčová slova: biologické hodnocení, golf, Hluboká nad Vltavou, nebo jméno autora tohoto příspěvku, který byl i editorem celé studie).

Celá kauza má však další peripetie, v nichž sice jako BF „nejedeme“ (protože nejsme účastníky řízení), ale v nichž se na naše stanovisko odvolává tu investor, tu Okresní úřad, tu ekologické neziskové iniciativy. Věc došla až tak daleko, že jedna z významných ekologických neziskovek (Ekologický právní servis, o.p.s.) si zjedнала kontraposudek soudní znalkyně, který se začal vehementně používat. Soudní znalkyně, bohužel ex-studentka BF, vypracovala posudek plný závažných pochybení a tendenčně pojatých sdělení. Na základě rozboru tohoto posudku předseda Krajského soudu v Českých Budějovicích nedávno odebral dané soudní znalkyni licenci. To však nebránilo zadavatelé a jemu spřízněným neziskovkám daný posudek vehementně medializovat.

Každý si dokáže představit, že tady končí veškerá legrace. Biologické hodnocení takovou legraci, alespoň z našeho pohledu, bylo – to opravdu zvládneme „levou zadní“. Museli jsme si sami jen vyjasnit odborná stanoviska, třeba zda je třeba odstraňovat staré dřevo z památných solitérních dubů (jak to chtěli dendrologové), či nikoliv (jak to chtěli entomologové, zabývající se xylofágní entomofaunou). Nebo jsme museli investorovi vysvětlit, že když trváme na ochraně společenstva žlutuchové louky, nepřistoupíme na jeho návrh, že mu vyznačíme jednotlivé žluťuchy a on okolo nich udělá malé ohrádky (nedělám si legraci, opravdu to tak navrhovali; zeptejte se mgr. Matějkové, kat. botaniky).

Investice (a případná škoda) v řádu milionů korun, soudní posudky, odebrání licence soudního znalce, vymezení se k neetickému postupu inspektora České inspekce životního prostředí, to už není žádná akademická práce. Můžete si říct: „Tak proč se do toho motáme, proč nezůstaneme u základního výzkumu, u grantových přihlášek, tam nám totiž žádná rizika nehrozí!“. Mohli byste mít pravdu. Možná je opravdu snadnější se nezabývat praktickými aplikacemi, ale zůstat v há-

jemství čisté vědy, prosti tlaků společnosti. Myslím si, že toto je právě ta důležitá otázka, na niž bych rád znal názor fakultní obce. Nejde totiž o nějaké golfové hřiště a o jednu konkrétní lokalitu. Chcete-li se k tomu vyjádřit, můžete to udělat v rámci svých akademických svobod kdekoliv – třeba i v médiích. Kauza „Golfové hřiště na Hluboké“ je pro BF důležitá jinak. Otázka zní: chceme se zabývat i praxí? Praxe totiž přináší další výzvy, na něž nejsme zvyklí, třeba odpovědnost, rizika, medializaci, přízeň či nepřízeň investorů, státu, územní samosprávy, veřejnosti, sdělovacích prostředků...

Anebo chceme zůstat u badatelství a u vzdělávání studentů v oblasti základních věd? Proč ne – závislí na státu, investorech, samosprávě, veřejnosti a sdělovacích prostředcích sice zůstáváme, ale jinak. Opravdu nevím. Zřídí k tomu někdo diskusní fórum?

Richard Tichý, kat. ekologie BF (tichy@zf.jcu.cz)

Rozhovor s prof. Komárkem

Prispěchal k místu našeho setkání a omluvil se za zpoždění. Pak už jsme si v klidu jeho pracovní více než dvě hodiny příjemně povídali o kamínkách mozaiky jeho života...

životopis v datech: narozen roku 1931 v Brně, dětství prožil ve Znojmě, 1949 maturita, vysoká škola (PřF MU v Brně, PřF UK v Praze), aspirantura, zaměstnanec ČSAV (dnešní AVČR), práce v přípravném výboru na zřízení JU, přednášení na BF od roku 1991

oblíbení živočichové: ptáci, „...s kolegou jsme vyšlechtili na radu pana Horáka (výborný kynolog, autor českého teriéra či českého strakatého psa) nově psí plemeno, českého horského psa...“

rodina: manželka, dva synové, dva vnukové

nejdelší ušlá trasa: asi 50 km

oblíbená sinice: „No všechny!“

nejoblíbenější pokrm: „Nevybírám si, sním všechno. V zahraničí velmi rád ochutnávám místní speciality.“

jak dlouho vydrží pod vodou: „Proč se ptáte? Já to nikdy neměřil... a ani to změřit nijak moc netoužím.“

kdy měl největší trému: „Třeba při mém vystoupení, když jsem hrál na klavír. Nebo před zkouškama, u kterých jsem cítil, že to moc neumím.“

Na rozehrání – jaký den dneska máte?

Docela normální pracovní den. Pracovní v tom, že jsem dnes celé dopoledne přednášel a hned poté se účastnil porady, ze které jsem právě přiběhl.

Kolik vedete studentů?

Ten počet se pohybuje v průměru kolem deseti studentů všech stupňů studia.

Na co jste jako školitel u svých studentů přísný a v čem jste poměrně tolerantní?

Já nedovedu být přísný vůbec. Sice jsem si vymyslel dosti přísné hodnocení u zkoušek, ale to byla spíš snaha po objektivitě.

U samotného školení studentů se domnívám, že záleží přímo na daném studentovi. Budto ho téma baví, pracuje a dá do toho sám sebe – pak ho také není třeba hlídat. Nebo to dělá z jakéhokoli jiného důvodu a pak žádné hlídání a přemlouvání nepomůže.

Často se lká nad tím, že mnoho mladých lidí z prostředí vědy utíká za lepším výdělkem. Já to ale neberu jako velký záporný jev. Naopak si myslím, že je to určitý způsob selekce. Pravou vědu nelze podle mne dělat jinak, než s pocitem jistého životního naplnění. Věřím, že ten, kdo k tomu přistoupí tímto způsobem, má sílu překonat většinu problémů.

Takže když to shrnu: já předpokládám, že když si student svobodně vybere téma své diplomové práce, pak ho to zajímá a chce pracovat. Takže se svým studentům snažím spíš radit, než že bych je kontroloval. Doposud jsem neměl případ, kdy by mě některý z mých studentů vysloveně zklamal.

Proč přednášíte? Co vám tato činnost přináší?

Myslím si, že ten, kdo vykonává vědeckou práci, má kromě svého bádání jednu velkou povinnost, a tou je předávat nabyté vědomosti dále. Měl by tak činit jednak přednášením, jednak tím, že vychová své studenty, kteří budou v jeho práci pokračovat.

Vždy mi vadilo, když někdo z mých starších kolegů zemřel, aniž by po sobě zanechal to vědění, které nabyt za svého života. Takže předávání těchto vědomostí (ať už vedením studentů nebo i shrnutím znalostí ve formě publikace) považuji za povinnost každého vědce.

Z tohoto důvodu přednáším i já. Ovšem kromě toho se přiznám, že jsem velmi rád, že mohu učit. Je to patrně reakce na skutečnost, že jsem dlouhá léta učil nesměl.

Sledujete SHP (studentské hodnocení přednášek)?

Sleduji. Nemyslím, že by to bylo pro mě rozhodující, ale přece jenom je to určité kritérium. Přednášení není jen má věc – především je věcí studentů. Proto mě zajímá, zda mé přednášky pokládají za užitečné. Z SHP je pro mě hlavně důležité slovní hodnocení, protože právě zde nacházím zajímavé podněty a je-li to možné, pak se jim snažím vyhovět. Přitom anonymitu hodnocení zde беру jako prostředek k tomu, aby se hodnotící studenti mohli vyjádřit naprosto otevřeně. Ještě se mi nestalo, aby toho někdo ze studentů zneužil.

Teď si odskočme do dětství: Na jaký nejranější zážitek si vzpomínáte?

No... já nevím, která vzpomínka je nejranější. Jsou to všechno ještě vzpomínky předválečné. Žili jsme tehdy ve Znojme. Odtud se mi snad nejvíce vybavuje zahrádka, ve které jsme si jako malé děti hráli. Potom mi v paměti velice utkvěly události z roku 1938, při kterých jsme Znojmo opouštěli – to mi bylo sedm let a měl jsem za sebou první třídu.

Co myslíte – byl jste hodné dítě nebo spíš nezbeda?

Já jsem byl velmi hodné dítě. Spíš zakřiknutý kluk, trochu nešika. V důsledku mé dyslexie jsem měl také problémy s vyjadřováním a s psaním.

Takže jste byl spíš mimo klučičí party?

To zase ne. Problém byl trochu v tom, že jsme se od toho roku 1938 často stěhovali, takže na vytvoření nějakých part nebyl ani čas. Nakonec jsme zakotvili na třebičsku a tam už parta vznikla.

To bylo na hlavní škole.

Hlavní škole? To bylo něco jako gymnázium?

To bylo pokračování školy obecně. Já jsem na gymnáziu nesměl ze dvou důvodů: první byl nelojalita rodičů k německé Řiši (tatínek byl vězněn skoro celou válku) a druhým bylo mé označení za nearijskou rasu. Tehdy Němci zrušili páté třídy na obecné škole. Po čtvrté třídě jsme mohli postoupit do hlavní školy a na gymnáziu se šlo až z první třídy hlavní školy. Ovšem kvóty byly velice omezené, zkouška trvala pět dní a na vědomostech až tolik nezáleželo. Na gymnáziu jsem se dostal až po válce.

Jaké máte vzpomínky na dospívání?

Po válce jsme se vrátili zpět do Znojma a já začal studovat gymnázium. Byla to doba, kdy se mladí lidé mohli konečně realizovat. V naší třídě se sešla skvělá parta lidí ze všech koutů republiky a vytvořili jsme opravdu soudržný kolektiv – dodnes spolu udržujeme kontakt a scházíme se každý rok.

Co vám jako mladému studentovi zabíralo nejvíce času?

Dnes jen obdivuji, co všechno jsme v té době stačili provádět – sport, skauting, kulturní akce (hráli jsme divadlo, zpívali ve sboru)... A kromě toho všeho jsem měl už odmala zálibu v botanice, bavilo mě poznávat kytky. Mým spolužákem na gymnáziu byl Vladimír Hanák, nyní profesor zoologie na UK. Společně jsme pořádali nesmírně množství botanicko-zoologických výprav, na které rád vzpomínám a ze kterých jsem si patrně odnesl svůj blízký vztah k ornitologii a zoologii vůbec.

Jaké povolání měli vaši rodiče? Jak jste se vy dostal k biologii, algologii?

Můj otec byl stavební inženýr a maminka učila tělocvik a matematiku, takže nic společného s biologií. Můj zájem o biologii, přímo botaniku, byl spontánní. No a k algologii jsem se dostal až na vysoké škole v Brně. Tam mě sice zaujaly lišejníky,

ale na radu vedoucího katedry, prof. Podpěry, jsem začal pracovat na řasách, kterými se v té době zabývalo velmi málo lidí. Kvůli řasám jsem pak také přešel do Prahy.

Čím je pro vás vaše zaměstnání nejvíce přitažlivé?

Doufám, že to nebude znít jako klišé, ale asi tím, že umožňuje člověku hledat a nacházet stále nové a nové zákonitosti a přírodní souvislosti. Biologie je v tomto úžasná. Samozřejmě, že se v ní uplatňují víceméně tytéž zákony jako v jiných přírodních vědách, ale zároveň je jejich uplatnění tak variabilní a někdy tak neočekávané, že vzniká obrovské množství kombinací. Poznávání těchto nuancí přináší jednak velké vnitřní uspokojení a jednak si myslím, že je pro lidi neobyčejně důležité.

Co jiného byste si třeba rád vyzkoušel?

To opravdu nevím. Víte, když je člověk zaměřen celý život jedním směrem a navíc ho to baví, tak obtížně uvažuje o něčem jiném.

Co říkáte současnému hodnocení práce ve vědě?

Za dob totality mně vadilo, že se věda nehodnotila vůbec, že hlavně záleželo na tom, zda jste či nejste ve straně. Tehdy bylo jedno, zda člověk dělá dobrou či špatnou vědu, a to bylo naprosto chybné. Dnes nevím, zda způsoby a trendy, které v hodnocení převládají (až úzkostlivé lpění na impact faktorů), nejsou spíš příliš velkou formalitou. Chápu, že kritéria být musí, ale aby se stavělo jen na nich, to nepovažuji za nejšťastnější hodnocení vědeckého pracovníka. Pro mě samotného je nejdůležitější fakt, že po vědci zůstane něco, na co mohou jiní navázat, jak už jsem zmínil na začátku rozhovoru. A pouhá prezentace výsledků ve vysoce impaktovaném časopise není ta jediná cesta, jak k tomu dojít...

Vaše jméno se objevuje spolu se jménem dr. Elstera u projektu české výzkumné stanice v Antarktidě. Je něco, co vás láká na této zemi?

© Od malého kluka jsem toužil poznávat cizí kraje, což se mi čas od času i podařilo. Kdyby se mohlo před revolucí volně cestovat, tak bych asi jezdil víc a méně udělal ve vědě. Polární oblast je místem, které mě odjakživa velmi lákalo. Když jsem začal pracovat na sínicích, tak se vyskytla navíc možnost propojení cestování s vědou, možnost studovat sínice v extrémních podmínkách. Polární oblasti jsou z biologického hlediska úžasné. Ekologické vztahy jsou tam jasnější, přímo učebnicové. Samozřejmě totéž platí pro ostatní extrémní biotopy.

Podařilo se vám polární oblast navštívit?

Před revolucí jsem dostal nabídku od pana Pavlíčka (pozn. red.: majitel první české stanice na Antarktidě, Václav Vojtěch Station) na první expedici jeho stanice, kterou jsem také pomáhal stavět. Za to jsem mu vděčný, protože to bylo poprvé, co jsem navštívil Antarktidu, i když jsme se později rozešli, protože on vědecké bádání neuznává. Krátce poté, v roce 1988, jsem měl štěstí, že jsem byl přizván ke společnému projektu Akademie věd a Krátkého filmu Praha, botanicky zaměřené expedici na Špicberky. V té době u mě Josef Elster dělal

vědeckou aspiranturu, takže jel také. To byla má druhá návštěva polární oblasti. Na to vše navazuje velký grant, který vede prof. Prošek z Masarykovy univerzity v Brně. S ním jsem se seznámil právě na Špicberkách. Hlavní myšlenkou projektu je podrobná analýza podmínek prostředí vzhledem k biologickému oživení extrémních antarktických biotopů. Součástí projektu je vznik české antarktické výzkumné stanice. (pozn. red.: více o osudu české výzkumné stanice v Pavučinách 3 a 4, nejčerstvější zpráva zde na str. 28)

Která místa na Zemi jste navštívil a kam byste se ještě rád podíval?

Vždy jsem toužil dostat se do Afriky, do Himalájí (také kvůli mé zálibě v horolezectví) nebo třeba do oblastí zažní Indie a Indonésie. Naopak jsem se dostal do krajů, kam mne to nikdy zvlášť netáhlo. Ale vůbec toho nelituji. To byly třeba velmi zajímavé oblasti tropické Ameriky (Kuba, Mexiko, Belize, Brazílie), Austrálie, evropské země. Velmi rád vzpomínám na své návštěvy Japonska.

Které místo vás nejvíce zaujalo?

Nedá se říct, že by mě některé nezaujalo či nepřekvapilo – jak něčím novým, tak i tím, co jsem čekal. Když člověk přijede do Paříže, tak ho nejvíce překvapí to, že tam ta Eiffelovka skutečně stojí – jak píše Karel Čapek.

Cestopisy a reportáže jsou jen pouhé obrázky. Když chce člověk zemi poznat, tak si ji musí vychutnat – čím déle, tím lépe. Já si snažím z každé země vybrat to, co je na ni hezké. Snad proto mě cestování těší.

Pak mám ještě jedno hodnotící kritérium. A to to, zda bych v dané zemi mohl žít.

A které země by prošly?

Třeba i to Japonsko. Z evropských zemí Řecko či Norsko. Nebo Kanada či Austrálie.

Otázka z kruhu redaktorů: Jak to děláte, že vypadáte stále stejně dobře, fit?

© To já nevím. Asi mám štěstí v genech. Zdravou výživu nedodržuji – zastávám názor, že člověk má jíst všechno a omezovat se jen tehdy, má-li dietu předepsanou lékařem. Na pravidelný sport jsem nikdy čas neměl, jen jsem pěstoval delší dobu pro potěšení horolezectví. V současné době si chodím jednou týdně v Třeboni zahrát sálovou kopanou a občas pracuji na chalupě...

Co vás nejvíce unaví?

Aktivity, které nevedou k nějakému výsledku. Třeba schůze a porady, které by se daly odbýt za deset minut, ale trvají dvě hodiny. To přímo nenávidím a snažím se tomu vyhýbat. Naopak mě neunaví odborná vědecká práce – to je radost.

Jak si nejlépe odpočínáte po takové dlouhé poradě?

Většinou si něco pěkného přečtu. Beletrii, poezii nebo i detektivky.

Co koničky? Jaké byly v dětství a které přetrvaly dodnes?

Odmala mě provází sběratelská vášně. Sbíral jsem různé věci, ale můj zájem se po krátké době soustředil zcela na rostliny.

Dodnes ještě třeba sbírám příležitostně známky, ale jen s květinami. Navíc je nesmím ukázat žádnému filatelistovi, neboť je mám řazené dle botanického systému... Zajímala mne také třeba heraldika či kartografie, ale na to, aby se z nich stal opravdový koníček, na to jsem neměl nikdy dostatek času.

Umíte se ještě dnes přenést občas do dětského světa – přečíst si pohádku, hrát si s dětmi, přijmout na chvíli jejich svět?

To ano. Někdy se stane (třeba právě po nějaké poradě), že si s chutí přečtu knížku, kterou jsem měl rád v dětství. Také mám dva vnuky – vydržím si s nimi hrát, ale ne moc dlouho. Přece jen jsou ještě hodně malí, a tak rozumím té jejich dětské duši jen chvilku.

Kdybyste se ocitl na neobydleném ostrově, bral byste to jako dovolenou nebo spíš boj o život?

No podle toho, jaké podmínky by tam byly ☺. Myslím si ale, že bych to dnes spíš bral jako

dovolenou. Jsou případy, kdy se dokonce toužím dostat na nějaký takový neobydlený ostrov...

Jak jste šikovný na poli domácích prací?

Šikovný moc nejsem, ale poradím si. Má žena také pracuje ve vědeckém ústavu a já uznávám, že má stejná práva na dělání vědy jako já. Tudíž domácí práce u nás bereme jako otázku dohody a já se snažím, aby byla

v tomto směru spokojená. Nevím, jestli se mi to vždy podaří, ale ta snaha tady je... Myslím si, že to není ani tak otázka šikovnosti jako spíš chťení.

Co vám třeba nevnadí a co děláte nerad?

Nerad vysávám. Nevadí mi umývání nádobí. Co se týče vaření, tam experimentuji. V životě jsem neuvařil dvě stejná jídla. Někdy se to jíst dá, někdy

je k tomu třeba menší sebezapření.

Se kterou z oblastí kultury trávíte nejvíce času?

S hudbou. Vlastně hudba, vedle četby knih, je jedním z mých prostředků relaxace. Přednost dávám hudbě klasické, i když mi nevnadí ani dobrá hudba moderní.

Jak jste muzikální?

Hrál jsem kdysi na klavír. Na gymnáziu jsem zpíval ve sboru a docela mě to i bavilo, ale opět nebyl na to vše čas.

Na závěr: měl byste nějaký vzkaz studentům, kolegům, či nějaké moudro (motto, přísloví, kterého se snažíte držet)?

Jéžišmarjá! Měl bych toho buď moc, anebo nic. Sbíráám citáty a z nich bych jen těžko vybíral jeden nejlepší.

Děkuji za zajímavý rozhovor.

Věra Cihlářová

Studentské hodnocení přednášek & vaše názory k fakultě a SHP

V zimním semestru, byl s jistými obtížemi, proběhlo patnácté studentské hodnocení výuky na Biologické fakultě. Téměř 100 z Vás dobrovolně odevzdalo vyplněný dotazník, a tak se již teď můžete těšit na jeho výsledky, které uveřejní příští Pavučina.

V tomto čísle se společně podíváme na některé dotazy a připomínky, které jste do dotazníků napsali. V první části – fakultní – vám odpovídá pan děkan, ve druhé – k SHP – autor těchto řádků. Vaše dotazy a poznámky nejsou nikterak upravovány.

-ZK-

Docela mi chybí funkční kopírka. Nemohla by se ta vedle pokladny nějak lépe zpřístupnit? Vím že jsou problémy s tiskárnami, a sice s množstvím a cenou tonerů. Ale ony by se tak rychle nevytiskly, kdyby na webu nebyla celá skripta (molekulára, mykologie atd). Proč se to nevydá??

V této chvíli jsou čtyři kopírky přístupné studentům (patro počítačoven, nová budova B, nad děkanátem u pokladny, na Sádkách) a přibudou další v budově B. Jednu je striktně nutné udržet v nezávadném stavu pro přednášející na folie apod. – a to je ta v přízemí děkanátu. Ad skripta viz dále.

Postrádám funkční přístroje jako jsou tiskárny či kopírky (věčně není papír)! Pozitivní je nonstop přístup na pc.

U kopírek může dělat problém jen doplňování papíru – po pracovní době tam zbude nejvýše 500 listů, pak lze už jen dodávat jednotlivé listy ručně. Zkusíme zjistit, kolik by to chtělo listů denně (nočně) a jak (kým) by se dal papír doplňovat... Tiskárny – to je otázka barvy a jak zavést možnost tisku (třeba skript) za úhradu. První pokus o systém fungující u kopírek zatím nevyšel, nevzdáváme to.

Chybí skripta! Af se nikdo nedívá, že pořád docházejí tonery, když skoro všechny materiály dostaneme leda na síti a musíme si je tisknout, nebo k okopírování (snad ještě horší varianta). Když přednášející dokáže napsat handouty, tak snad nemůže být takový problém z toho udělat skripta jako to mají úplně všude jinde (i když jsme nejspíš lepší fakulta než pražská PřF, tak jsme odkázáni na jejich texty; jediná naše skripta, co jsem za rok a půl studia držel v ruce, byla biostatistika a víceméně „omalovánky“ na biochemii). A když to teda problém je a přednášející „opravdu nemůže“ skripta napsat, tak af přednášet pořádně (takhle to dělá třeba J. Zrzavý, ale je dost těch, kteří i tu druhou část jaksi opomíjejí...!) Ale jinak je to tady dobrý, upřímně a bez ironie.

Výsledky dotazníkového slosování:

1. místo,

to jest večeri či oběd pro dva v libovolné restauraci v Českých Budějovicích v hodnotě 500 Kč putuje ke šťastnému majiteli ústřížku č. 8

2. místo,

tedy karta k nakopírování 125 stran A4 na fakultních kopírkách čeká na svého nového majitele s ústřížkem č. 145

3. místo

je nemlich tak stejně jako místo druhé, vyjma šťastného čísla 233

Pro ceny si prosím přijďte s příslušným ústřížkem do pracovní Attaveny (děkanát BF, úplně nahore), a to nejpozději do 24. května 2002

Když někdo skripta napíše a troufne si, že se prodají a že se jich prodá dost, není problém je vydat. Ale když se vydá jen nějakých sto až dvě stě kusů, vyjdou i tenká skripta na pět set korun. Když se jich vydá zbytečně mnoho, za pár let bude přednášející tvrdit, že jsou už překonaná a že chce vydat nová, i když ještě nebudou stará rozprodaná. Ale kromě „kuchařkovitých“ kurzů (statistika, molekulární či chemické metody) je volání po skriptech svým způsobem výrok „dejte mi napsané to, co se musím naučit – a nechtějte, abych si prostudoval horu učebnic (a ještě anglických)“ – a tento výrok vnímám s pramalým pochopením. (Jiná věc je, když žádné učebnice nejsou...)

Bude nějaká kopírka v pavilonu B? Bude se něco dít s holou stěnou po nástěnkách pod knihovnou? Je to prázdné, chtělo by to nějak vyzdobit! Chválím Pavučinu, konečně to má nějakou úroveň.

Kopírka v pavilonu B je a budou další. Holé stěny pod knihovnou jsou stěny budovy Akademie věd. Můžeme navrhnout, nabídnout, ale je to jejich dům (pan ředitel Našinec je třeba vynikající fotograf rostlin a jejich květů...)

Co opravdu postrádám, je tělesná výchova, nebo nějaké jiné hromadné sportovní aktivity.

Tohle je plně v rukou studentské komory Akademického senátu. Ta rozhoduje o finanční podpoře a řídí práci sportovní komise studentů. Ale zorganizovat si sportovní život musí studenti sami. BF poskytne prostředky a zaštitění akcí, ale tělesnou výchovu nevyučujeme.

Fakulta má tendenci ze všech udělat laboratornícky. Nevidím důvod, proč je spousta kurzů s laboratorní povinností, když to užije jen část lidí. Praktických kurzů s venkovní aktivitou je příliš málo. Laboratorníci je nepotřebují, tak jsou asi zbytečné. Terénní biologie taky nepotřebuje tolik zbytečných kurzů a mít je musí.

Začínali jsme s převahou právě „polních“ oborů. Jenže právě zájem studentů o čisté laboratorní obory silně vzrostl a leckde zcela převážil. Pořád existuje dost speciálních exkurzí, ale možná by to chtělo zvýšit možnost kurzů terénní práce (praktické kurzy nikoliv typu poznávací exkurze.)

Nelíbí se mi, že nejsou kredity za angličtinu (je toho vyžadováno docela dost a žádná odměna!)

Ale jsou – jenže za složení zkoušky na konci studia angličtiny v daném stupni.

Postrádám komunikaci naší fakulty s ostatními fakultami v rámci JU – obzvlášť PF, ačkoliv na BF existuje obor „Učitelství biologie“.

To bychom také rádi, ale občas (většinou) každý mluví jinou řečí...

Strašným způsobem za těch 5 let, co jsem na fakultě, narostla byrokracie – na vše musí být papír a 10 pod-

pisů – dejme si na to pozor, protože tak začíná přechod k typické „kamenné“ univerzitě. Naopak, ty „kamenné“ si mohou dovolit leccos „nezúřadovat“ a projde jim to. U nás jsou finanční a jiné kontroly permanentně nastěhované a hledají jen ty „papíry“ s podpisy. Tu byrokracii nám vnucuje stále narůstající počet předpisů a kontrol – a bude hůře v Evropské unii a pod jejími jednotlivými předpisy.

Vadí mi přehlížení problémů – tváříme se jako „skvělá“ fakulta a to, že zde je spousta neřešených problémů se přehlíží – byli bychom skvělí, kdybychom je řešili.

Jak říkám: problémy jsou (velké a malé) × (řešitelné a neřešitelné). Občas ty malé × neřešitelné je lépe nechat být, trade-off se nevyplatí. Katastrofou jsou ty velké a přítomně neřešitelné...

Jo, abych nebyla jen negativní, tak třikrát hurá za novou budovu.

To je naše neštěstí. Ta budova je jeden socialistický šlendrián a hromada lidí už půl roku nedělá nic, než jen vychytává mouchy nebo spíše řeší havárie. To ale studenti nevidí... Občas by to chtělo kroniku (do- a pře-) stavby.

Nelíbí se mi, že se při přidělování koleji příliš zohledňuje prospěch. Myslím si, že kvalita studenta se nepozná podle průměru, ale podle toho, co umí a jak ovládá znalost věci, které se naučil na přednáškách.

A jak jinak tohle poznat – než podle výsledků zkoušek?

Uvedený systém na jedné straně podporuje šprty a na druhé straně nezdravé nervování se kvůli známám, které je, myslím, zbytečné. Vůbec celý kolejni systém mi přijde podivný a nedomyšlený.

Celý kolejni systém je opravdu nedomyšlený na státní úrovni: za státní peníze levněji bydlí jen někteří studenti. (Proto aspoň já chci, aby to byli ti, kteří lépe studují.) Jediný spravedlivý systém by byl nedotovat státními penězi koleje, peníze dát raději fakultám (aby nevolaly po školném), koleje provozovat jako nevýdělečnou ubytovnu hrazenou studenty za plnou cenu a pak by bylo jedno, kdo si platí kolej za její plné náklady a kdo bydlí někde v podnájmu... Jenže tento systém už mnohokrát „neprorazil“ na státní úrovni ani parlamentem.

na otázku odpovídal Zdeněk Brandl, děkan BF

Ři ještě několik postřehů, které komentář nepotřebují ☺

Vyzdvihují režim počítačoven, nepovinnost tělocviku, botanické exkurze, promítání ekofilmů.

Oceňují obětavou práci členů Attaveny, dělají pro fakultu opravdu moc a ne každý je ocení.

Moc se mi líbily perličky z ekofilmu ☺

POŘÁD SE NĚCO DĚJE... klady – knihovna má super obsluhu; k prázdninám se chovají jako k lidem (učitelé i starší spolužáci); nonstop přístup k pc; ta nová budova vypadá fakt dobře. Zápory – málo místa na kolejích (tedy jako počet pokojů – proč je tady tolik lidí z pajdáků?); věčně spadlá, zavirovaná či jinak pošahaná stí

Nelíbí se mi, jak se chovají „zemědělci“ v menze, to je hrůza! Člověk se ani v klídu nenajít. Chtěl bych pochválit činnost paní knihovnic, s takovou ochotou jsem se dlouho nesetkal.

Na BF se mi líbí hlavně to, že zde není striktně dané, že do školy se chodí od pondělí do pátku a v sobotu a v neděli ne. Tady není ostrá hranice, protože studenti se pohybují po AV a BF pořád, díky otevřené počítačovně a pracovištím. Nelíbí se mi však, že vyučující nejsou sjednoceni v tom, co učí, a každý nám říká něco jiného, i když všichni znají nejnovejší poznatky.

Otázky k dotazníkům a studentskému hodnocení obecně

Byl bych rád, kdyby se udělalo více cen (např. 10) a mohou být méně hodnotné (psací potřeby, bloky, diáře, proplacení několika vstupenek do bazénu, kina atd.). Byl bych rád, kdybyste k hodnocení přesvědčili více lidí. Nástěnky shp jsou dobré. Možná by mohly být trochu pestřejší, mám smutný pocit, že si toho někdo nevíšmá. Měly by se zveřejňovat reakce vyučujících na hodnocení svých kurzů! Existují vůbec? A doplnit to poznámkou, jestli hodlají kurz přizpůsobit potřebám studentů. Mám pocit, že neexistuje zpětná vazba. Pozor, aby to nebylo hodnocení pro hodnocení. Prakticky by to asi znamenalo obcházet všechny vyučující a dělat malá interview. Chápu, že by to bylo náročné, ale bylo by to velmi užitečné! Přemýšlejte o tom. Proč nezveřejňujete názory studentů na fakultní dění a všechny možné připomínky? Jen něco málo bylo v Pavučině. Nechcete uspořádat nějaké sezení o sebereflexi na fakultě?

ad více cen – Uvidíme ☺. / ad přesvědčování lidí – To máme každého prosit na kolenu? Jsme tady od toho, abychom zajistili možnost hodnotit. To, jestli ji využijete, je jen na vás. A taky na učitelích, aby vám osobně čas od času připomínali, že je to taky zajímavá. / ad reakce učitelů – Pokud si dobře vzpomínám, všechny reakce, které byly, jste si mohli přečíst v Pavučině anebo na nástěnkách. / ad zpětná vazba – ovšemže existuje, pokud vím, tak ve všech případech kdy: 1) je hodnocení alespoň trošičku reprezentativní, 2) příslušný přednášející je schopen si ještě sám něco uvědomovat... / ad interview – Ano, blížíme se k tomu. Ale ten čas, potvora... / ad zveřejňování připomínek – Snažíme se (viz tato i předešlá Pavučiny), po spuštění internetové verze bude vše zveřejněno. / ad sezení – Ne, nechej (teď mluvím jen za sebe). Zkoušel jsem to xkrát s výsledkem do prázdna... Ale jestli to někdo bude chtít zkusit, držím mu palce.

...s zřetel k rozepisování jednohlavých přednášejících se mi zdá počet kolonek malý.

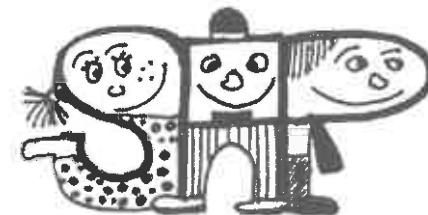
A co třeba použít další dotazník nebo připojit kus papíru?

Do stupnice hodnocení bych přidala nulu jako neutrální bod, navíc z 5 možností se lépe vybírá (nejsem totiž tak dávnou ze střední školy a čtyřstupňový systém hodnocení je pro mě stále nezvyklý).

Pravda, pravda. Stupnice se změnila a možná i leccos dalšího...

Nechápu, jak chcete, aby člověk hodnotil obecně předmět, který učí jednoho či více lidí. To nelze, člověk musí při odpovídání myslet vždy na jednoho vyučujícího.

Bohužel je nutná určitá univerzálnost – pro oddělené hodnocení učitelů je v dotazníku zvláštní sada otázek. Aby šly přednášky mezi sebou alespoň nějak porovnávat, musí mít část dotazů společnou – u více přednášejících to pak naneštěstí znamená průmérovat.

Proč byla vypuštěna kolonka o „překryvu“ s jinými přednáškami? A ty vzaky jsou spíše písemné, ne? ☺

U naprosté většiny přednášek nebyla hodnocena a u zbytku vycházely nesmysly. Ale ano..., slovní je tam pro jasné odlišení od kategorizovaného číselného hodnocení z první části dotazníku.

Plánujete dokončení internetové verze shp už v tomto letním semestru?

Bude-li nám Velký Bill nakloněn... ☺

Okýnka na vpisování názvů kurzů se mi zdají moc malá, jsem zvědavá, jestli to po mně přečtete. Hodnotit jazyky dohromady s ostatními se mi zdá divný, protože na ty otázky se špatně odpovídá.

Přečetli jsme ☺. Není místo na další tabulku, nevíš-li jak odpovědět, napiš „N“, chceš-li něco doplnit, napiš to do vzkazů učitelům.

Myslím, že jste šikulkly a dotazníky se objevují na mnoha místech (př. u laviček v B pavilonu je to perfektní – lidé nemají co dělat, tak si vyplňují)

Děkujeme. Škoda jen, že si s chutí nezavýplňovalo o takových 80 studentů víc...

Přidal bych dotaz, zda byla přednáška k něčemu.

Na to je otázka „celkový dojem“.

Supra věc, aspoň někde se můžu vyjádřit k dění na této fakultě.

No, ještě máš třeba stránky Pavučiny... ☺

Nepodceňujte čas strávený vyplňováním dotazníku. Rozhodně to není 15 minut, jak s oblibou prohlašujete.

To bylo myšleno v průměru. Asi tak třetina z vás hodnotí totiž jen jeden, dva kurzy. Samozřejmě si vážíme vašeho času (upřímně).

Zdeněk Kloudek

Fotografická soutěž

Výsledky fotografické soutěže pořádané v únoru letošního roku v návaznosti na kurz Fotografické techniky I byly zveřejněny vedoucím kurzu a hlavním pořadatelem soutěže dr. Weydou minulou středu 20. března na už tradičním posezení účastníků u pana děkana Brandla. Soutěžilo se opět ve dvou kategoriích, a to interní soutěžíci, to znamená letošní frekventanti Fototechnik I, a externí soutěžíci, to znamená všichni ostatní. Letošní ročník byl poznamenán velmi nízkou účastí z řad interních soutěživců. Přesný údaj je slovy tři studenti (!). Možná výhoda z tohoto vyplývající byla velmi vysoká pravděpodobnost získu některé ze čtyř udílených cen. Zato v externí kategorii bylo opět „narváno“, počet účastníků letos dosáhl hranice 25, počítaje v to i každoročně se účastnící favority soutěže. Kdo by na ně vsadil letos, jistě by neprohloupil. První místo si odnesl, jak jinak, Petr Znachor za svou fotografii Alena II. Další ocenění byli Tomáš Avramov (2. a 3. místo), Eva Chaloupecká a Jana Jersáková (obě zvláštní cena pro autora). V interní kategorii byli ohodnoceni Pavel Kohout (1. místo za fotografii Soumračení a 3. místo), Michaela Dolenská (2. místo a zvláštní cena pro autora) a Martin

Marin (zvláštní cena pro autora). Dva vítězové dostali od pana děkana tlusté obálky, všichni zúčastnění pak diplomy s děkanovým podpisem a sladké pohoštění (letos to byly žlutkové věnečky a oříškové oválky). Vrcholem posezení se stal jistě i pro obdarované host, který nám byl panem děkanem představen. Byl jím pan plukovník ing. Josef Růžička. Abych odůvodnila jeho přítomnost, musím dodat, že tento člen Armády České republiky dokončil v tomto roce postgraduální studium na naší fakultě, přičemž tématem jeho studie byla etologie a zvláště kynologie a její využití Armádou ČR, kterou vypracoval pod vedením pana profesora dr. Zdeňka

Veselovského. Pan plk. Růžička se dostal obrazně řečeno pod palbu otázek, které se na něj od studentů jen hrnuly. Jeho povídání o výcviku a používání psů armádou bylo velmi poutavé a vyčerpávající (jako téma, ne pro posluchače). Nabídl nám rovněž možnost návštěvy centra výcviku psů, které se nachází v blízkosti našich hranic s Polskem a Německem u Hrádku nad Nisou (den otevřených dveří se koná vždy poslední sobotu v měsíci, kdy skládají přísahu odvedení nováčci – čtyřikrát do roka – červenec, leden, duben, říjen).

Vzkaz pro všechny, kteří se letos neúčastnili a kteří si někde v šuplíku ukrývají své ať už černobílé nebo barevné poklady: určitě neváhejte a podělte se s ostatními o své zajímavé pohledy na světě!

Olga Jedličková

Rozhovor s Danielou Vyžrálkovou

Přesně ve čtyři hodiny odpoledne byla tady u nás v redakci. Po dvouhodinové přednášce profesora Klause nastal pro mě příjemný oddechový čas u čaje a pěkného povídání...

CV: narozena 1970 v Českých Budějovicích, gymnázium v Třeboni, PF JU Český jazyk a Dějepis do roku 1994, 1996 zaměstnankyně JU (nejdříve sekretariát rektora, poté Oddělení pro vědu a výzkum)

rodina: přítel a jeho děti, rodiče, sestra

zvířecí mazlíček: rodinný přítel, jezevčík Filip

oblíbený nápoj: bílé víno a portské

největší sportovní výkon: snad výstup na Kriváň (v 10 letech)

nejoblíbenější květina a barva: pomněnky a růže, všechny odstíny modré

nejvzdálenější navštívená země: asijská část Turecka (jako studentka, průvodce cestovní kanceláře)

Malé představení pro studenty – čím se zabýváš na poli pracovním?

Jsem zaměstnaná na rektorátě JU v Oddělení pro vědu a výzkum. Má práce je hlavně úředního charakteru – jedná se o veškerou agendu, která je spojená s administrací vědy. Je to do značné míry i práce nárazová. Zrovna nyní, v době uzávěrky Grantové agentury České republiky (GA ČR), se toho například nahromadilo víc. Také na mě letos poprvé padla veškerá administrativa týkající se interní grantové agentury JU. To je ale práce, ze které mám v poslední době radost a která se snad ukazuje jako smysluplná.

Kolik vás v oddělení na tuto veškerou práci je?

Jen já. Já sama tvořím oddělení ☺. Naštěstí nedávno akademický senát JU schválil poloviční úvazek pro dalšího pracovníka tohoto oddělení. Takže se mi snad v té administrativě trochu uleví.

Jak jsi se dostala k postu šéfredaktorky univerzitního zpravodaje?

Asi díky tomu, že jsem byla u zdroje informací v době, kdy se hledal nový šéfredaktor pro tehdejší Zpravodaj JU. Vedení univerzity rozhodlo, že zodpovědnost za univerzitní časopis neponese student (pozn. red.: šéfredaktorem byl Jan Pilát ze ZF), ale že to bude někdo ze zaměstnanců. V té době jsem pracovala na sekretariátu rektora, přihlásila se do výběrového řízení a stalo se...

Bylo těžké začít?

Bylo. Největší strach jsem měla z toho, že už nebudu mít dostatečný kontakt se studenty a že mě původní redakce nepřijme.

Což se nestalo. Když jsem si prohlédla zbrusu nové číslo Meridianu, nemohla jsem si nevšimnout změny grafického provedení. Myslím, že k lepšímu...

Jak jsi spokojená s vývojem Meridianu?

Musím přiznat, že když jsem distribuovala toto nové číslo, tak mi bylo poprvé líto dávat jej zadarmo. Jsem s ním vcelku spokojená, ale zároveň doufám, že to není naše „maximum“.

Co do budoucna? Máš představu, na co klást důraz, na čem pracovat?

Byla bych ráda, kdyby se ustálily jednotlivé rubriky, aby měly v Meridianu své pravidelné místo. Další rezervu máme určitě v pravidelnosti termínů uzávěrek a vydání.

Jako šéfredaktorka – sleduješ, jak si vedou ostatní univerzitní zpravodaje? Porovnáváš, máš tendenci třeba i „soutěžit“?

Určitě sleduji. Musím říct, že zpravodaje, které přicházejí na naši univerzitu z univerzit jiných, mají mnohem více strohý infor-ma-tivní charakter. Když se objeví nějaký, který se mi líbí víc, pak většinou nejde o univerzitní zpravodaj, ale třeba o jakési revue. Jako příklad mohu uvést Univerzitní noviny Masarykovy univerzity v Brně.

Jsem ráda, že Meridian nestagnuje, že má svůj určitý vývoj. Od začátku se snažíme, aby byl čtivý, aby studenti měli chuť jej otevřít a aby se z něj dozvěděli něco víc než jen strohé informace.

Poslední profesní otázka. Co si myslíš, že je na tvé práci šéfredaktorky nejobtížnější?

Nejtěžší je dát dohromady tým schopných studentů a lidí, kteří jsou ochotni se na tom všem podílet. A je to o to těžší, že se jedná o práci, která je ne vždy „vděčná“.

A co naopak je takovou tou odměnou – třesínkou na dortu?

Pro mě osobně je to právě ta práce v redakci a atmosféra při přípravě nového čísla, při které mi mi redaktoři vždy dovedou nalít trochu toho optimismu.

Když na chvíli vzpomeneš na své dětství – byly okamžiky, kdy sis přála být velká, dospělá?

Ne přímo. Spíš jsem se těšila na dobu tak kolem 25 let, tedy na období těsně po dostudování vysoké školy. Připadalo mi, že všechno bude určitě moc hezké, až bude mít člověk za sebou studium a bude stát na vlastních nohách.

A splnilo se očekávání?

Přiznám se, že nynější věk mi vyhovuje. Kdyby se zastavil čas (i když by to určitě nebylo dobře, protože bych byla o hodně věci ochu-

zená), tak bych byla po nějaký čas určitě spokojená.

Máš sourozence?

Mám o pět let mladší sestru, která nyní skončila v Praze studium práv.

Byly jste zajedno nebo spíš každá bojovala o své místo na slunci?

Sestra je mladší – určitě by prohlásila, že byla „ta utiskovaná“. Já bych řekla, že tomu tak nebylo. Skvělé na našem vztahu je to, že jsme se věkově „dorostly“ a asi kolem 18. roku jsme začaly fungovat jako opravdové kamarádky.

Když hovoří rodiče o tom, jak jsi byla malá – jak tě nejčastěji popisují?

Možná tím způsobem, že coby s dítětem, bylo se mnou vše jakž takž v pořádku. Puberta také ještě probíhala v přípustných mezích, ale pak že jsem jim to vše vynahrádila... Blbnutí si vždy člověk musí „vybrat“ – já tak možná učinila trochu později, než čekali.

A ještě stále to probíhá?

☺ To už snad proboha ne.

Kamarádilo se ti lépe s holkama nebo s klukama?

Jednoznačně s klukama. A obávám se, že mi to i zůstalo. (pozn. red.: redakci Meridianu tvoří pět chlapů!)

V čem shledáváš mužský kolektiv lepším?

Možná jsou muži bezelstnější. Intrikaření, které se objevuje mezi holkama, jsem v klučích partách nikdy tolik nepocítovala.

Jaký post jsi v těchto partách zastávala?

Kupodivu jsem většinou byla ten, kdo stál v čele (ne každý by to do mě asi teď řekl). Dost možná to bylo i tím, že kluci v partě byli leckdy mladší než já.

Jaká alotria jste prováděli?

Vyrůstala jsem na Šumavě. Hned za domem byly v lese skály, kde jsme trávili čas stavěním bunkrů a lezením po skalách, k velkému nadšení našich rodičů. Pak jsme se přestěhovali do Třeboně. Tam jsem našla další partu. Byla jsem už starší, tak jsem jim vymýšlela program já. Chodili jsme na výlety, pořádali soutěže a hry. Inspiraci pro naše aktivity jsem hodně čerpala z akcí vodáckého oddílu, který jsem navštěvovala (to byl pro změnu ryze holčičí spolek).

Vodácký oddíl? Zůstal ti tento koníček dodnes?

Na vodě jsem nebyla už strašně dlouho. Ale přiznávám, že bych jela okamžitě.

Vraťme se zpět k chuti vést skupinku dětí a pořádat pro ně různé akce. Nejsou zde kořeny tvého pozdějšího studia na Pedagogické fakultě?

Možná ano. I když učitelkou jsem chtěla být právě v těch dětských letech. Dnes by se mi už do učení, a obzvlášť na základní škole, moc nechtělo. Primárně jsem chtěla studovat historii na FF UK v Praze, ale nevyšlo to, a tak jsem se k dějepisu dostala alespoň prostřednictvím PF zde v Českých Budějovicích.

Když lidé tvoří pracovní tým – jaké hlavní zásady (pravidla) by podle tebe měly v dobře fungujícím týmu platit?

Šéf týmu by měl vytvořit takové podmínky, aby v něm členové týmu pracovali rádi, aby tam panovala pohoda. Zároveň by ale měl být důsledný a spravedlivý.

Jaké jiné povolání by tě přitahovalo?

Kdybych si mohla vybrat bez ohledu na své vzdělání, pak bych se ráda zabývala restaurátorstvím.

To chce i notnou dávku trpělivosti. Máš ji?

☺ To bych brzy poznala... Ale je pravda, že jakýsi smysl pro detail (třeba v malování) asi mám.

Lenošíš ráda?

Ráda. Zrovna nedávno jsem si po hodně dlouhé době mohla dopřát prolenošení celého vikendu, ale zjistila jsem, že mě to už druhý den vlastně ani nebaví.

Jaké je „nejlepší“ lenošení?

Zalenošit si znamená dobře a dosyta se vyspat. Pak je také ideální, když si třeba mohu v klidu přečíst, co chci.

Jaký typ lidí tě naštvě?

Nemám ráda lidi nekompetentní. Takové, kteří jsou na nějaké pozici a přitom jejich předpoklady pro ni jsou téměř nulové. Nejhorší na to je pak to, když si to dotyční ani sami neuvědomují. Spolupráce, a vůbec už jen diskuse, s takovým typem lidí je spíše trestem. Dál nemám ráda třeba intrikaření, závist a zlobu...

A naopak – víš, čím dokážeš pozlobit své bližní ty?

V některých věcech jsem někdy docela flegmatická – to se projevuje tak, že když mám něco udělat, tak je to hotovo pověstnou minutu před dvanáctou. Pak je ještě něco, co si troufnu provést jen těm největším kamarádům, kteří mě už dobře znají – zrušit dohodnutou věc. Buď proto, že se mi hrozně nechce, nebo do toho něco přijde. Ale mám z toho vždycky následně špatný pocit.

Dovedeš nyní odhodit skromnost a naopak říct, co se ti na sobě líbí, s čím jsi spokojená?

Já nevím... Asi poměrně dobrá schopnost komunikace s lidmi, i když i tam mám určitě rezervy. Připadá mi, že jsem optimista a snažím se držet ústí, že všechno zlé je vždy pro něco dobré.

Když jsme u těch kvalit – co se ti líbí u mužů?

U mužů? ☺ Mám ráda muže inteligentní, moudré a společenské. Pak je důležité, aby byli muž spolehliví a taky trochu „pohodář“. Vzhled nestojí na prvním místě, ale zároveň přiznávám, že mě něco z té vzhledové stránky musí zaujmout... třeba oči, ruce.

Sportuješ?

Když jsem vyprávěla, co vše je na mně špatného, tak toto jsem opomněla zmínit... ☺ Poslední dobou se pravidelněmu sportování úspěšně vyhýbám a provozuji ho spíše jen nárazově (kolo, běžky, plavání). To mě docela mrzí.

Kdybys na to měla čas – jaký druh sportu bys ráda vyzkoušela, popř. se naučila?

Ráda bych zase pravidelně chodila hrát volejbal.

Obecně – přitahuje tě „adrenalinový sport“ nebo spíš volíš cestu klidnějších sportů?

Z adrenalinových sportů bych si ráda vyzkoušela jízdou na divoké vodě. Ale rozhodně bych se bála lézt do výšek. Když už by mě musel někdo strčit shora dolů, tak raději s padákem než bungee jumping.

Patříš ke skupině lidí společností milujících nebo raději trávíš volno mimo společenský frmol?

Postupem času mi přijde, že jsem čím dál tím raději doma, ale do společnosti stále chodím ráda. Mám třeba takovou představu (zatím nezrealizovanou), že by bylo moc fajn organizovat u nás doma pravidelná setkávání zajímavých lidí z univerzity, kteří se navzájem ani pořádně neznají, kterých si vážím a o kterých vím, že by bylo příjemné s nimi strávit večer. Něco takového, jako třeba byly v 19. století salony, ale miň honosného.

Při jaké společenské události si dokážeš odpočinout?

Libí se mi, když to není velká, hromadná akce. Třeba nádhernou atmosféru jsem si mohla vychutnat před třemi lety na Silvestra v rodinném kruhu manželů Šetlíkových.

Otázka pro ženu: hlídáš si štíhlou linii (jak) nebo se nebráníš mlsání?

Já bohužel patřím k těm lidem, kteří když se projdou kolem jídla, tak okamžitě mají kilo navíc. Ale poslední dobou už to tak tragicky neprožívám, takže se občasnému mlsání vůbec nebráním.

Co je největší mls, kterému zaručeně neodoláš?

Mám ráda, když je doma něco dobrého upečeného – takže koláče všech druhů (nejraději borůvkový) nebo třeba štrůdl od maminky...

Zabrousíme trochu do světa kultury. Četba, kino, divadlo, hudba...

Mám ráda literaturu a film. Vřele doporučuji filmový seminář toho času na Teologické fakultě, který vede pan Boris Jachnin. Také se občas zajdu podívat na výstavu (teď mne například mrzí, že jsem v Praze nestihla výstavu Maxe Švabinského). Když jsem byla malá, tak jsem s dědou hodně a ráda malovala.

Prozradíš na sebe, jaká jsi hospodyňka? Vaříš, pečeš, uklízíš vždy s úsměvem nebo si dokážeš představit i smysluplnější náplň dne?

Beru to vše spíš s nadhledem. Neprožívám žádné sváteční úklidy. Jsem spokojená, když je kolem domácí pohoda – když se sejde více lidí a je příjemná atmosféra. To je důležitější než dokonale uklizený byt.

V čem by ses bez muže rozhodně neobešla?

Jsem absolutně technický antitalent – i když přece jen něco málo už mě život naučil (televizi naladím), ale nedělám to ráda. Takže věci technického rázu ráda mužům přenechám.

Poslední otázka k zamyšlení: tradiční vzkaz lidem kolem, spolupracovníkům...

Chtěla bych celý rozhovor spíš zakončit mottem, které se mi líbí a které by mohlo někdy třeba i pomoci ostatním:

Silnějšího nepřepereš, musíš to ale zkusit.

Děkují za pohodový rozhovor.

Věra Cihlářová

Tvorba WWW stránek počtvrté

V tomto díle doděláme tabulky (tagy TR a TD), které vám dlužím od minula, a pak si ukážeme rámce (FRAMES).

Tag TR

ALIGN = „zarovnání“ – určuje, jak bude zarovnán celý řádek. Příпустné hodnoty jsou left (doleva), right (doprava), center (uprostřed).

```
<TR ALIGN="left">
```

VALIGN = „vertikální zarovnání“ – určuje zarovnání na výšku. Možnosti jsou top (nahoru), bottom (dolů), middle (uprostřed) a baseline (k základně řádku).

```
<TR VALIGN="middle">
```

BGCOLOR = „barva pozadí“ – podbarví celý řádek.

```
<TR BGCOLOR="gold">
```

BACKGROUND = „pozadí“ – nastaví tapetu pod řádek tabulky.

```
<TR BACKGROUND="../obr/mrak.gif">
```

Tag TD

ALIGN, VALIGN, BGCOLOR, BACKGROUND – viz TR

WIDTH = „šířka“ – šířka buňky (a tudíž sloupce). Nastavit lze v % šířky tabulky či pevnou hodnotou v pixelech.

```
<TD WIDTH=250>
```

COLSPAN = „sloučení sloupců“ – sloučí daný počet buněk řádky do jedné.

```
<TD COLSPAN=3>
```

ROWSPAN = „sloučení řádků“ – sloučí daný počet buněk ve sloupci pod sebou do jedné

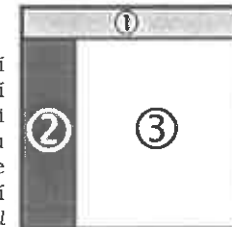
```
<TR ROWSPAN=2>
```

Rámce slouží k zobrazení více html souborů najednou na jednu stránku. Často bývá v jednom menu a v druhém se zobrazují stránky.

K vytvoření takové stránky, jako je na obrázku, budeme potřebovat 4 soubory. Jeden s popisem rámců (ten je tím souborem, který se bude načítat v prohlížeči), pojmenujme ho třeba *hlavni.html*. A tři soubory, které se bu-

dou zobrazovat (*1.html*, *2.html*, *3.html*) – to jsou běžné html soubory, jaké již znáte. Soubor *hlavni.html*¹ bude pak vypadat:

```
<HEAD>
  <TITLE>Rámce</TITLE>
</HEAD>
<FRAMESET ROWS="100,*">
  <FRAME SRC="1.html" NAME=vrsek>
  <FRAMESET COLS="20%,*">
    <FRAME SRC="2.html" NAME=leva_strana>
    <FRAME SRC="3.html" NAME=hlavni>
  </FRAMESET>
</FRAMESET>
```


A jak to funguje? První **<FRAMESET>** dělí stránku na dvě části (1, 2+3) a to v poměru 100 pixelů a zbytek. Je v něm zaveden horní rámec – soubor *1.html* a je pojmenován vrsek. Spodní část je opět rozdělena pomocí tagu **<FRAMESET>**, tentokrát na dvě svislé části. První zabírá 20% šířky stránky, druhá zbytek. A do obou rámců jsou umístěny soubory *2.html* a *3.html* a jsou pojmenovány *leva_strana* a *hlavni*.

Tag FRAMESET

ROWS = „řádky“ – rozdělení stránky do bloků pod sebou. Velikost určena v pixelech či procentech.

```
<FRAMESET ROWS="10%,20%,*">
```

COLS = „sloupce“ – rozdělení stránky do bloků vedle sebe. Velikost určena v pixelech či procentech.

```
<FRAMESET COLS="150,*">
```

BORDER = „ohraničení“ – šířka lišty oddělující rámce. Uvádí se v pixelech.

```
<FRAMESET BORDER=0>
```

Tag FRAME

SRC = „zdroj“ – jméno souboru, který se má v rámci zobrazit.

```
<FRAME SRC="menu.html">
```

NAME = „jméno“ – jméno rámce (důležité pro určení, kam se mají zobrazovat odkazy!)

¹ Všimněte si, že soubor neobsahuje tagy **<HTML>** ani **<BODY>**

```
<FRAME NAME=menu>
```

NORESIZE – zakazuje uživateli měnit velikost rámců (přetažením myši).

```
<FRAME NORESIZE>
```

MARGINHEIGHT – vzdálenost textu od rámečky (nahore a dole)

```
<FRAME MARGINHEIGHT=0>
```

MARGINWIDTH – vzdálenost textu od rámečky (vlevo a vpravo)

```
<FRAME MARGINWIDTH=10>
```

SCROLLING – určuje, bude-li zobrazen posuvník na pravé (či spodní) straně rámečky. Možné hodnoty jsou YES, NO, AUTO.

```
<FRAME SCROLLING=no>
```

shrnující příklad:

```
<FRAME SRC="menu.html" NAME=menu NO-
RESIZE MARGINWIDTH=3 SCROLLING=auto>
```

Vratme se k příkladu na obrázku. Řekněme, že v rámci *horní* bude nějaké logo, v rámci *leva strana* bude menu (po kliknutí chceme, aby se odkaz zobrazil do rámečky *hlavni*) a v rámci hlavní budou vlastní měnič se stránky.

Aby to tak fungovalo, musí se k odkazům v rámci *leva strana* přidat parametr TARGET s uvedením názvu cílového rámečky (jinak se odkaz automaticky zobrazuje ve stejném rámečku):

```
<A HREF="zality.html" TARGET=Hlavni>Zality</A>
```

Pokud budete mít odkaz na cizí stránku, je správné, aby zmizely vaše rámečky (aby se cizí stránka nezobrazila v jednom z vašich rámečků). To opět provedete pomocí parametru TARGET a klíčového slova „_top“:

```
<A HREF="http://www.google.com" TARGET=_top>
Google</A>
```

-Dworkin-

Jak jsem špehovala jednu rodinu

Naše tajná mise začala 28.4. 2001. Nevěděli jsme, kam jedeme, s kým, kdo nás vyzvedne a kde se budeme ukrývat. Věděli jsme jedině: na nádraží nás ten den v 11:10 bude čekat nějaký muž. Váhavě jsme vystupovali z vlaku, dívali jsme se po sobě a hledali onoho neznámého pána, který nám předá podrobnější instrukce. Vlak odjel a nádraží se po chvíli vyčistilo. Jen jeden kluk postával v rohu u tabule s odjezdy a nápadně se k nám začal přibližovat. Natočil se k nám a optal se: „Taky jste tu ehm, taky tu čekáte na... ehm, má nás tu vyzvednout...“. Z jeho řeči nám to bylo úplně jasné. Je to jeden z nás! Ale co to, máme být čtyři? Možná v rámci dalšího utajení se s posledním členem setkáme až někde za městem, kdo ví. Po chvíli před nádražím zaskřípaly brzdy a sportovní jeep nás odvážel vstříc našemu dobrodružství. V autě jsme dostali podrobnou mapu a instrukce, co a jak máme dělat. „Kde budete, vám ukážu sám,“ řekl po chvíli chlapík. Proplétali jsme se chvíli ulicemi města a poté už nás vůz uhněl krajinou podél široké řeky (jejíž jméno nevím, jestli vám mohu sdělit) kamsi na sever. Párkrát jsme zabočili, ale pořád mi přišlo, že se orientuji, kde jsme, až do chvíle, než jsme zmizeli v neprostopné hradbě pískovcových skal. „Tak, a dáváte pěšky a hlavně potichu!“ Prohlásil chlapík vážným hlasem. „Budete hlídat tuhle rodinu, nechte na sebe upozorňovat a taky vás nechtě vidět nikdo z kolemjdoucích. Když začne pršet, můžete se schovat sem, ale jinak chodte a buďte ostražití, nesmí vám nic uniknout. Hlídá se čtyřicet hodin denně. Kdyby se něco dělo, běžte k nejbližšímu telefonu a okamžitě nás informujte. Jo a dalekohledy, doufám, máte?“ Vida, tak to vypadá docela vážně. Čekala jsem jen, že se ještě zeptá, jestli jsme ozbrojeni, což se také předpokládá, a jen podotkne, že nepochybuje, že máme kurz sebeobrany nebo umíme karaté. Neřekl nic z toho, ale když jsme nastupovali zpět do jepeu a odjžděli směrem k naší dočasné ubytovně, teprve v tu chvíli jsem si všimla, že v kufru leží pořádný dalekohled, taková „padesátka“, „šedesátka“, se kterou si přechtíte snad i noviny, které někdo drží v ruce a je od vás půl kilometru daleko. V ten okamžik mi došlo, že naše mise je značně profesionální. Když jsme přijždli k opuštěnému domku na samotě, který se na týden stal našim domovem, začalo poprchávat. Ale ani to nebyl důvod, aby se jeden z nás pár minut poté, co shodil batoh ze zad, nevydal hlídat „naši rodinu“.

Špehovali jsme ji celý týden, ostatně tak jako skupinky dobrovolníků před námi, a desítky skupinek dobrovolníků po nás. Stávali jsme za ranního kuropení a přetahovali se o jediný dalekohled pod

okny naší rodinky. Nebyli jsme normální, ale ani naše rodinka nebyla normální. Koukali jsme ji skutečně až do oken. Do skalních oken bez záclon. Do takových, která vytvořila eroze za stovky let do pískovcových skal. Byli jsme v Českém Švýcarsku a hlídali jsme sokoly. Sokoly, kteří si zrovna tyhle skály vybrali za místo k hnízdění, za místo, odkud poprvé vyleti jejich mláďata podívat se na ten širý svět. Sokoly, které si ale bohužel také vybrali nenechají lidé, aby jim ta jejich mláďata a nebo vajíčka

kradli a prodávali na černém trhu tak zvaným „milovníkům“ dravců. Sokoly, kterých je tak málo, že jejich hnízda u nás spodíte málem na prstech rukou. Ptáky, kteří se nedokážou bránit lidským intrikám a podvodům.

Nikdo nás k tomu nenutil. Přijeli jsme tam dobrovolně sami. A byli jsme tam rádi. Byl to totiž úžasný týden strávený uprostřed divoké přírody roklí, pískovcových měst, potůčků a malých louček s obrovskými mraveništi. Po prvním propršeném dni nám vyšlo slunce a hlídání se stalo příjemnou chvílí dne. Byli jsme čtyři a střídali se po dvou u hnízda. Sokoly jsme viděli dalekohledem opravdu dobře a jeden den nás dokonce náš starý známý ze správy přijel navštívit se svou slavnou „padesátkou“. Dívat se takovým dalekohledem je opravdu nevšední zážitek. Navíc jsme tam poznali skvělé lidi, jak dobrovolníky, tak i lidi ze Správy Národního parku České Švýcarsko, kteří nám přišli nejdřív poděkovat,

pak nás chodili navštěvovat a častovali nás historkami z dění v parku a byli studnicí nej-různějších informací týkajících se území parku, od historických, přes geologické až po botanické a zoologické. Ve chvílích volna jsme mohli chodit po výletech a poznávat kouty národního parku pro nás dosud neobjevené a nepoznané. Vylezli jsme na nesčetné množství vyhlídek, skal a skalek, prošmejdili jsme i několik převisů a jeskyní a objevili mnoho květin, brouků, ptáků a jiných „živáček“. Nepoznali jsme sice všechno, ale odjžděli jsme s pocitem, že jsme aspoň trochu přičinili k vůni Českého Švýcarska, k vůni borovic, pisku a kapradí a trošku, malounko, jsme aktivně přispěli k ochraně vzácného a kriticky ohroženého druhu.

Jak nás to napadlo a kdo nám to plátl?

Musím přiznat, že nápad hlídat před vykradači hnízda ohrožených druhů samozřejmě není náš. Vzešel z iniciativy Klubu ochrany dravců a sov při sdružení Děti Země, kteří poprvé v roce 1990 vyhlásili Akci Falco a Aquila. Vám, jakožto latiny znalým biologům, to ani nemusím překládat. A z názvu je jasné, že záměrem akce je hlídat hnízda ohrožených druhů sokolovitých ptáků a orlů. Hlídá se u nás i na Slovensku (tam se hlídají ti orlí). Vybrat si můžete termín, v podstatě i oblast, ale nic přesnějšího ve zvácím dopise nečekejte. Do poslední chvíle možná nebudete ani vědět, kam máte vlakem přijet. Místo se totiž zásadně nesměňuje, to právě kvůli utajení hnízd. I vy sami pak budete svázáni sli-
bem mlčenlivosti – v zájmu dravců. Děti Země proplácí jízdné, ubytování poskytuje správa dané CHKO či NP, nejde o žádný komfort, ale v pohodě to stačí a ostatní výlohy si dobrovolník hraje sám.

Od kdy do kdy, jak a s kým

Hlídá se od konce března do poloviny července a v tomto období se také můžete hlásit. Stráží se v týdenních turnusech a to vždy od soboty. Přihlásit se může skupina i jednotlivec. Hnízdo se hlídá nepřetržitě, 24 hodin denně. Hlídá se ve dvojici a z hlídání se píše krátké zprávy (např. kdy se narodila mláďata, jak často se střídali rodiče na hnízdě ap.).

Kde se přihlásit

Koordinátorkou náboru strážců je **Radka Jindrová (tel: 0605-468 263, e-mail: cdmkamenice@iol.cz)**.

Jestli tedy máte odvahu, chuť a obětujete jeden týden svého času, volejte a mailujte na tuhle adresu. Věřte, že díky obětavému přístupu stovek dobrovolníků se za oněch 11 let podařilo zachránit již desítky mláďata těchto dravců. Více informací najdete na <http://kodus.detizeme.cz>. Přeju vám mnoho zdaru a plno mláďat!

23:15 - Pepa je na světě!

Jsou nebo nejsou v knihovně knihy?

Přišel k pultu se seznamem knížek, které potřebuje ke studiu. Z knihovny odcházel téměř s prázdnou a vypadal dost smutně. A nebo spíš naštvaně. Když jsme se na chodbě míjeli, viděla jsem, že by se rád na něco zeptal. Nakonec to udělal. Kdo to byl? Student naší fakulty, ČTENÁŘ. A já, KNIHOVNICE, jsem se snažila odpovědět...

Č: Proč není v knihovně dost knížek?

K: No, víte, na nákup knih nemáme peníze...

Č: Nezlobte se, ale to je pěkně banální odpověď!

K: Počkejte, neodcházejte! Jestli máte skutečně zájem, pokusím se to vysvětlit, ale je to na delší povídání...

Č: Nevadí, poslouchám. S literaturou ke studiu mám totiž opravdu problém, a to nejen já.

K: Tak tedy: My skutečně nemáme peníze na nákup knih. Mám na mysli nějakou konkrétní částku, o které bychom rozhodovaly, jak ji rozdělíme, co koupíme a kolikrát, co není třeba kupovat, protože to už máme a není o to zájem... Možná to nevíte, ale tato knihovna má trochu zvláštní postavení. Je jedna, ale slouží šesti ústavům Akademie věd tady v Budějovicích. Přitom žádný z nich není jejím zřizovatelem. Tím je zdejší servisní pracoviště Společná technicko-hospodářská správa biologických pracovišť AV ČR. A s Biologickou fakultou je to ještě složitější. Myslím účetně. Proto i cesty peněz na provoz naší knihovny i na nákup knih jsou komplikovanější než na jiných fakultách, kde je vše jasné: Jedna fakulta, jedna knihovna, jeden rozpočet...

Č: No dobře, uznávám, že je to možná složitější než jinde, ale upřímně řečeno, co mi je jako studentovi do toho? Já se potřebuju z něčeho učit...

K: Máte samozřejmě pravdu, to bylo jen na vysvětlení, jak se věci mají. Ono se pak leccos snaže chápe.

Č: Takže jak je to tedy vlastně s těmi novými knihami?

K: Nové knihy se samozřejmě kupují, to jistě víte. Není jich sice tolik, kolik bychom si my

i vy přáli, ale tento pocit má naprosto každá knihovna a její čtenáři. Problém je spíš v tom, že my jako knihovna můžeme jen velmi málo ovlivnit, co se koupí. A to přesto, že to v mnoha případech velmi dobře víme. Vždyť deset hodin denně posloucháme vaše přání, víme, na co

jsou „fronty“, tedy řady rezervací, které nikdy nebudou vyřízeny, víme naopak, co na regále leží bez povšimnutí...

Č: Proč to tedy někomu na fakultě neřeknete?

K: Celkem logická otázka! Problém je, že nevíme dost dobře komu. Přímou pány děkany – toho bývalého ale i současného – jsme tím nikdy zatěžovat nechtěly, měly jsme pocit, že toho mají už tak dost k řešení – napřed budování fakulty, pak spoustu starostí s provozem, pak zase s budováním... A taky jsme si myslely, že až se poměry na fakultě „usadí“, vytvoří se něco jako nákupní komise, kde se právě záležitosti kolem doplňování knih do knihovny budou projednávat, koordinovat. Že si tam občas pozvou někoho z knihovny a zeptají se, co chybí, co by se mělo koupit... Nestalo se. Nebo stalo, ale nevíme o tom. Rozhodně jsme na podobné jednání nebyly nikdy pozvány...

Č: Zeptám se možná trochu nevhodně, ale proč v tom nepodnikla něco sama knihovna?

K: Máte asi pravdu. Měly jsme se ozvat dřív, měly jsme se víc snažit zavést do toho nějaký systém. Ale jak už jsem řekla, napřed jsme tolerovaly, že je fakulta v „záběhu“, později se zdálo, že se určitý způsob komunikace o ná-

kupu nových knih mezi knihovnou a fakultou našel, byl ale založený jen na ochotě dotyčného pedagoga přibrat si ke svým mnoha povinnostem ještě tuhle navíc. A jak víte, dobrá vůle vždycky nestačí. Ona totiž ochota dělat něco víc, než je jen můj bezprostřední zájem, a nedostatek volného času jsou v přímé úměře.

Č: Ale počkejte, jestli na fakultě žádná taková komise není, jak se tedy nové knížky do knihovny vlastně dostávají?

K: To je podle nás právě ten největší problém. Možná koneckonců těch peněz na knihy není zase tak málo, ale v jejich vydávání není podle našeho názoru řád. A teď nemám na mysli řád ve smyslu nějakých obsáhlých a rigidních směrnic, ale řád, za kterým bychom cítily, že se nad problémem nákupu nových knih zamýšlí pár zasvěcených lidí jako nad celkem. Že takoví lidé na fakultě jsou, o tom samozřejmě není pochyb, ostatně s některými o tom při jejich návštěvě v knihovně mluvíme. Vždycky ale zase skončíme u ochoty a nedostatku času...

Č: Nezlobte se, vy pořád vysvětlujete, proč to není, jak má, ale neříkáte, jak to vlastně je? Proč s učebnicemi na některý předmět není problém, jsou slušná skripta, je relativně dost nových učebnic, máme třeba i skvělé učebnice v angličtině. A v jiném předmětu se přetahujeme o pár třicet let starých knížek nebo nám nabídnete xe-

rox cyklostylovaných skript, ze kterých se učili naši prarodiče. A někdy je to ještě horší. Knižku máte jen jednou a nepůjčuje se z knihovny. Je to normální? Copak si můžu všechny knížky kupovat? Nebo objíždět jiné knihovny?

K: Úplně chápu Vaše rozhorlení. Nakonec taky jsme kdysi studovaly a víme, že bez kvalitní literatury to jde těžko. Nicméně, abych vám odpovíděla, musím se zase vrátit k tomu, co jsem už řekla. Proč to v některém předmětu jde a někde ne? Právě proto, že v tom není systém. Protože některý pedagog se stará, co a kolikrát studenti jeho kurzu v knihovně mají k dispozici. Protože některý přednášející sleduje, co vyšlo, a dohaduje s námi, kolikrát by se to mělo koupit. A sežene na to i peníze. A za čas ještě pár kousků přikoupí. Protože některá zahraniční učebnice k nám dorazily doslova přes oceán jen díky pro někoho těžko pochopitelnému osobnímu zaujetí mladého pedagoga, kterému bylo líto nevyužít výhodnou nabídku získat pro studenty v Budějovicích stejně dobrou učebnici, jako mají jejich američtí vrstevníci. A naopak – protože na druhou stranu jsou pedagogové, kteří kupují i běžné české a tedy finančně dostupné knihy pouze jednou a hned si je sami půjčují v podstatě navždy. (Teď nemluví o velmi specializovaných vědeckých monografiích, kde je tato praxe běžná a pochopitelná, protože pedagogové na naší fakultě jsou i aktivními vědci.) Protože jsou pedagogové, kteří už desátý rok předepisují ke studiu stále stejnou čtvrt století starou učebnici, která je v knihovně párkrát, nelze ji dokoupit a ještě čas od času se nějaký exemplář ztratí nebo zničí. A každý začátek semestru zažíváme stále stejně nespokojence jako jste vy.

Č: Koukám, že máte úplně stejnou zkušenost jako my.

K: Samozřejmě, vždyť jsme ve stejné situaci. Jen s tím rozdílem, že vy studenti jste nešťastní, že knížku nemůžete sehnat, my že vám ji nemůžeme poskytnout.

Č: Chtěl bych se vás zeptat ještě na jednu věc: Často se mi stane, že i když v katalogu najdu knihu, kterou mi třeba můj vedoucí diplomky doporučil ke studiu, zjistím, že je půjčená třeba do příštího roku. V knihovně mi nechtějí říct, kdo ji má, a doporučí mi dát si na ni rezervaci. Udělám to,

ale čekám na ni marně. A nebo mi přijde v době, kdy už mi není nic platná.

K: Teď jste narazil na velký problém. Zase souvisí s tím, že naše knihovna slouží mnoha páům, tedy různým skupinám uživatelů. Něco jiného potřebujete vy studenti, něco jiného vě-

dečti pracovníci nebo pedagogové, pro které jsou některé knihy každodenním pracovním nástrojem, abych se vyjádřila obrazně. Navíc mají různé pracovní režimy a jsou zvyklí po určité knize sáhnout v noci nebo v neděli. Budují si proto často velmi obsáhlé příruční knihovny. Tam právě bývají ty knihy, o kterých mluvíte.

Č: To bych dovedl samozřejmě pochopit, taky se mi líbí, když mám knihu po ruce, ale proč mi ji nepůjčíte alespoň na nějaký čas, vždyť ji zase vrátím?

K: Ale půjčují! Většina vědeckých pracovníků nám knihu půjčí, zejména když vědí, že je to pro studenty. Vždyť celá řada z nich zároveň učí. Problém nastane, když se ukáže, že ten dotyčný je v zahraničí. Na měsíc, na tři, na rok. A knihy má uloženy v bezpečí své pracovny. Ale jsou i takoví, kteří odmítnou s odůvodněním, že knihu potřebují denně (což ještě v některých případech lze pochopit). Nebo řeknou, že je jejich, protože ji koupili ze svého grantu. To už chápeme méně, protože ani kniha, která je z grantu, není přece soukromá. Ostatně to by neměla razitka knihovny, že! A pak jsou takoví, kteří na naši žádost neodpoví vůbec, což nás mrzí. To je právě ten případ, že na knihu čekáte marně.

Č: Musím uznat, že už mi je leccos jasnější. Problém tedy není jen v penězích.

K: Přesně tak. Biologická fakulta dává na nákup literatury v souhrnu velmi mnoho peněz. Jaká je částka na knihy, nevím. Jak už jsem říkala, nakupují je různí lidé z různých zdrojů, a tak nemáme přesný přehled. S jistotou ale vím, že předplatné na nákup vědeckých časopisů stojí fakultu téměř půl milionu korun ročně.

Č: To ale není pro studenty.

K: To není tak úplně pravda. Samozřejmě, že je to především pro vědecký výzkum na fakultě, ale i vy budete psát diplomku, možná tu zůstanete na doktorandské studium a pak oceníte, že tato knihovna má jednu z nejkvalitnějších kolekcí biologických časopisů v republice. Studenti třeba z Prahy nebo z Olomouce by mohli povídat...

Č: Chcete tedy říct, že si vlastně nemáme na co stěžovat?

K: To samozřejmě neříkám, jen bych byla ráda, aby nevznikl dojem, že fakulta nějak škudlí na knihovně, protože to není pravda. Ostatně můžu vám říct, kolik na nákup literatury věnovaly ostatní fakulty na univerzitě v loňském roce.

Č: Není to tajné?

K: Samozřejmě, že ne. Tak například na PF to bylo 700 tisíc, na ZF 857 tisíc, na ZsF 117 tisíc, na TF 170 tisíc. Nevím samozřejmě, kolik z toho je na knihy a kolik na časopisy, ale pro porovnání, jak jsme na tom, to trochu pomůže.

Č: Takže opravdu žádný důvod ke stěžování.

K: Snad jsem řekla dost jasně, s čím vším my v knihovně nejsme spokojeni. I to, že víme, s čím nejste spokojeni vy. Rozhodně se nám také nelíbí, že zatímco v roce 2000 koupila fakulta 854 nových knih, vloni to bylo jen 278. Ale nemělo by jít o stěžování, spíš o snahu věci vysvětlit, případně řešit, co řešit lze.

Č: Dobrá, беру. A na konec jedna otázka z říše pohádek. Představte si, že jsem vysoký fakultní funkcionář, mám spoustu volného času a chci se tímto problémem zabývat. Co pro vás můžu udělat?

K: Není toho tak moc: Budeme mluvit jen o literatuře pro studenty. (Knihy pro vědeckou práci vašich pedagogů jsou zase jiný problém):

1) Vyčlenit na nákup knih dostatek prostředků. (A vůbec je knihovna nemusí mít pod palcem!)

2) Zajistit, aby o jejich využití rozhodovalo kolegium lidí, kteří jsou odpovědní za určité studijní obory, katedry, studijní programy, a byl tak předpoklad, že informační zajištění nebude závislé jen na osobním zaujetí.

3) Spolupracovat s knihovnou a přihlížet k jejím návrhům na doplňování fondu, které vzejdou buď z každodenní zkušenosti s tím, co studenti postrádají, nebo třeba z poznatků o tom, co vychází (máme k dispozici ediční plány různých nakladatelství, chodí nám týdeník Nové knihy, dostáváme pozvánky na prodejní výstavy knih, chodí nám nabídky cenově výhodných, ale časově omezených nákupů...). To, co postrádáme, je rychlá reakce jednoho konkrétního člověka, který má zároveň kompetenci utráčet ty vyčleněné fakultní peníze a který nám jasně řekne, jestli a v jakém počtu navrhované knihy máme nakoupit.

Č: A vy si myslíte, že by to tak mohlo fungovat?

K: Říkal jste přece něco o pohádce...

P.S. Nakonec musíme s pravdou ven. Tento rozhovor se nikdy neodehrál. I když vlastně odehrál. Jen u toho nebyl jeden student a jedna knihovna, ale všichni, které to trápilo a trápí. A nebylo to jednou, ale mnohokrát. A doufáme, že to ještě mnohokrát bude.

Helena Landová a Irena Trejšalová

Tragikomická historka z počítačovny

Povím vám jednu legrační historku z počítačovny. Přišla jsem na jedničku, abych si vytiskla pět papírů (takže jsem dorazila preventivně s padesáti), a už to začalo. Na jedničce tiskárna nefungovala (to ještě není ten vtip), ale bylo mi řečeno, že dvojka funguje. Prostě klasika, střídavá služba.

Nic zlého netuše, poslala jsem tisk na jednu stranu do vedlejší místnosti a šla jsem tam. Zrovna tam tisknul František a vše bylo v pohodě, dokud jsem se nezjevila já. Mám zřejmě špatnou auru a ty stroje to vycítí. Nejprve mu začal haprovat jeho článek. Ale situaci, kdy tiskárna nechtěla brát papír, briskně vyřešil zmáčknutím resetu (logicky) a stroj začal znovu pracovat. Pak jsem přišla na řadu já. Po zničení tří papírů (zaseknuto v půlce, ve třetině a zase ve třetině), konečně vyjel můj první protokol. Samozřejmě jsem již dávno ztratila iluze, že bych kdy mohla vytisknout těchto protokolů víc, tak jsem se obrátila a šla zpět ke svému počítači. Ovšem nepočtena z předchozích zkušeností jsem do tiskové fronty poslala ještě článek o čolcích.

A to jsem neměla dělat. Tiskárna si usmyslela, že nám ukáže, kdo je tady pániem. Nejprve mi zničila nepočítaně papírů (myslím, že nejsem sama, komu se na pokojí válejí štosy papírů z části začerněné od toneru, toho tak drahého toneru), na nichž se ovšem neobjevila ani část z mého vytuouzeného textu. Už jsme se tomu jenom

smáli. Nakonec jsem se rozhodla, že to bez kolků přežiju. Ovšem jak to vysvětlit tiskárně, když na reset reaguje začátkem činnosti? No jednoduše. Stačí ji na chvíli odpojit od štávy. Balila jsem zničené papíry a koukala, jak jsou do nenasytného chřtánu tiskárny cpány další sněhobílé A4, na něž měla být vytisknuta jakási vědecká pravda. Ale kdepak. Z tiskárny se vynořil papír, na němž přes celou stránku bylo svisle napsáno TRITURUS. Hmm, že by můj článek? Pak vyjely 4 listy smajlíků a podobných hečzkých příšerek. Takže ano, můj článek. Podala jsem Františkovi dva papíry za ty jeho zničené a otáčela jsem se k odchodu. Ale nedalo mi to a počkala jsem si na nový tisk.

Základní vědecká pravda měla grafickou úpravu básně, psaná byla kurzívou a jazyk, no, možná elfština. Pro tento den jsme s počítačovou technikou skončili. Byla jsem ráda, že alespoň ten protokol jsem vyrvala ze spárů té saně a šla jsem na kopírku ho rozmnožit. Kupodivu první, co se objevilo po zapnutí kopírky bylo – zavolejte opraváře. Nevím, jestli by byl rád, kdybychom ho volali v jedenáct večer.

A teď ruku na srdce, kolikrát se tohle uživatelům počítačovny stalo? Beru, že ty dvě herky, co zde jsou, mají svá nejlepší léta za sebou a že jsou přetěžovány, ale takhle se nedá pracovat. Klidně budu za tisk platit, ale ráda bych, když něco nutně potřebuji, abych to taky mohla udělat (nedej bože, že to po mně chce někdo jiný). Na jednu stranu jsou na nás kladeny vysoké nároky, na druhou stranu k tomu máme čím dál tím horší prostředky. Páni vyučující by se asi divili, kdybychom jim zase začali odevzdávat protokoly psané rukou. A studenti si mohou povzdychnout, Springer sice přístupný je, ale... Ano, na obranu tiskáren je nutno říci, že na nich byly vytištěny desítky skriptů. Ovšem jak se k nim jinak máme dostat, když vydána nejsou, a pokud je někdo dá do skřínek u počítačovny, rychle jsou znárodněna. Navíc, kopírka něco stojí a tiskárna je zadarmo. A my jsme chudí studenti.

Simona Poláková

Nápad a výzva pro vedení:

Článek výše uvedený je jen jedním z poměrně slušného počtu hlasů volajících po kvalitnějším tisku v počítačovách, kde na několik počítačů připadá jedna tiskárna, která není na větší objem tisků stavěná. Proto zde mám dotaz: Jak problematické by bylo přesunutí dvou vysokozátěžových tiskáren z pavilonu B (které jsou jako dělané pro hromadnější používání v počítačovách) do počítačov, výměnou za tiskárny stávající?

Těším se na odpověď.

za nespokojené uživatele tisku Věra Cihlářová

Aktualitka:

Opět čerstvé zprávy z dalekého, mrazivého antarktického jihu. Pan děkan nám poskytl elektronický dopis od J. Elstera, vědeckého pracovníka Botanického ústavu AV, který na naší fakultě přednáší kurz Ekologie extrémních a spec. biocenóz. Pár slov na vysvětlenou: Původní umístění na Jižních Shetlandách, na ostrově Krále Jiřího (Turret Point), bylo zamítnuto SCARem (Scientific Committee on Antarctic Research), kvůli tamější vysoké koncentraci vědeckých základen. Jako další případ v úvahu obydlí opuštěných argentinských stanic (ekonomická krize má i své pozitivní stránky). Nabízeny jsou dvě – stanice Primavera na západním pobřeží Antarktického poloostrova a malá, sezónní stanice na ostrově James Ross, východně od Antarktického poloostrova. Tento ostrov se v posledních letech silně odledňuje, proto by bylo kupříkladu nanejvýš zajímavé studovat na odledněných místech sukcese.

Kdo se chce dozvědět více o celém projektu výstavby české antarktické vědecké stanice a podílu BF JU na něm, nechť vezme do rukou Pavučiny 3 (s. 6) a 4 (s. 9 – 11) nebo se podívá na jejich internetovou PDF verzi (<http://www.bf.jcu.cz/tix/pavucina/>).

Vážený pane dekane,

dovoluji, abych Vás pozdravil z paluby lodi Ernest Shackelton, kterou vlastní British Antarctic Survey a která zabezpečuje logistiku operaci v Antarktidě.

Plavím se na této lodi společně s Dr. Venerou z MZP a více mne hledáme vhodné místo pro výstavbu naší stanice v Antarktidě. Před dvěma týdny jsme vypluli z Falklandských ostrovů směrem na jih. Nejjižnější bod plavby byla stanice Rothera (cca 67°30'js). Nyní se již vracíme zase na sever.

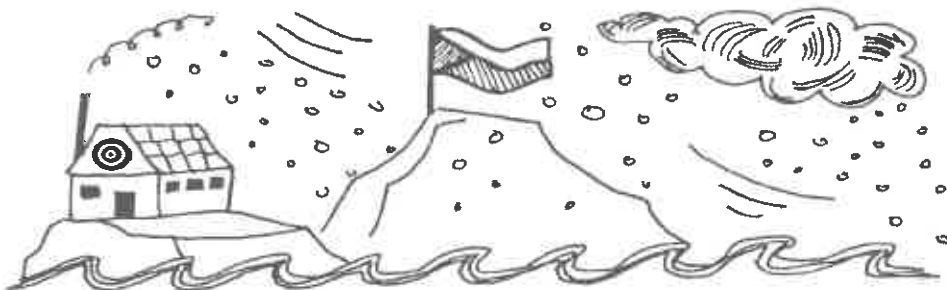
Po diskusích s mnoha lidmi a studiu literatury a map navrhujeme pro výstavbu naší stanice ostrov James Ross Isl. na severovýchodním okraji antarktického poloostrova. Je tam velká deglaciována oáza, která by uspokojila naše ekologická badání.

To je současný stav našeho hledání. Srdce zdravím na fakultu.

S pozdravem

Vas Josef Elster

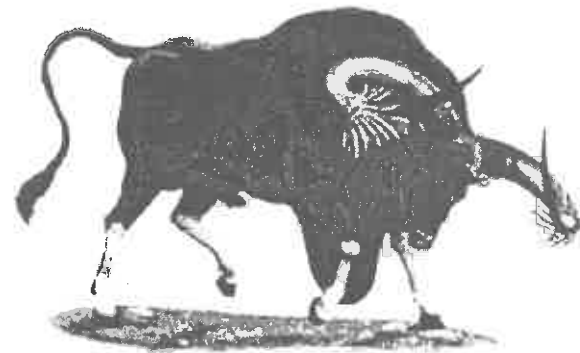
Z podkladů pana děkana Brandla a informací prof. Komárka připravila Veverka

Kuprej

V této Pavučině (a v budoucnosti ještě dvakrát) se podíváme do tropických lesů jihovýchodní Asie. V tomto třídílném seriálu půjdeme po stopách tří naprosto unikátních kopytníků zmíněné oblasti.

Dnes se vydáme za kuprejem (*Bos sauveli*), v druhém díle za pozoruhodnou saolou (*Pseudoryx nghetinhensis*) a ve třetím za lyrorožcem (*Pseudonovibos spiralis*). Jejich jména vypadají děsivě, ale patří krásným zvířatům a etymologii latinských názvů krátce vysvětlím.

Dnes je tedy na řadě kuprej. Jde o tura, tedy laicky řečeno o krávu.

Původně se vyskytoval v Laosu, Thajsku, Vietnamu, Kambodži a také pravděpodobně v jižní Číně. Recentní areál je odhadován na pomezí Thajska a Kambodži, což je bohužel odhad, který je spíše přáním, než ověřeným faktem. O kritickém početním stavu bude řeč za chvíli. Pár popisných údajů na začátek: Hmotnost činí něco mezi 700 – 900 kg, výška v kohoutku 170 – 190 cm. Dožívá se asi 20 let. Co ke zbarvení? Telátko se

narodí hnědé a potom se barva jeho srsti změní na šedou. Ta se vyskytuje u mladých samců a u dospělých samic po celém těle, kromě nohou a spodiny břicha (ty jsou spíše bílé). Srst dospělých samců ztmavne na hodně tmavou hnědou či spíše černou barvu. Obě pohlaví mají lyrovité rohy, u samců jsou mohutnější a mají na koncích částečně narušenou svrchní vrstvu keratinu.

A nyní se dostaneme trochu k etymologii. Kuprej znamená v jazyce Khmerů označení „praesního tura“ a toto domorodé označení bylo přejato dalšími mezinárodními jazyky. (Je to častá praxe, díky níž odpadá umělé a kostrbaté označování zvířete v národních jazycích. Lze jmenovat pár dalších domorodých názvů, které se vhodně uplatnily v zoologii – třeba okapi, binturong, jaguarundi, gaur apod.) Přejdeme do latiny: *Bos* = tur, druhové jméno pak souvisí s objevením. Kuprej byl pro vědu objeven až v roce 1937 a popsán Dr. Achillem Urbainem. Ten při svém pobytu v jihovýchodní Asii narazil na rohy jemu neznámého zvířete u veterináře Dr. Sauvela a na jeho počest byl kuprej pojmenován jako *Bos sauveli*. Dr. Sauvel se také postaral o chycení a poslání živého zvířete do pařížské ZOO. Šlo o mladého býčka, který zahynul krátce po obsazení Francie Němci za druhé světové války. Bylo to první a do dnešních dnů také poslední zvíře svého druhu v zajetí. Po objevení tohoto druhu bylo několik jedinců zastřeleno pro muzea, či častěji jako zdroj vzácné trofeje. O jeho životě se toho nikdy moc nevědělo – tuší se pár skutečností, ale jinak je to opravdu bída. Víme, že toto zvíře žije (žilo?) ve stádech a to zvláště samic a nedospělých mláďat. Dále víme, že jádrovou oblastí výskytu jsou dipterokarpové lesy. Otevřenější mýtiny a více prosluněný les mu lépe vyhovují než úplně tropický deštný les. Mnohé z těchto útržků pocházejí z ekologické studie kupreje od Charlese Whartona z roku 1957 (bohužel tuto monografii nemám, a tak nemohu toto téma více rozvést). Tomu se také podařilo jednu samici vyfotit ve volné přírodě. Pokud je mi známo, jde o jediného člověka, kterému se to podařilo.

Ještě zbývají dvě otázky: čím kuprej vlastně je a jak to vypadá s jeho počty. Odpovědi na obě otázky jsou mnohem složitější, než bychom si mohli myslet. Je zde několik základních

názorů. Někteří vědci hovoří o kuprejovi jako o divokém turovi. Druzí zmiňují, že kuprej je zdvočelým domácím turem Khmerů. Třetí tvrdí, že jde o původní divoký druh s tím, že v něm vidí zvíře, které je z recentně žijících turů nejvíce příbuzensky blízké k vyhynutému praturovi (*Bos primigenius*). Rozřešení této otázky mělo mít praktický význam zvláště v minulých desetiletích, kdy se uvažovalo o plemenitbě kupreje s domácím turem (kdyby si totiž byli

Fotografie mladého býčka, který byl dovezen do pařížské zoo

hodně příbuzní, dalo by se očekávat i plodné křížení s dalekosáhlými praktickými dopady – vyšší rezistence domácího skotu v inkriminované jihovýchodní Asii). Všechny tyto zootecnické plány jsou fantazií (chtělo by se říci vízí budoucnosti, ale to opravdu ne!) zvláště kvůli velmi kritické situaci tohoto druhu. Jinak, pokud se podíváme na sekvence cytochromu b, tak nejbližší kuprejovi je tur gaur a dále pak banteng (pratur osekvěnován nebyl). V roce 1937 se stav odhadoval asi na dvě tisícovky těchto tajemných a půvabných zvířat. Od té doby se jednou za určitý čas objevily zprávy či spíše odhady o počtech. Jedno je však z těchto údajů naprosto zřejmé. Počty kuprejů řídnou každým desetiletím. V průběhu let byl kuprej prohlášen za národní zvíře Kambodži, což úbytek samozřejmě nezastavilo.

Jak to tedy vypadá dnes s počty kuprejů? Po pravdě řečeno – vůbec nic se neví. Odhady mluví o několika stádech, a to prosím v optimističtějších odhadech. V lesích uvažovaného výskytu byly rozmístěny fotoaparáty s foto

buňkou (ty se skvěle osvědčily ve Vietnamu, kde zachytily nosorožce jávského!) – bohužel bez jediného výsledku spojeného s kuprejem. Ani letecký průzkum nepřinesl očekávaný výsledek (Horáček – v dopise).

Dr. Arnoult Seveau (Francie) zmiňuje (v dopise), že poslední zprávy jsou z roku 1998, kdy byly nalezeny dva čerstvě zabité jedinci ve východní Kambodži. Od tohoto roku se neobjevila žádná kladná zpráva. Dr. Seveau** mi dále napsal, že v blízké době plánuje další cestu za kuprejem. Důvod? Prostě těžko se přijímá skutečnost, že nějaké zvíře zmizelo (či mizí) z povrchu této planety. Takže

Jan Robovský

Ulovený dospělý samec kupreje.

mu mohu jen držet palce, ať na nějakou tu zprávu narazí (pokud možno ne na takovou, jako jiný tým v roce 1998). No a hlavně ty palce držím samotnému kuprejovi, který si to (ať je, čím je) zaslouží.

* Kdo to neví: nosorožec jávský žije na Jávě (západ – národní park Ujong Kulon) a dále i nově (z hlediska objevení) ve Vietnamu.
** Bude o něm ještě zmínka ve třetím díle naší cesty za novými kopytníky JV Asie.

Co znamená to ošklivé slovo „full texty“?

Možná jste si všimli, že se v knihovně už poněkud krátce konal seminář o přístupu k „fulltextovým“ databázím. Pro ty, kteří se nemohli zúčastnit, přinášíme několik základních informací o tom, co to je a jak se k nim dostanete.

Tak tedy: *Fulltextové databáze* je opravdu nehezke, zato podstatně kratší označení pro databáze plných textů časopiseckých článků v elektronické podobě přístupné na internetu. Fulltextové se jim říká proto, aby se odlišily od databází bibliografických (které až dosud převládají) a které přináší o určitém článku „pouze“ základní informace: kdo je autor, jak se článek jmenuje, kdy, v jakém časopise a na jakých stranách byl otištěn. O obsahu se dozvíte maximálně z klíčových slov, v lepším případě z abstraktu.

Samozřejmě i tato informace je velmi cenná, ale často po jejím získání následuje trnitá a zdoluhavá cesta za původním článkem. Databáze plných textů znamenají z tohoto pohledu téměř ideál! Podle klíčových slov si v nich mohou najít potřebné odkazy na informační zdroje a navíc mám IHNEED k dispozici celý článek buď v hypertextové podobě, nebo ve formátu pdf. Fulltextové databáze na internetu přibývají, protože dnes již převážná většina významných vědeckých časopisů existuje v elektronické podobě.

Mohlo by se tedy zdát, že problém se získáním potřebné literatury je vyřešen. Bohužel nikoliv. Časopisy na internetu sice jsou, ale přístup k nim je až na výjimky velmi drahý. Tedy zdaleka ne vše, co je PŘÍSTUPNÉ, je pro nás DOSTUPNÉ. Ale to bude asi vždycky. O to víc je potřeba využívat ty zdroje, které jsme už získali, zaplatili a vy o nich možná ani nevíte. Podrobně o práci s těmito zdroji psát nemůžeme, ani by to nemělo význam, při výkladu – má-li za něco stát – je potřeba pracovat přímo v internetu. Pokud chcete návod, jak na to, poradíme vám buď v knihovně (ne vždy je ale dostatek času), nebo přijďte na příští seminář. Budete vítáni. Stačí sledovat plakátky, budoučas! A nebo, pokud se vás domluví alespoň 5, můžeme společně najít termin, který vám bude vyhovovat lépe.

Na tomto místě naleznete jen ty úplně nejzákladnější informace, ale pro start k práci s „fulltexty“ to stačí.

<http://www.sciencedirect.com>

ScienceDirect je kolekce více než 1200 časopisů vydávaných významným nakladatelstvím Elsevier Science (+ několika „sprátenými“) v elektronické podobě. Databáze je zatím přístupná do konce roku 2003. Přístupno bez hesla, ale POZOR: Pouze z počítačů na ústavech AV ČR a v knihovně (licenční podmínky). Hned na domovské stránce je odkaz na seznam časopisů (PUBLICATIONS) nebo ikona pro SEARCH. Všude jsou přehledné nápovědy. Samozřejmě v angličtině.

<http://link.springer.de>

Databáze LINK zahrnuje 485 časopisů z produkce nakladatelství Springer, Birkhauser, Physica a několika dalších. Bude nám k dispozici nejméně do září 2004. Je přístupná bez hesla ze všech ústavů AV ČR a také ze všech fakult Jihočeské univerzity. Na hlavní stránce jsou opět odkazy na abecední seznam časopisů i na možnost vyhledávání.

<http://pubs.acs.org>

Na této adrese najdete elektronickou verzi všech 30 časopisů, které vydává American Chemical Society, a to od roku 1996 do současnosti. O možnostech přístupu platí totéž co u ScienceDirect – tedy pouze na ústavech AV ČR a ve společné knihovně.

<http://search.epnet.com>

Databáze EBSCO je soubor více než 3000 časopisů z lékařství a společenských věd. Přístupná bude nejméně do roku 2003 a k návštěvě je potřeba zadat na úvodní stránce User ID (S6677015) a Password (password). Tato databáze není tak

přesně profilovaná jako předchozí, nicméně dobře poslouží jako doplňkový zdroj při hledání informací.

<http://www.proquest.cz>

ProQuest 5000 je také polytematická databáze zahrnující 7000 časopisů, z toho u více než 50% článků je k dispozici plný text. Pokud jde o využití, platí o ní totéž jako pro databázi EBSCO:

Lze tam najít mnoho zajímavého, ale předem se to těžko odhaduje. Výhodou i nevýhodou může být, že tam jsou zastoupeny i regionální časopisy, které se jinak jen obtížně shánějí, na druhou stranu lze jen těžko ověřovat úroveň informací, které přináší.

<http://jerweb.com>

Journal Citation Report je zcela výjimečná databáze: Nepřináší informace o článcích, ale o časopisech. Jsou zde velmi detailní údaje o titulech excerpaných ve Web of Science (tedy více než 5 tisíc těch nejvýznamnějších ve světě základního vědeckého výzkumu). Zde se dozvíme, jak si který časopis stojí v porovnání s konkurencí, zde se dá nalézt onen tak často citovaný impact factor. Databáze nabývá na důležitosti, když máte hotovou vědeckou publikaci a rozhodujete se, do které redakce ji poslat, aby měla patřičný světový ohlas!

Helena Landová

Věděli jste, že:

Je nemožné olíznout si vlastní loket.

Krokodýl nemůže vypláznout jazyk.

Srdce krevety je umístěno v její hlavě.

Dle jedné studie prováděné u 200 000 pštrosů během 80 let, nestrčil ani jeden hlavu do písku.

Prasata nejsou schopna pozorovat oblohu.

50% lidí na světě nikdy nemluvilo ani neposlouchalo telefonní sluchátko.

Ani krysy ani koně nemohou zvracet.

Pokud pořádně kýchnete, můžete si až zlomit žebro.

Pokud zadržujete kýchnutí, můžete si přivodit prasknutí cévky ve vašem mozku a umřít.

Pokud kýchnete a budete se snažit schválně udržet otevřené oči, můžou vám až „doslova“ vypadnout z důlků.

Krysy se množí tak rychle, že během 18 měsíců mohou mít až milión potomků.

V každém vysílání amerického seriálu Seinfeld je někde schovaný Superman.

Zapalovač byl vymyšlen před zápalkou.

35% lidí, kteří píšou do seznamky, je již ženatých.

23% kopírek je poškozeno lidmi, kteří si na ně sedají, aby si namnožili svá ctěná pozadí.

Stejně jako otisky prstů, otisky jazyků jsou také unikátní pro každého člověka.

95% lidí čtoucí toto se pokoušelo olíznout si vlastní loket ☺

Fudge

Obrazovka na bázi nanotechnologií

Japonská automobilka „Bridgestone Corporation“ vyvinula materiál, který může být použit při tvorbě obrazovek spotřebovávajících jen jednu setinu z energie nutné pro provoz běžných displejů z tekutých krystalů (LCD; liquid crystal display). Alespoň to tvrdí tisková zpráva společnosti, publikovaná 25. března tohoto roku. Materiál představuje velmi jemný prášek (složený z velmi malých částíček), jehož tekutost se podobá tekutosti kapalin. Zkrátka jedná se o „elektrický tekutý prášek“ (electro liquid powder; ELP), jak ho také jeho tvůrci pojmenovali.

Tato jeho vlastnost umožňuje i rychlejší reakci na změny, a tím pádem i větší plynulost a rychlost výsledného obrazu. Také technologie výroby displeje je o mnoho jednodušší a méně nákladná, než u LCD. Výsledný obraz se světlostí blíží obrázku nakreslenému na papíře. Spojíme-li tuto vlastnost se schopností udržet obraz i po odpojení ze zdroje, jeví se již možnost „elektronického papíru“ jako reálnější. „Elektronický papír“ by měl představovat náhradu papíru klasického. Jednalo by se o jakousi tenkou tabulku nebo folii, na níž by byl zobrazen text. Po jeho shlédnutí by čtenář jen stiskem tlačítka či příslušného místa na tabulce nechal zobrazit text další, uložený někde v paměti připojeného počítače. Oproti běžným počítačovým monitorům by bylo čtení těchto „tabulek“ o hodně příjemnější, protože nezáří vlastním světlem (obraz je vidět jen při osvětlení – jako u klasického papíru). Také představa, že s sebou taháte objemný monitor není nijak lákavá. Oproti tomu s „tabulkou“ si můžete sednout někde u kouta, a „data“ se už dnes běžně vejdu do krabičky od sirek.

Ostatní společnosti ale nezůstávají pozadu. Například Sony, Samsung, Sanyo a Kodak pracují na tzv. organických elektroluminiscenčních displejích (OLED), které taktéž představují významný pokrok oproti LCD. Jsou schopny rychle a dobře reprodukovat barev, na rozdíl od ELP však svítí vlastním světlem, takže můžete číst i v potmě.

Jelikož i ostatní počítačové součástky se zmenšují a stávají se víceméně ohebnými, není možná daleko doba, kdy po ukončení práce s počítačem tento smotáte do úhledné ruličky, zastrčíte do kabátu a půjdete se třeba někde projít.

-Ole-

Kapradiny a ozónová vrstva

Člověk denně svou činností vyprodukuje tuny syntetických látek, které způsobují poškozování ozónové vrstvy. Existují ale i přírodní látky, které k tomuto jevu významnou měrou přispívají.

Mezi nejdůležitější patří metylchlorid (CH_3Cl) uvolňovaný hojně tropickými rostlinami. Podle některých odhadů přírodní CH_3Cl tvoří až 15% celkového obsahu Cl_2 v atmosféře. To bylo zatím ale v rozporu s hodnotami „emisí“ naměřených u rostlin – zkrátka chyběla zde podstatná část oněch předpokládaných patnácti procent.

Teprve nyní bylo zjištěno, že tento deficit mohou s převahou doplnit některé tropické kapradiny. Ty jsou schopny vyprodukovat až 3,7 g CH_3Cl z gramu vysušeného listu za hodinu. Odhadem tedy jen samotná jižní Asie vyprodukuje 910 000 tun CH_3Cl za rok! Toto zajímavé zjištění vyvolává další otázky, například jaký je vliv těchto rostlin na atmosférický CH_3Cl dnes a jaký byl v minulosti, zejména v prvohorách, kdy byly hojně rozšířeny.

Yokouchi Y, Ikeda M, Inuzuka Y, et al.: Strong emission of methyl chloride from tropical plants. Nature 2002, 416: 163–165.

-Ole-

Hledání planet jiných sluncí

Všechny dosavadní pokusy zaměřené na nalezení planet obíhajících kolem jiných hvězd byly schopny detekovat jen velmi hmotné planety. Byly založeny na tom, že pohyb těchto planet ovlivňuje polohu hvězdy. Ta pak není ve středu soustavy, ale obíhá kolem společného těžiště hvězda-planeta.

Astronomové by ale rádi poznali, zda u jiných hvězd existují také planety pozemského typu, tedy tvořené pevným povrchem a velikostí se blíží rozměrům Země. Důkaz existence těchto planet a početnost jejich výskytu by pak zpřesnily odhady pravděpodobnosti vzniku života ve vesmíru, a tím zpětně ovlivnily i náhled na život na Zemi.

Evropská vesmírná agentura proto na rok 2005 plánuje vypuštění teleskopu, který by byl schopen takovéto planety detekovat (projekt nese název „COROT“). Ten by měl zkoumat proměny jasnosti hvězd, a pomocí určit, zda některá změna není způsobena přechodem planety přes „hvězdný disk“ (to by vedlo k poklesu jasnosti). Parametry přístroje dovolují sice detekovat planety menší, než jsou plynní obři, ale pořád ještě několikrát větší, než Země.

Proto se připravují další vylepšení, která by měla být zúročena v projektu „Eddington“ – satelitu schopném detekovat planety od velikosti poloviny Země. Oba dva typy satelitů budou schopny zpřesnit i naše znalosti o hmotnosti, věku a chemickém složení 500 000 zkoumaných hvězd. Vrcholem má být mise „Darwin“ mezi lety 2010 až 2020, kdy bychom za pomoci osmi menších satelitů měli být schopni získat i snímky světů pozemského typu, nalezených v předchozích pozorováních.

podle tiskové zprávy Evropské vesmírné agentury z 28.2.2002

další zdroje: <http://www.spaceref.com/news/viewpr.html?pid=7573>
<http://sci.esa.int/home/darwin/index.cfm>
<http://sci.esa.int/home/eddingon/index.cfm>

„Infračervené“ diody

V optoelektronice se doposud používaly materiály založené na anorganických polovodičích. Vědci sice uměli vytvořit i jiné materiály „produkcující“ světlo, to ale nebylo pro optoelektroniku vhodné. Typickým příkladem jsou známé „světlo emitující diody“ (light emitting diodes, LED), které vyzařují ve viditelném spektru a používají se dnes třeba jako „kontrolky“ – několik jich najdete na klávesnici a počítači, jsou na CD přehrávačích, zesilovačích, laboratorních přístrojích a jiných elektronických zařízeních. Kdyby existoval materiál, který by na podobném principu vyzařoval třeba v blízké infračervené oblasti, byla by výroba všech optických telekomunikačních zařízení podstatně levnější.

První krok tímto směrem udělali izraelští vědci, když se jim podařilo připravit materiál, který vyzařuje světlo splňující právě výše citovaná kritéria – tedy konkrétně vyzařuje v oblasti 1,3 až 1,5 mikronu. Použili k tomu nanokrystaly arsenu india (AsIn) a umělé organické polymery. Efektivita vyzařování infračerveného záření sice zatím není tak velká, aby mohly být tyto diody použity v optoelektronice, ale je dostačující na to, aby se tento způsob výroby stal přinejmenším vhodným kandidátem na přípravu takovýchto komerčních zařízení.

Efficient Near-Infrared Polymer Nanocrystal Light-Emitting Diodes
 Nir Tessler, Vlad Medvedev, Miri Kazes, ShiHai Kan, and Uri Banin; Science 2002 February 22; 295: 1506-1508.

•Ole•

Kompas plus Obchod jako každý jiný... SEXSHOP

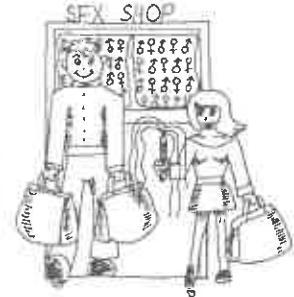
Dlouho jsme uvažovaly, jakou že prodejnu to navštívíme tentokrát. Ne že by nebylo z čeho vybírat, ale usoudily jsme, že je jaro a k jaru že patří všelijaké radovánky včetně těch milostných. A co by to bylo za milostné radovánky, kdyby nebyly čas od času něčím náležitě zpestřeny. Čím? Otázaly jsme se samy sebe, a nápad byl na světě. I vydaly jsme se přímo do SexShopu s velkým S na Biskupské ulici, vedle pohřební služby Otýlie (ujišťuji vás, že je to náhoda ☺).

Jak jsme se blížily, počáteční nadšení se změnilo v realizační vystrážlivění. Jděte si jen tak do sexshopu s tím, že si budete muset podrobně prohlédnout veškeré zboží a popat se prodávajících. Ale ihned po vstupu se naše obavy rozplynuly. Uvítala nás sympatická mladá paní a po chvíli jsme si přestaly připadat jako trubky a začaly se cítit jako v kterémkoli jiném obchodě, jímž ostatně každý sexshop taky je.

SexShop je rozdělen na dvě části. V první, větší, je široký výběr erotického prádla, především kalhotek, ale i kompletů, podvazků apod. (některé kusy jsou opravdu moc pěkné, ač v cenové relaci od 300 do 1000 a více Kč), vibrátorů a jim podobných pomůcek (některé rozměrů až impozantních), umělých paní; u pultu pak různých druhů prezervativů, pilulek na všechno možné související s pánským pohlavním orgánem (klasickou Viagru jsem tam sice neviděla, ale možná tam někde číhá) a kroužků, které se navlékají na penis a údajně zvyšují rozkoš při milostném aktu. Podle pana vedoucího jsou tyto kroužky v současnosti velkým hitem.

V druhé části prodejny je spousta videokazet k přímému zakoupení a kromě toho zde funguje i půjčovna. Tituly jsou různé, téma jediné; nazvala bych tuto část SexShopu „Každému, co jeho jest“. Ortodoxní zastánci Káma Sútry, Tantry a jiného „kultivovaného“ sexu by si asi na své moc nepřišli, ale většina titulů se dá strávit, a ty, co nestrávíte (kazeta s fekálním pornem, např.), si samozřejmě půjčovat nemusíte ☺. Vedle videokazet je ve skleněné výloze celá plejáda pomůcek patřících spíše do oblasti SM (případně SS ☺) – kožené bičky a biče, masky, pouta...

Kromě „vážného“ zboží (které je tedy občas taky docela veselé, když si některé pomůcky představíte v praxi ☺) jsou zde na prodej také předměty humorné, samozřejmě zůstávající věrně tématu. Smějí se na vás figurky souložících prasátek i lidských dvojic, hrnečky vlnadných tvarů, rtěnky ve tvaru víte čeho, imitace mužských a ženských primárních i sekundárních pohlavních znaků, nebo taky třeba dvojice zubních kartáčků, jeden ve tvaru muže a druhý ženy (můj horký favorit neoficiálního Top tenu ☺).

Samozřejmě musíte počítat s tím, že cenové relace jsou poněkud jiné než třeba v second handu nebo v „kaufáci“, ale do sexshopu zas člověk nechodí tak často jako do předchozích zmíněných zařízení a jednou za čas nějaké zpestření určitě stojí za výdaj ☺. Milujte se, množte se, a dojde-li vám fantazie či budete-li chtít načerpat inspiraci, víte, kam zajít. Ze sexmise zdraví

Mišice a Veverka

Fakta: SexShop, Biskupská ulice
 Vedoucí Milan Štrob
 Otevírací doba: PO-PÁ 10-12 h a 13-18 h, SO 9-12 h

Harry Potter a pražená kukuřice

Dne 20. března ve večerních hodinách bylo po trojím odkladu konečně otevřeno multikino na sídlišti Máj. Provozuje ho firma CineStar, která už dříve otevřela podobná zařízení v Ostravě (16.11.2001) a v Hradci Králové (25.10.2001). Tato firma se tak vydala cestou provozování „regionálních“ multikin, ve srovnání se zbylými firmami, které jsou zaměřeny pouze na Prahu, příp. Brno.

Multikino v Českých Budějovicích si svou velikostí s těmi dvěma zbylými nikterak nezadá – má celkem 8 sálů, ty dva největší pro 314 diváků, 4 menší pro 144 diváků a dva nejmenší pro 94 diváků. Celková kapacita kina je tak 1400 lidí, včetně speciálních míst pro vozičkáře. Prodej lístků je otevřen denně 14 – 22, o víkendů dokonce 10 – 22. Lístky jsou o něco dražší než v „normálních“ kině (109 Kč oproti 60 – 80 Kč), ale studentům je v pracovní dny do 17:30 včetně poskytována 20 Kč sleva. (Rodiny s dětmi mají naopak slevu o víkendů.)

Provozovatel multikina předpokládá roční návštěvnost 400.000 lidí (tj. každý občan Budějovic včetně nemluvňat čtyřikrát – na druhou stranu lze předpokládat jistou spádovou oblast). Zároveň si nemyslí, že by existence multikina mohla ohrožovat kina

klasická (tj. Vesmír, Kotvu a Letní kino Háječek). Provozovatel těchto tří kin, Správa městských kin, což je organizace zřízená městem, má ovšem názor jiný. Budoucnost ukáže...

Teď ale skončím líčení nudných technických parametrů a napíšu pár vlastních postřehů z návštěvy multikina.

Vyrazili jsme v pátek 22. března na místo činu, abychom zde shlédli film Harry Potter a kámen mudrců (který jsme během jeho promítání v Kotvě nějak prošvihli). Prošli jsme kolem obchodního centra ElectroCity a několika dalších malých obchůdků a ocitli se v prostorách, které vzhledem ke své částečné nedodělanosti vypadaly jako kříženec podzemních garáží s futuristickým obchodním domem. Půlka zadní stěny kolem WC nebyla ještě ani celá omítnutá. Nicméně vlastní část, v níž se nachází multikino, už byla hotová a plně funkční.

Dvě otevřené pokladny se nacházely pod čtyřmi obrazovkami, na nichž se postupně objevovala celá nabídka filmů na asi tak dvě hodiny dopředu. Na lístky fronta nebyla (tedy pokud odmyslím těch pět lidí), a tak jsem si s určitou hořkou nostalgií mohl zavzpomínat na období 30. až 31. ledna, kdy jsme stáli frontu na lístky na Pána Prstenů před kinem Vesmír celkem 10 hodin. Navíc podle internetových stránek společnosti CineStar se brzy chystá zavedení předprodeje lístků po Internetu (inu, kdyby třeba tohle zavedla klasická kina místo předprodeje na celý jeden den dopředu, možná by se poklesu návštěvnosti obávat nemusela).

Po koupení lístků jsme vystoupali po schodech do 1. patra, kde se nachází hlavní hala se vstupem do všech osmi sálů. Kromě toho tam je občerstvení se vším možným. Nabídce vévodí tuny pražené kukuřice a plastové uzavíratelné kelímky s brčkem, jejichž náplní může být několik možných pří-

chutí (či barev) limonád nebo zaručeně pravá Coca-Cola. My jsme rychle proběhli do sálu č. 2, kde měl film začínat asi za tři minuty.

Film začal téměř přesně, po jeho začátku už přišlo lidí jen minimum. Zvuk i obraz měly skutečně vysokou kvalitu, sedadla byla pohodlná a promítačům se dokonce ani nepřetrhl film (jako ve Vesmíru na již zmiňovaném Pánovi prstenů). V opěradlech oddělujících sedadla byl dokonce důlek na plastový kelímek. Ukázněnost diváků se téměř nelišila od klasického kina (kromě občasných hlasů malých dětí, které tvořily většinu návštěvníků filmu, a chrupání pražené kukuřice). Zato po skončení pořadu zůstal v sále poněkud větší nepořádek. Lidé se vyhnuli ven a rozšlapávali popadané zbytky kukuřice, brambůrků a kelímků.

Co se týče samotného filmu, rozhodně ho doporučuji shlédnout, tedy samozřejmě pokud nejste zapřisáhlými odpůrci Harryho Pottera. Film je ztvárněn velice živě (včetně scén s famírpálem = „vzdušným polem“, jak to nazval Jirka Kubásek) a poměrně věrně se drží knižní předlohy – to ostatně byla

i podmínka spisovatelky J.K. Rowlingové k udělení souhlasu k natáčení filmu. Český dabing se řídí termíny používanými v knize (tj. včetně počestění původně anglických názvů).

Přínos multikin filmové kultuře je samozřejmě věcí spornou. Někteří lidé poukazují na zvyšující se návštěvnost kin díky jejich provozu, jiní kritizují jejich spojení s konzumním způsobem života (přítomnost ve velkých nákupních centrech, občerstvení, které je zvykem si nosit přímo do sálu apod.). Dle mého názoru ovšem, kdo chce návštěvu multikina realizovat i bez těch „konzumních složek“, má možnost, nic se mu rozhodně nevnučuje. Poněkud vyšší ceny jsou jednoznačně vykompenzovány pohodlím při promítání i při nákupu lístků. Při současné situaci kolem klasických kin (zejména nefungující předprodej a neochotný personál), je multikino opravdu plnohodnotnou alternativou i pro „nekonzumní“ filmové labužníky.

A ještě poslední informace – aktuální program kina najdete na stránkách <http://www.cinestar.cz/flash/prog.asp?kino=3>

-Kotec-

Pod taktovkou Modrého ptáka

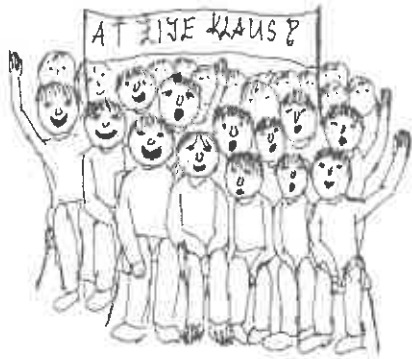
V pondělí 25. března nás navštívil pan předseda poslanecké sněmovny prof. Václav Klaus. Jeho přednáška se měla týkat tématu značně aktuálního – našeho vstupu do Evropské unie a perspektiv tohoto aktu. V hodinu H se v Bobíku shromáždilo tolik studentů, že to hala ani nepojmala. (Ve srovnání s panem prezidentem ovšem stále výrazně méně naopak předseda vlády Miloš Zeman měl řadu lidí volnou. Možná to říká i něco o popularitě politiků.) Předvolební atmosféra na nás všude dýchá, a tak se nedivme, že si politici vzpomenou. (Nicméně zatímco profesor Klaus byl rektorem uvítán, představitelé nově zakládané Liberálně-reformní strany, kteří chtěli mluvit tuším o občanské společnosti, dostali

červenou pro údajné nebezpečí politické agitace. Takže příště bych prosil stejným metrem, pane rektore.)

Projev byl, jak se dalo očekávat, zaměřen výhradně na ekonomickou složku vstupu. Jak ale Klaus sám připomněl, současná Evropská unie už v 70. letech přešla ze stádia Evropských hospodářských společenství (EHS) do fáze Evropských společenství (ES), a ta byla postavena na třech základních pilířích. Jen jedním z nich přítomná byla společná hospodářská politika – druhým byla společná zahraniční politika a

třetím společná politika životního prostředí (viz články v Pavučině č. 9 a 10 o směrnici Natura 2000). Jenže Klaus si tradičně vybírá z širokých problémů především ty části, které se mu „hodí do krámu“.

PŘED

Ke Klausovu projevu samotnému se vyjádřím jen stručně: Mluví jako skutečný politik. To se pozná tak, že:

- 1) mluví strašně dlouho, než se dostane k jádru věci (často se k němu ovšem ani nedostane a obratně převede řeč jinam)
- 2) často mění názory i během krátké doby (např. považuje okamžik vstupu do EU za formální akt a o chvíli později poukazuje na pozitivní přínos dotací do zemědělství)
- 3) navodí v posluchači určitý postoj, který pak vzápětí omezí částečně si protiřečícím konstatováním (začínajícím jeho oblíbenými slovy „já si v žádném případě nemyslím...“) – postoj tak v posluchači zůstane zakotven, ale Klaus ho přece nezastává... To se projevilo např. v úvodu, kdy srovnával růst integrované ekonomiky států EU s růstem ekonomiky Japonska a USA (EU byla slabší), aby demonstroval, že integrace nemá očekávaný pozitivní přínos, nicméně sám vypovídací hodnotu tohoto srovnání nakonec zpochybnil.

Další poznámka se již netýká Klausova projevu, ale věci, které procházejí tiskem. Životní prostředí je pro pana Klause tradičně věcí neznámou, ale v poslední době se situace přiostrhuje. 9. února se v Lidových novinách objevil článek „Přírodu ochrání trh“, který polemizuje s koncepcí zásahů státu do ochrany přírody jako celku (tj. např. s existencí zákona 114/1992 Sb. a jeho obecnou ochranou přírody = ochranou přírody i mimo rezervace). I přes desítky až stovky převážně či zcela nesouhlasných reakcí (a 3 souhlasné!) se Klaus k tomuto již nevyjádřil a 20. března vyhlásil válku neziskovým organizacím (tj. tzv. „ekologům“). Chce zrušit jejich podporu ze státního rozpočtu, neboť za státní peníze stejně jen brání výstavbě objektů ve státním zájmu (třeba dálnice D3, že...). Problém je v tom, že z 19 miliard Kč, rozdělených letos MŽP na projekty neziskovek, získalo 11 miliard Kč ČSOP a jeho základní organizace. Další

POTOM

desítky tisíc získala např. Společnost pro záchranu netopýrů, Česká botanická společnost (a také naše sdružení Gabreta NKK – na projekt ochrany horských luk). Žádná z těchto organizací přitom nevystupuje jako nějaký aktivní činitel ve správním řízení a nepůsobí proti „státnímu zájmu“.

Takže se opravdu přiostrhuje, volby se blíží a téměř 28 % voličů preferuje Stranu Modrého ptáka... Moldan s námi!

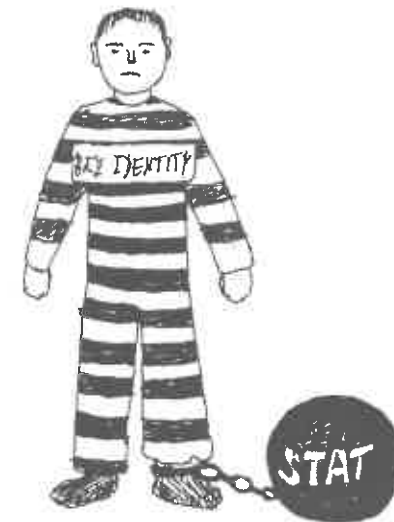
-Kotec-

Kterak dojít k zápisu do rejstříku trestů

Ano, je to hrozné, ale je to pravda. Mezi vámi žije zločinec. A jsem to já. Strašlivě se kaju, ale svůj delikt již nemohu odčinit. Mým hrůzným zločinem je jeden z nejhroších činů, kterých se můžete v této republice dopustit. Správně, celého půl roku mi neplatila občanka.

Jistě se ptáte, jak někdo může být schopen něčeho tak strašlivého. Mou naprosto přizemní omluvou je, že jsem daleko od domova a pomalost té byrokratické bestie mě odradila od častého dojíždění na severní Moravu, kde by mi bylo sděleno, že průkaz stále nebyl vyroben. Já vím, existuje spousta technických vymožeností, které mi mohly ušetřit zbytečnou cestu, ale já mám tak čas na takové rošády. Nemluvě o tom, že pracovní dny pondělí a středa neumožňují příliš rozumné časové plánování. Ne, ne, neberte to jako odpor, trest mi stačil.

Půl roku mé neexistence skončilo při nejbližší příležitosti, tedy o prázdninách. Pro mě to tím skončilo. Ovšem ruka zákona je mocná a mou vzpuru odhalila. Po dalším půl roce mi přišel rozsudek od soudu, kde mi bylo sděleno, že se mi nepodařilo uniknout bystrému zraku úředníků z kartotéky a bylo se mnou zavedeno řízení. Mohu děkovat byrokratickým bohům, že toto byl můj první přestupek, a proto mi bylo uděleno jenom napomenutí. Příště půjdu asi sedět. Musím vychválit systematicčnost a důkladnost práce našeho justičního systému, kterému nic neunikne. Jaké štěstí máme, že žijeme v zemi, kde je každý delikt odhalen, kde se věnuje tolik práce a úsilí hledání zločinců i na místech, kde si tito myslí, že jim to projde. Ano, tohle je stát, kde bude potrestáno vše, co je proti zákonu. Slušný občane,

nemusíš se bát! Jednou dojde na každého.

Mám jenom tři malinké poznámky pod čarou, které mi trošilinku ruší můj údiv nad rychlým zásahem, za nějž by se ani zvláštní jednotky nemusely stydět.

- Proč mi nebylo oznámeno, že je se mnou vedeno soudní řízení?
- Na tu neplatnou občanku mě třikrát pustili přes státní hranice a nikdo si toho nevšiml. Nemluvě o tom, že jsem si na ni na poště vyzvedávala doporučenou poštu.
- Naštěstí má existence byla dokumentována alespoň platným cestovním pasem.

-Tatka-

Po stopách...

... je název nové rubriky, jejímž prostřednictvím bych vás ráda, možná i trochu netradičně, seznámila se starověkými kulturami (a nejen s nimi ☺). Ale nelekejte se, nebude to další hodina dějepisu. Budeme se věnovat těm zajímavějším oblastem minulosti, těm, které určitě stojí za poušimnutí. Že nevíte, co si pod tím máte představit? Tak neváhejte a pusťte se do čtení!!!

MAYOVÉ (poprvé) - tajemství Palenque

Mayové jsou jedním z několika národů Mezoameriky. Mezoamerika je dnes kulturně geografickým pojmem, který zavedl v roce 1943 archeolog P. Kirhoff. Tato oblast začíná jižním Mexikem, prochází přes Yucatán, Honduras a končí v oblasti Jižní Ameriky, konkrétně v Peru. Jsou zde zaznamenány výskyty osídlení prastarými národy, nejstarším doloženým národem jsou Olmekové, kteří ovlivnili vývoj kultury pozdějších národů Mayů (Yucatán), Inků (Peru) a ostatních.

Mayové se dělili na mnoho kmenů a podkmenů a byli nejvýznamnějším staroamerickým kulturním národem. Osídlili postupně Guatemala, Yucatánský poloostrov, část dnešních Mexických států Tabasco a Chiapas, Belize, stejně tak i určité oblasti Hondurasu a Salvádoru. Původ Mayů představuje pro historiky menší hádanku, každopádně jejich historie se dělí přibližně na následující období:

Rané předklasické období	2000–1200 př. n. l.
Střední předklasické období	1200–400 př. n. l.
Pozdní předklasické období	400 př. n. l. – 300 n. l.
Rané klasické období	300–600 n. l.
Pozdní klasické období	600–900 n. l.
Rané postklasické období	900–1200 n. l.
Pozdní postklasické období (příchod Španělů)	1200–1520 n. l.

V mayském bájesloví se uvádí, že v dávných dobách slétli na zem bohové, jejichž posláním bylo zničit jiného boha. Po jeho úspěšném zničení nastala na zemi doba temna, kdy slunce nebylo vidět po mnoho let. Pak nastal den, kdy slunce opět vyšlo a ptáci začali zpívat. A tehdy bohové stvořili nového člověka se schopnostmi bohům podobnými a začali ho učit.

Po odchodu některých z bohů domů na svou planetu zde ti zbyvajcí založili „univerzity“, kde vyučovali. (Mayové svým bohům – učitelům – říkali Kačínové.) Docházeli sem kněží a vládcové, aby se učili matematiku, astronomii, fyziku a chemii. Tyto univerzity byly postaveny ve tvaru většinou tříposchodové pyramidy, kde každý stupeň znamenal jeden obor vědění. Chemie a fyzika se vyučovaly na nejvyšším patře, což bylo pro ostatní znamením, že žáci tohoto oboru jsou ti nejvzdělanější a nejchytřejší. Doklady o tomto systému školství jsou dochovány v hieroglyfech, v pyramidách a v indiánském bájesloví.

Škola byla však jen jedna z funkcí pyramidy. Další funkcí byl chrám – místo, kde se mohli modlit ke svým bohům. Většinou byl jeden chrám věnován jen jednomu určitému bohu, jak bylo zjištěno při zkoumání vykopávek a po následném překladu kamenných nápisů z jednotlivých chrámů. Někdy také posloužila pyramida jako hrobka pro významnou osobu. Zřejmě existovala spousta dalších funkcí pyramid, ty nám však zůstávají dodnes skryté.

Mezi nejznámější mayské stavby můžeme řadit města Tikal v Guatemale, Altun Ha v Belize nebo Palenque na Yucatánu. Trochu více pozornosti si určitě zaslouží právě Palenque, protože se jedná o jednu z nejimpozantnějších mayských památek. Zajímavé ale je, že příslušníci Arizonského kmene Hopí tvrdí, že Palenque bylo město

jejich předků, nazývalo se prý Palatquapi a bylo univerzitním městem.

Ruiny Palenque jsou obklopeny hustým pralesem a jsou často zahaleny mlhou. Leží ve výšce téměř 3000 m n.m. Město reprezentuje západní styl klasického období Mayské civilizace. Bylo objeveno před 200 lety několika různými cestovateli. Mnohé chrámy jsou ještě dnes ukryty pod zemí, ve 40. letech byl ale odhalen komplex, který se dnes nazývá El Palacio. Stavba stojí na několika plošinách, které se dále dělí na různé dvorce. Na pilířích můžete najít zbytky nádherných reliéfů. Vedle hlavního paláce stojí chrámové pyramidy nesoucí názvy jako Chrám kříže, Chrám Slunce či Chrám nápisů. Toto jsou však názvy současné, jak jim říkali jejich stavitelé, to bohužel nevíme.

Mezi mnoha budovami vyniká právě Chrám nápisů (Templo de las Inscripciones). Leží v jižním rohu a trůní na 16 metrů vysoké pyramidě z devíti podstavců. Z předního náměstí vede široké příkré schodiště ke svatyni. Pět vchodů je chráněno šesti sloupy se štukovými reliéfy. Uvnitř visí reliéfové desky se 617 hieroglyfů, které daly chrámu jméno.

V roce 1949 zde vypukla největší archeologická horečka Mezoameriky. Doktor Albert

Ruz Lhuillier, mexický archeolog, byl tehdy ředitelem vykopávek a objevil se svým týmem tajný vchod, o jehož účelu se vedly mnohé spekulace. Nejprve se myslelo, že má spojit sousední pyramidy, poté, že se jedná o část ventilační šachty nebo o tajný

přístup k pokladnici. V roce 1952 byla totiž nalezena šperkovnice s náušnicemi a šperky z jadeitu.

15. 6. 1952 byla odhalena krypta, jejíž podlahu tvořila obří deska dlouhá 3,8 m, široká 2,2 m a tlustá 25 cm, vyrobená z jednoho kusu skály, která odhadem váží devět tun. Pod deskou vědci objevili dva-

cet tun vážící sarkofág s mužskými ostatky. Dodnes nebylo určeno, kdo v sarkofágu leží. Rozcházejí se zde názory všech odborníků. V některých pramenech se tvrdí, že by se mohlo jednat o Pacala, vládcu Palenque. Podle jiných možná trochu bizarnějších teorií, se kterými přišel E. v. Däniken (kniha Neznámé z vesmíru), by se mohlo jednat o mayského boha Yum Koxa. Existují totiž datové hieroglyfy, které se vztahují k panovníkovi vládnoucímu v letech 603–683 n.l. Pacal by tedy nastoupil na trůn jako dvanáctiletý a panoval 70 let. Mayové se však průměrně dožívali 35 let. Mimo to údaje na náhrobní desce nemohou být rozšířovány. Podle dr. Ruze hieroglyfy udávají ne roky, ale cykly, a ty se přepočítávají na roky podle jiných symbolů. Podle toho by však deska byla vyrobená 50 let před Pacalovou smrtí a opatřena falešným datem úmrtí. Na desce se kromě hieroglyfů nachází i figurální výjev, podle kterého by se mělo jednat spíše o hrob již zmíněného boha. Otázka, kdo byl tedy pohřben v této hrobce, nebude zřejmě ještě dlouho zodpovězena.

-Pafka-

Příště se těšte na mayský kalendář a matematiku.

SFOR ZNAMENÁ STABILIZATION FORCE, aneb Vzpomínka na Bosnu

Je slunná neděle na počátku března. Sedíme s Pavlem v útulné restauraci v menším městě kdesi na střední Moravě, uucáváme nějakou bezlihovinu a netrpělivě vyhlížíme Ramba. Kdo je Rambo? Je to člověk, který, kromě jiného, strávil jako příslušník našich jednotek SFOR nějaký čas v poválečné Bosně, ochotně čelil mým záladným otázkám na toto téma a dal nám možnost nahlédnout do zákulisí akcí, o nichž máme většinou jen matné povědomí, že proběhly. K našemu stolu přichází postava věrná své přezdívce a rozhovor může začít...

Jak dlouho jsi byl v Bosně?

Od 17. října 2000 do 10. dubna 2001, přes zimu.

Mohl bys čtenářům přiblížit, co to SFOR je a k čemu slouží?

SFOR znamená Stabilization Force, stabilizační síly; demonstrace síly kvůli ostraze obyvatel, aby do sebe nevlitli jako předtím. Já jsem byl teda osobně na muslimské straně, starali jsme se o bezpečnost muslimské menšiny v horách.

Jak jsi se do takové mírové jednotky dostal? Probíhal nějaký speciální výběr vojáků pro takovou akci?

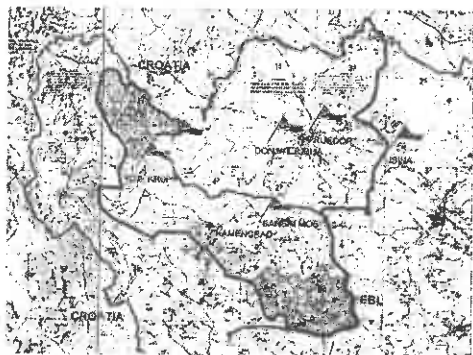
Určitě. Teď je to tak, že nejedí záložáci jako dřív, ale doplňují se organicky jednotky jako celek; já jsem tehdy sloužil u sil okamžité reakce, u speciální vrtulníkové jednotky, takže jsme byli doplněni jako týlový zabezpečení brigády rychlého nasazení z Benešova. Výběr je takový, že se musí projít tělocvikem, psychotesty, pohovorem a vyšetřením v nemocnici, jestli je člověk stoprocentně zdravý.

Měli jste ještě před odjezdem nějakou speciální přípravu?

Tři dny jsme strávili v Českém Krumlově, což je základna mírových sil OSN, kde jsme dostali zbylou výstroj; i když my jsme byli speciální jednotka, měli jsme víc věcí jak výsadkáři, takže jsme nedostali skoro nic ☺. Zbytek měsíce jsme trávili ve vojenském prostoru Boletice. Tam probíhal klasický výcvik ohledně přípravy munice, trhavin; ti, co na podobné akci nikdy nebyli, se na učebnách dozvídali, jaká je situace, a na závěr byl nácvik, aby nám lidé nerozkradli humanitární pomoc.

Jak takový nácvik vypadal?

Půlka jednotky je rozrušený dav, druhá dělá všechno proto, aby se nedostali dovnitř, a pak se to prohodí, to znamená, že každý zmlátí každého ☺. Bylo to hlavně zaměřeno na to, jak zabránit, aby lidé neprotrhli kordon a nedostali se na základnu pro jídlo. Třeba v r. 1995 se stalo, že byla napadena kolona humanitární pomoci a musely být použity zbraně; střílelo se nejprve do vzduchu a potom do země, protože jinak by lidi tenkrát postříleli ty naše.

Než jsi odjel do Bosny, jaký jsi měl pocit? Věřil jsi v poslání celé akce, nebo to byla spíš výzva, zkusit si, co to bude obnášet a co člověk vydrží?

Řeknu to tak – 99 % lidí tam jede pro peníze a to zbylé procento, kam se radím i já, to jsou dobrodruzi, kteří tam jedou buď si něco dokázat, nebo něco poznat, naučit se, nebo prostě jenom dostat medaili ☺.

A který z těch důvodů byl nejbližší tobě?

Něco se naučit, někde pomoci a něco vidět. Byl jsem voják a chtěl jsem, než budu někoho učit, vidět, o co jde, ne abych to měl je-

nom z knížek; poznat, jaký to má dopad na psychiku.

Takže zlom mezi teorií a praxí ☺. Co jsi od toho čekal? Čekal jsi víc „akce“, nebo naopak méně? Co tvé očekávání splnilo a co byl naopak „podraz“?

No, i když už tam byl 5 let relativně mír, čekal jsem, že to bude horší. Podle mě ta akce v tom rozsahu, v jakém jsme tam byli, byla k ničemu, ale i tak se občas střílelo, takže jsme přece jen něco viděli a zkusili. Vydržel bych tam ještě dýl. Ale z druhé strany člověk pozná lidi. Pozná, že někdy se z kamarádů stávají nepřátelé a z nepřátel kamarádi ☺. A taky jak to funguje, být se stejnými lidma 6,5 měsíce v kuse. Po měsíci už byla ponorka, to bylo vidět na každém.

Seznámil ses s nějakými místními obyvateli? Jak se na vás dívali? Byli neteční, nebo byli rádi, že tam jste, cítili jste určitý kontakt?

Oficiálně bylo zakázáno se s místními stýkat; nebylo ani jak. Celou dobu člověk tráví na základně, a pokud z ní vyjždí, tak jedine v autě, většinou po dvou, jen s nimi řidič nesměl jezdit nikdy; museli jsme mít masku, zbraň nabitou, helmu a neprůstřelnou vestu. Ale jezdilo se ven třeba s prádlem na muslimskou stranu k civilní firmě, tam se člověk k lidem dostal. Muslimové byli rádi, že tam jsme – byli v menšině a měli strach ze Srbů. Na druhou stranu, do muslimů se cpala veškerá pomoc celého světa a na Srby toho moc nezbylo, byli bráni jako agresori, což si mys-

lim, že je blbost. I když to teda začali asi Srbové, tak zvěrstva se páchala na obou stranách a vyzdvihoval pak jednu, to není dobrý. Srbové z nás moc radost neměli, žili v dost velké bídě a byla 80% nezaměstnanost. Do kontaktu s lidma se člověk dostal právě v týlových jednotkách, anebo na „mechně“, což je mechanizovaná rota, která jezdila na patroly a měla za úkol přijet do vesnice, promluvit si s obyvateli, jak se mají, aby viděli, že je někdo s nima. Naše jednotka byla rozdělená, půlka byla na muslimské straně, půlka na srbské.

To mi připadá docela zvláštní...

Naše jednotky UNPROFOR, co byly předtím v Chorvatsku, měly za úkol být nestranný, nezapojovat se do akcí, pomáhat civilnímu obyvatelstvu a hlásit, odkud si to kdo začíná. My jsme měli za úkol stabilizaci normálního života, aby se lidi dostali do civilních kolejí, zabránit rozepřím mezi srbskou menšinou na muslimské a muslimskou na srbské straně. S muslimy to bylo jednoduchý, ale jezdil jsem se podívat i na srbskou stranu, do rodiny. A když viděli, že se s nima člověk domluví – já jsem s nima mluvil rusky a rusko-srbsky – tak začali věřit, že pomáháme i jim, ale jinak nás moc rádi neměli. Ale to je můj názor, protože já jsem nebyl na „mechně“, kteří přišli s lidma daleko víc do styku než já.

Jak na tebe a ostatní vojáky působil fakt, že jste v oblasti, která je stále velmi nestabilní a kde to může každou chvíli „bouchnout“?

Jo, to působilo; hlavně v prosinci, kdy začínal u muslimů ramadán, tak se dva týdny v kuse přes nás střílelo, člověk nevěděl, jestli ho někdo trefí nebo ne. Základna byla v údolí, všude kolem kopce, takže kdyby měli na těch kopcích zaměřené pozice pro minomety, tak si myslím, že bychom moc dlouho nevydrželi, kdyby k něčemu došlo. Na některé, co tam byli poprvé, dost působily rozstřílený a zbrořený baráky všude okolo; mě to zas tak moc nebralo, já vědě, do čeho jdu, nebo jsem si to teda myslel – spíš být půl roku na jedné základně, která má na šířku řečme 400 m a na délku 600 m a nehnout se pěšky nikam dál, z toho člověk za chvíli tak trochu

zblbne.

Kolik vás přibližně na základně bylo?

Asi tak 130. Na velitelství, což byla Donja Ljubija na srbské straně, asi 100 lidí. Pak byla ještě MND (jednotka velení na základně mnohonárodních sil pod velením anglického generála v Banja Luce), tam jich bylo 40 nebo 50. Potom byli ještě poradci – důstojníci v anglické nemocnici v Šipovu, na velitelství SFOR v Zagrebu a v Sarajevu, ale těch moc nebylo.

Jak vypadal takový váš všední den, když zrovna neprobíhalo cvičení nebo jiná akce?

Všední den nebyl skoro nikdy. Jediná výhoda jet do mise je, že se člověk nemusí o nic starat, v práci je pořád, takže do ní nemusí chodit, a dostane zadarmo jídlo. Volno je jen v neděli po polední: já byl velitel družstva, musel jsem být pořád na příjmu a málokdy jsem měl celou neděli volnou, pořád jsem musel něco dělat. Přes den jsem dělal do pěti večer, pak byla večere a pak obyčejní vojáci, co neměli službu a nebyli na výjezdu, měli volno, a já jsem si dodělával svoje papíry. Jediné, co bylo – koupili jsme si TV s videem spojené se satelitem, takže šly český programy, kromě NOVY všechny ☺. Další, co fungovalo, byl mobil, na tom člověk v podstatě přežíval, protože věděl, co se děje doma.

A co pošta?

Nejsem zvyklý, že bych kdy někomu psal. Takže jen ten mobil. Noviny nám přicházely s velkým zpožděním a jediný, co nám posílali, bylo porno ☺. Dopisy chodily, ale přes Londýn anglickou poštou, tak měly tak 3–4 týdny zpoždění.

Máš z Bosny nějaký zážitek, který se ti obzvlášť hluboko zaryl do paměti?

No, zážitků tam bylo hodně, ale nevím, jestli o nich můžu mluvit ...

Pěčko raději vynecháme... ☺

Tak z těch, co můžu říct – zúčastnil jsem se kurzu na instruktora na minové nebezpečí na anglické základně v kanadské jednotky pod velením australského majora, který měl za sebou 5 nebo 6 misí jako hlavní pyrotechnik. Mohl jsem pak učit vojáky na naší základně, neboť co měsíc se musí dělat školení o minách, každý to musí podepsat. A další dobrý zážitek byl velký nácvik součinnosti s anglickou, belgickou a italskou jednotkou, kdy český otéčko najede v horách na minu a co se dělá u toho. Bylo to i u nás v novinách. („otéčko“ = obrněný transportér, pozn. aut.)

Tak trochu bulvární otázka – dostali jste se někdy do situace, kdy jste museli zasáhnout takzvaně „naostro“, se zbraněmi nebo s technikou?

To právě nemůžu říkat... ☺ Operace proběhla hladce, nikdo zraněn nebyl, oficiální zprávy zní, že je tam mír, takže oficiálně k ničemu nedošlo.

A neoficiálně?

No, tohle v novinách určitě bylo. Přes naši zpravodajskou službu bylo zjištěno, že v Prijedoru jsou dva night cluby, kde drží násilím nějaké holky, mezi nimi i dvě Češky. Naše jednotka z 1. mechanizované roty a dále IPTF, což je mezinárodní policie SFOR, a EOD tým (Explosive Ordnance Disposal, pozn. aut.), což jsou pyrotechnici, obklíčili oba night cluby, jedna jednotka vběhla dovnitř a byly vytaženy dvě české holky, které byly potom převezeny do ČR. Pak měly být na české jednotky podnikány teroristické akce, protože v tom městě

byly tři teroristické skupiny, které měly působit proti jednotkám SFOR. A teď jsem si vzpomněl, to bylo velké – když jsem zůstal na štědrý den v Bosně, tak jsme byli v Prijedoru ve velkém sále a přijeli nám čeští umělci popřát Vánoce, dát dárky pod stromček a byl tam čtyřhodinový koncert asi deseti hvězd české populární hudby.

Pavel: Kája Gottů? ☺

Ne, ten tam nebyl, toho nikdo nechtěl. Zombie, Hůlka, Machálková, Anna K., Muk... Láďa Křížek byl v české uniformě, kterou si půjčil od velitele průzkumných jednotek i s červeným baretem. Hlídko to asi 60 ozbrojených vojáků české armády. Nejlepší bylo, když nám Pasha a holky ze skupiny Zombie rozdávaly po koncertě kondomy a nikdo nechápal, k čemu nám to dávají... Tak jsme to všichni použili na svoje zbraně, aby nám do nich nenapršelo ☺.

Nejspíš měli lidi trochu zkreslené představy o vašem působení...

No, když jsem se jich s blbým pohledem ptal, k čemu nám to dávají, tak se mě ptala Machálková, jak dlouho už jsem nebyl doma, a když jsem řekl, že 3 měsíce, tak se divila, jak to tady vůbec můžeme vydržet ☺.

Pavel: Aha, tak proto tam bylo těch 60 ozbrojených vojáků... ☺

Ne, ti tam byli kvůli nebezpečí teroristických útoků... ☺

Jaký byl návrat domů? Poznamenal pobyt**v Bosně nějakým způsobem tvůj další život, názory?**

Změnilo to hodně celý můj pohled na život a na působení v armádě. Hodně mi to dalo. Bylo to, jako bych vyšel z puberty, obrazně řečeno. I když bezprostředně po příjezdu, to dělala asi většina kluků, jsem měsíc oslavoval... A chvíli jsem měl i strach, když jsem zastavil s autem, jít někam mimo asfaltovou cestu, protože člověk měl zafixovaný, že jsou všude kolem miny...

Kde teď pracuješ?

Momentálně na velitelství vojenské policie v Praze a mimo jiné dělám pyrotechnika vojenské policie.

Kdybys měl možnost, šel bys znovu do podobné akce, jakou byla ta v Bosně?

Když to vyjde, tak kvůli praxi na akci ve spolupráci s civilními firmama ohledně odminování nějakého terénu v Bosně. Napsal jsem, že bych chtěl vyjet, kdybych ale měl v té době stálou partnerku, rozmýšlel bych se. Možná bych se na to vykašlal, už to není můj prvotní cíl, jako před misí do Bosny. Ale jinak bych rád jel. I do Kosova. To se těžko vysvětluje, kdo nebyl venku, tak to nepochopí. Baví mě dělat něco pro něco, ne pouze práci pro práci, jak se občas vymýšlí u nás v armádě. Venku člověk ví, proč tam je, něco se tam děje, a zvlášť v Kosovu jsou nepokoje pořád, takže zase si něco zkusit. Mně se venku líbilo.

Takže adrenalin?

Adrenalin, jo.

Teď ještě aktuálně z trochu jiného soudku. Nedávno byla dost mediálně nafukovaná dopravní nehoda, kdy vojenská Tatra vezla 12 protitankových střel, zastavila na dálnici u kraje a narazil do ní kamion. Spekulovalo se o bezpečí ostatních řidičů a o tom, zda by se mělo o podobném nákladu vědět předem a měla-li by jej doprovázet

vojenská vozidla, nebo zda je lepší transport uskutečnit bez zbytečného halasu. Jak to vidíš ty?

V novinách psali, že s tím měla jet vojenská policie, ale ta by s tím nic neudělala. Já jsem jezdil jen sám s řidičem s Tatroou plnou granátů, byl jsem ozbrojený a řidič taky. Na takové převozy není třeba žádný doprovod, aspoň teda zatím podle platných zákonů...

Pavel: V TV ukazovali počítačový model, kdyby po srážce došlo k výbuchu a střely se uvolnily. To by byl dobrý pohled do zpětného zrcátka, jak za člověkem kličkuje raketa...

☺ To byly jen protitankové střely... Byly zajištěny. Já dělám doprovody podobných vozidel, třeba když se vozi děla kvůli přísaze na ministerstvo do Prahy; doprovázeli jsme ze Slaného asi 6 děl jako vojenská policie, jinak děláme všechno – ostraha představitelů, hlídáme letiště apod.

Co říkáš připravovanému zkrácení a posléze úplnému zrušení základní vojenské služby? Já si zatím dost dobře neumím profesionalizaci armády představit, když všichni křičí, že nemají peníze, techniku...

No, nevím, jak to bude u normálních jednotek; zatím si myslím, že to, aby se zrušila úplně ZVS, reálný není, na to nejsou prostředky, protože když to tak řeknu, tak zatím je to levná pracovní síla ☺. Ale já už třetí rok sloužím u profesionální jednotky a tam to funguje trochu jinak. Specializované jednotky už jsou profesionalizované skoro na 100%, což je výhoda pro rychlý nasazení.

Prostějovská 6. speciální jednotka už je komplet profesionální, a co já jsem sloužil u jednotek pro NATO u sil okamžité reakce, ty taky, i osádky aut, tanků...

O jaké typy našich jednotek je v mezinárodních organizacích největší zájem?

To záleží zas podle situace. Každá jednotka se „nabaluje“, vyrazí jak týlový zabezpečení, tak pyrotechnický, dopravní služby... Třeba do Afghánistánu měla být čistě jen jednotka speciálních operací z Prostějova, jenže to se zrušilo; do Kuvajtu odjíždí kompletní chemická jednotka a polní nemocnice, na což je zase nabalený pyrotechnický oddíl a jednotka speciálních operací z Prostějova, takže se to doplňuje z celé armády.

Nevyjela ještě žádná kompletní jednotka samotná. Pokaždé vyjede jednotka, která tvoří základ, ale doplňuje se ze všech možných dobrovolníků a dalších jednotek v armádě.

To je z mé strany všechno. Chtěl bych ještě něco doplnit?

Bylo by toho hodně, ale nesmělo by se to nahrávat ☺.

Tak já vypínám diktafon a děkuji za poutavý rozhovor.

-Mara-

Odkazy:

<http://www.mu.letohrad.cz/zpravodaj/112000/ti-stopad.htm#miny> – o mínách během působení našich jednotek v Bosně

<http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2000/0031/31za-hr.html> – starosta Hluboké nad Vltavou o Bosně a Hercegovině

<http://www.mita-press.cz/hsp/2001/02/13.html> – o vojenské policii

<http://www.army.cz/mise/5.htm> – o působení jednotek SFOR v Bosně

http://www.econ.muni.cz/katedry/KRES/ekonomicka_geografie/pr/bk.txt – o konfliktu v bývalé Jugoslávii

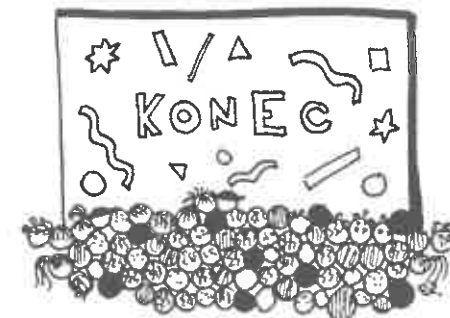
Víte, že...?

...20. března bylo slavnostně otevřeno multikino CineStar ve Čtyřech Dvorech? Stalo se tak uvedením nového filmu Zdeňka Trošky *Andělská tvář*. Budějovické multikino je přitom už třetím podobným zařízením, které v České republice otevřela firma CineStar, jež se specializuje na zábavná střediska zřizovaná mimo velkoměsta. První diváci vstoupí do budovy nového multikina před čtrnáctou hodinou a odejít mohou až před půlnocí. K dispozici mají sedmnáct filmů.

Osmisálová multikina CineStaru zatím vznikají ve městech, která mají minimálně sto tisíc obyvatel. Společnost ale počítá s tím, že zaujme i diváky menších měst v okolí.

V Německu provozuje CineStar 400 sálů. V České republice má teprve několikaměsíční zkušenosti s provozem multiplexů v Hradci Králové a Ostravě. Ty jsou přibližně stejně velké jako ten v Českých Budějovicích. Za čtyři měsíce každým z nich prošlo na dvě stě tisíc diváků.

Další podrobnosti i program multikina naleznete na adrese: <http://www.cinestar.cz/flash/index.asp>

...dávno, dávno již tomu (několik měsíců), co v Budějovicích otevřeli další dvoupatrové knihkupectví? Najdete ho na nároží ulic Krajinská a Hroznová. V přízemí na vás čeká beletrie, zatímco poschodí je vyhrazeno literatuře naučné.

-EZ-

Mladé umění U Kamenného zvonu

Pozoruhodné výtvarné práce mladých umělců, fotografie či umělecké objekty lze obdivovat na výstavě *IV. bienále mladého umění Zvon 2002* v pražském domě U Kamenného zvonu. Cílem tohoto setkání je ukázat, jak si stojí nejmladší české výtvarné umění. Expozici doplňuje Fórum nezávislých galerií, které se prezentuje v suterénu domu U Zlatého prstenu. Součástí letošního bienále je bohatý doprovodný program v podobě přednášek, projekcí či autorských čtení.

Mezi pětadvaceti vystavujícími autory a uměleckými skupinami je zhruba polovina mimopražských, ze dvou třetin jsou zastoupeni muži. Současní umělci nestudují (či nestudovali) pouze na Akademii výtvarných umění v Praze, ale více než polovina absolvovala jiné školy uměleckého směru, např. v Brně, Ústí nad Labem či v Ostravě.

Z pětadvaceti účastníků jsou jen tři „ryzí“ malíři, ostatní se věnují fotografii, videu, instalaci, počítačovým tiskům nebo i více disciplínám současně.

Výstava *IV. bienále mladého umění Zvon 2002* byla otevřena 20. února 2002 a potrvá do 5. května tohoto roku.

-EZ-

Jihočeské divadlo požádá o prodloužení provozu otáčivého hlediště

O prodloužení provozu otáčivého hlediště v zámecké zahradě v Českém Krumlově po roce 2002 se chystá na začátku dubna státní orgány požádat Jihočeské divadlo (JiD).

Společně s Okresním úřadem v Českém Krumlově, který je jako zástupce státu vlastníkem točny, si nechalo zpracovat posudek, který podrobně sdělí stav statiky a bezpečnost provozu hlediště. Po jeho prostudování chtějí zástupci divadla žádat o prodloužení provozu o čtyři až pět let s ohledem na zájmy České republiky v rámci aktivit ochrany kulturního dědictví. Bez souhlasu Ministerstva kultury je totiž naděje na záchranu točny prakticky nulová.

Z těchto důvodů také JiD zvažuje i jiné možnosti, jak letní představení pod širým nebem zachovat. Jednou z nich je výstavba zcela nového otáčivého hlediště, pro které divadlo v současné době hledá

vhodnou lokalitu, a to i mimo Český Krumlov. Ředitel JiD Jan Mrzena ale odhaduje, že jeho zřízení by stálo bez vybudování inženýrských sítí a potřebného diváckého zázemí asi 200 milionů korun a trvalo by pět až sedm let.

Otáčivé hlediště vadí hlavně památkářům, kteří argumentují tím, že točna

narušuje původní ráz zahrady. V roce 1998 ministr kultury Pavel Dostál prodloužil jeho provoz o čtyři roky, tedy do konce roku 2002.

O představení zatím poslední sezóny na otáčivém hledišti je přitom mezi diváky velký zájem. Na celkem 67 inscenací plánovaných pro letošní rok je už nyní 88 procent všech lístků vyprodáno.

Program otáčivého hlediště pro rok 2002
(V uvedených termínech se vždy v pondělí NEHRAJE!)

6.6.2002 – 22.6.2002 – začátek: 21:30
Harburg/ Saidy/ Lane: Divotvorný hrnec (muzikál)

26.6.2002 – 30.6.2002 – začátek: 21:30
P.I.Čajkovskij: Labutí jezero (balet)

3.7.2002 – 27.7.2002 – začátek: 21:30
A.Dumas: Tři mušketýři (romantická komedie)

2.8.2002 – 11.8.2002 – začátek: 21:00
G.Verdi: Rigoletto (opera v itaštině)

14.8.2002 – 18.8.2002 – začátek: 21:00
A.Dumas: Tři mušketýři (romantická komedie)

21.8.2002 – 1.9.2002 – začátek: 20:30
W.Shakespeare: Sen noci svatojánské (komedie)

-EZ-

A ještě jednou točna,

aneb Zastánci otáčivého hlediště chtějí zbořit zámek

Prvního dubna, tedy na apríla, začala kampaň sdružení Latrán (členové Simona Jiskrová, Jiří Kiprý, Ivo Olda Machač a Richard Tichý) s názvem Odstraňme krumlovský zámek. Na své internetové stránce <http://demolice.latran.cz/> se tvůrci této iniciativy představují jako nezávislá iniciativa českokrumlovských umělců, vědců, podnikatelů, pracovníků v památkové péči, ochránců přírody a bývalých studentských vůdců. Podnětem k jejich iniciativě se stal v poslední době v médiích stále více diskutovaný problém krumlovského otáčivého hlediště.

Podle názoru iniciátorů kampaně je odstranění točny ze zámecké zahrady polovičatým řešením: „Zachování dědictví minulosti a opravdového národního bohatství je třeba zajistit bez kompromisů. Domníváme se, že pro záchranu historicky autentické podoby jedinečného skalního masivu je třeba nejen zlikvidovat otáčivé hlediště, ale zejména odstranit celou zbývající část zámeckého komplexu a uvést skalní ostroh do původního stavu, nepoškozeného pyšnou ignorancí a svévolnými výboji starých feudálních struktur. Tento mohutný a v dané lokalitě necitlivě usazený soubor staveb výrazně narušuje ráz i estetiku krajiny. Zámek v Českém Krumlově mohl vyrůst jen díky právnímu vakuu, tak příznačnému pro dějinnou epochu, v níž vznikal. Naši předkové ochranu krajinné estetiky ze zjištěných důvodů zcela opomíjeli a silně pochybujeme, že k patričnímu územnímu rozhodnutí a stavebnímu povolení (nehledě na vodohospodářská pravidla či požární a evakuační předpisy) byla vůbec provedena analýza vlivů stavby na životní prostředí, jakou v současnosti musí podstoupit investor i nesrovnatelně menší stavby, než představuje zmiňovaný hrad a přilehlý zámek.“

Autoři na svých internetových stránkách neopomenuli vyjádřit ani svůj postoj k potížím, které by demolicí zámku vznikly vzhledem k jeho statutu památky zapsané na seznam UNESCO. Náklady na zbourání zámku navrhuji hybatelé kampaně kompenzovat prodejem zdiva jako stavebního materiálu, dřevěných konstrukcí jako velmi kvalitního paliva pro pokojové krby či deponovaných předmětů soukromým sběratelům. Pro případ, že by se českokrumlovský zámek ukázal nepostradatelný pro turistický ruch, navrhuji celý objekt přesunout na jiné, vhodnější místo.

Co říci závěrem? Navštivte zmíněnou internetovou adresu a posuďte sami.

-EZ-

Eva Henychová

Již jedenáctým rokem brázdí Eva Henychová se svoji kytarou stojaté vody české hudební scény.

Diváci jejích koncertů plní prostory malých klubů, čajoven, kostelů, kaplí, koncertních sálů, ale i velkých divadel. Počet jejích vystoupení již překročil osmou stovku, za poslední rok jich absolvovala téměř dvě stě.

A čím si vlastně získává své posluchače? Na prvním místě je to kvalitní původní tvorba, všechny své písně si napsala sama, hudbu i text. Dále je to nadprůměrná interpretace, vždyť také na Konzervatoři Jaroslava Ježka v Praze vystudovala hned dva obory, které při své práci potřebuje, tedy hru na kytaru a zpěv. Ale především je to její charisma, upřímnost a bezprostřednost projevu, výjimečná schopnost vcítit se do publika, komunikovat s ním a cosí mu zprostředkovat či předat.

Zpěvačka, kytaristka a šansonierka Eva Henychová je zároveň skladatelkou, textařkou i interpretkou svých písní. Stále rostoucí počet diváků si získává nejen mistrnou hrou na kytaru a sugestivním hlasovým projevem, ale především tím, že je dokáže svými písněmi zasáhnout a oslovit. Poprvé se dotkla umění v jedenácti letech, kdy si zahrála jednu z hlavních rolí v televizním seriálu *My holky z městečka*. Kariéra herečky ji však nechala chladnou, stále více se věnovala kytáře, zpěvu, pocítila a začala psát první vlastní písně.

Během studia kytary a zpěvu na Konzervatoři Jaroslava Ježka v Praze v letech 1994 až 1999 vznikla její alba *Světání* (1996) a *Za stěnou z papíru* (2000). Obě si vydala zpěvačka vlastním nákladem, a přestože jsou nabízena v podstatě pouze na jejích recitálech, prodalo se již od každého titulu přes pět tisíc kopií.

Kromě obvyklých recitálů jsou zajímavá její vystoupení pro české menšiny v zahraničí (Ukrajina, Moldávie, Chorvatsko, Polsko), dále např. pro české jednotky SFOR v Bosně, ale také početné koncerty ve věznicích (mj. Bory, Mírov, Heřmanice, Ostrov, Ruzyně...) nebo v psychiatrických léčebnách (Praha Bohnice, Jihlava, Šternberk...).

Budějovický kraj:

neděle 19.5., 15:00 Chyšky u Milevska (kostel sv. Prokopa)
pondělí 20.5., 19:00 Tábor – Divadlo Oskara Nedbala, malý sál (Divadelní 218)
úterý 21.5., 19:00 Zliv u Českých Budějovic ZUŠ (Školní)
čtvrtek 23.5., 19:00 České Budějovice (kostel sv. Vojtěcha – sídliště Čtyři dvory)

Další informace můžete nalézt na internetové adrese: <http://www.evahenychova.cz>

-EZ-

Eva Henychová

♦ 8. září 1974 – narozena ve Zlíně;

♦ 1990–1999 – sólistka v dětském folklórním souboru *Barvínek*;

♦ 1995 – jedna ze 3 hlavních rolí (*Jarka*) v dětském seriálu *My holky z městečka*; tuto roli také jako jediná z herců zároveň nazpívala;

♦ 1991–1992 – zpívaná role v muzikálovém večeru *Proč se lidé nemají rdít* ve Zlínském divadle;

♦ 1991 – vítězství finále *Porty v Plzni*, 1. místo v kategorii *Písničkáři*; začátek veřejného vystupování;

♦ 1994–1999 – studium pražské Konzervatoře Jaroslava Ježka, obory zpěv (Prof. Jaromír Chaloupková) a kytara (Prof. Milan Tesářík);

♦ 1996 – vydání 1. alba *Světání* vlastním nákladem; vítězství *Zahrádky písničkářů* v rámci festivalu *Zahrada*; začátek profesionální umělecké činnosti;

♦ 1997–2002 – stále rostoucí počet vystoupení, za rok 2001 jich bylo celkem 197; celkový počet přesáhl 800;

♦ 2000 – vydání 2. alba *Za stěnou z papíru* vlastním nákladem; vystoupení pro vojáky české jednotky SFOR v Bosně-Hercegovině; série vystoupení pro české krajany v Chorvatsku; 1. vystoupení pro vězně ve věznici Bory;

♦ 2001–2002 – turné po českých komunitách v Moldávii, na Ukrajině a v Polsku; další vystoupení ve věznicích (Mírov, Heřmanice, Ostrov, Ruzyně...); vystoupení v psychiatrických léčebnách (Praha Bohnice, Jihlava, Šternberk...)

Magnesia Litera

Česká literatura se dočká svých Oscarů: Občanské sdružení Litera se rozhodlo každoročně vyhlašovat nejlepší knihy v sedmi kategoriích – za nakladatelský čin, překladovou knihu, populárně-naučnou literaturu, prózu, poezii, objev roku a knihu roku.

Nové ocenění bylo nazváno Magnesia Litera. Nominace za rok 2001 byly oznámeny 26. března, 20. dubna budou vyhlášeni vítězové a o den později pak slavnostní večer odvysílá ČT 2. Celým večerem bude provázet moderátorka zpravodajství ČT Jolana Voldánová. Pro udělení cen jednotlivých kategorií bylo ustaveno několik porot. Všechny tyto poroty se potom spojí, aby pod vedením doc. Jana Krekuleho z Ústavu experimentální botaniky zvolili knihu roku.

Občanské sdružení Litera vzniklo spojením snad všech svazů a institucí, které se u nás literaturou zabývají (PEN klub, Obec spisovatelů, Obec překladatelů, Akademie věd České republiky, Svaz českých nakladatelů a knihkupců a Nadace Český literární fond), což svědčí o tom, že Magnesia Litera by měla mít dostatečnou podporu a autoritu. Jejím hlavním cílem je pomoci vítězné knihy a autory přiblížit širokému okruhu čtenářů.

Podobné literární ceny, jako je Magnesia Litera, se ve světě udělují např. v USA (Pulitzerova cena), ve Velké Británii (Whitbreadova cena) nebo v Německu (Cena Svazu knihkupců).

-EZ-

Nominace na ceny Magnesia Litera za rok 2001

Litera za nakladatelský čin

Henri Pouzat: *Kašpar z hor* (Literární čajovna Suzanne Renaud)
Jürgen Serke: *Böhmische Dörfer - Putování opuštěnou krajinou* (Třída)
Tomáš Pělný: *Historie Židů v Čechách a na Moravě* (Sefer)

Litera za překladovou knihu

Salman Rushdie: *Zem pod jejím nebem* (přeložil Pavel Dominik, Pascha)
Jiří Gruša: *Česko - návod k použití* (přeložil Mojmír Jeřábek a Jiří Gruša)
Básněti soumaku (přeložil Jiří Pelán)

Litera za populárně-naučnou literaturu

Josef Alan a kol.: *Alternativní kultura*
Jan Durgel, Karel Hudec: *Atlas ptáků ČR a SR*
Vít Vlna: *Princ Evžen Savojský*

Litera za objev roku

Hana Androniková: *Zvuk situacních hodů*
Radek Malý: *Lunovis*
Petr Fabián: *Dům mezi obry*

Litera za poezii

Vít Sliva: *Grave*
Petr Maděra: *Komorní hárka*
Jiří Gruša: *Grušas Waclit am Rhein*

Litera za prózu

Jáchym Topol: *Noční práce*
Patrik Ouředník: *Europeana*
Miloš Urban: *Hastrman*

Zeptali jsme se na váš kulturní život

Pro „kulturní rozhovor“ do jedenáctého čísla Pavučiny jsme si tentokrát vybrali parazitologa **dr. Olega Ditricha**.

Začneme knížkami. Můžete našim čtenářům doporučit nějakou pěknou nebo zajímavou knížku? Máte nějakého oblíbeného autora nebo žánr?

Nedávno jsem dočetl knížku Zdeňka Šmída *Bubny Berberů, aneb, Proč bychom se nesusili*, což je další knížka ze známé série, do níž patří i *Proč bychom se netopili* a *Proč bychom se nepotili*. Jedná se o humoristický román o cestě do Maroka. Myslím, že by mohla oslovit všechny, kdo mají nějaký vztah k turistice a cestování. Kromě toho čtu rád historické knížky, třeba od Jarmily Loukotkové a Miky Waltariho.

Jaká hudba je vám nejbližší? Posloucháte hudbu při práci, nebo jen ve volných chvílích?

Já bohužel nemám hudební sluch, takže ani nehraji na žádný hudební nástroj. I přesto ale rád zpívám.

Mezi moje oblíbené patří třeba Spirituál kvintet, Jaromír Nohavica a Karel Plíhal. Jinak se ale nevyhýbám ani vážné hudbě. A protože pocházím z jižní Moravy, tak si doma také rádi pustíme cimbálovku.

Hudbu při práci poslouchat nedokážu, pouštím si ji spíš při relaxaci.

Chodíte do divadla nebo do kina? Který film nebo divadelní hra vás v poslední době zaujala?

Já chodím víc do divadla, než do kina. Naposledy jsme byli na derniéře hry *Dva na koni, jeden na oslu* od Oldřicha Daňka – to bylo pěkné. Myslím, že mohu říci, že tady v Jihočeském divadle stihneme bě-

hem roku z programu skoro všechno. A v Brně, kde mám maminku, zajdeme občas k Mrštíkům. Odtud bych mohl doporučit hru *My fair lady* ze Zelňáku. To je takové trochu netradiční zpracování *Pygmalionu* G. B. Shawa – celá hra je napsána a hrána v brněnském hantecu.

A poslední otázka: jak je to u vás s televizí a rádiem? Máte nějakou svoji oblíbenou rozhlasovou stanici, nějaký pořad, který si nenecháte ujít?

Co se týče rádia, to poslouchám v autě a různé přeladuji stanice. Nemohu tedy říci, že bych měl nějakou oblíbenou stanici. Televizi máme doma občas zapnutou, ale někdy spíš jen jako kulisu. Občas se podívám na nějaký přírodovědný dokument, ale jak pro televizi, tak pro rozhlas platí, že žádný vyložené oblíbený pořad nemám. Rozhodně nejsem člověk, který by kvůli pořadu v televizi nebo v rádiu měnil svůj denní program.

Děkuji vám za rozhovor.

-EZ-

V ČR vznikne nový klášter, první po 70 letech

Po dlouhé, zhruba sedmdesátileté odmlce se začal v České republice stavět nový klášter. 21. března položil francouzský opat Patrick Olive z kláštera Sept-Fons za účasti plzeňského biskupa Františka Radkovského v Novém Dvoře na Karlovarsku základní kámen klášterního kostela Panny Marie. Klášter bude patřit francouzskému církevnímu řádu trapistů a již v srpnu se do něj nastěhuje prvních deset mnichů.

Novodvorský statek vzniká zčásti z původního barokního statku z druhé poloviny 18. století, druhá, severní a východní část je zcela nově vyprojektována, a to spojenými silami britského minimalisty Johna Pawsona a plzeňského architekta Jana Soukupa. Podle architektů by se mělo jednat o klasický klášter na historicky vyvinutém uzavřeném čtvercovém půdorysu s rajskou zahradou uvnitř, přičemž celý projekt by neměl být napodobeninou starobylé architektury.

Výstavba kláštera přijde přibližně na 150 milionů korun, z poloviny je hrazena z darů, z jedné čtvrtiny francouzskými kláštery a zbytek ze státních a zahraničních dotací.

Řád trapistů vznikl v polovině 17. století ve francouzském klášteře La Trappe jako přísnější odnož cisterciáků, mnišského řádu v katolické církvi. Před jedenácti lety vstoupili do francouzského opatství Sept-Fons první čeští mnichové.

Obyvatelé kláštera se budou živit především zemědělstvím. Součástí samostatné výdělečné hospodářství řádu bude rovněž chov. Přebytky ze své výroby chtějí mniši prodávat.

V naší republice se poslední skutečný klášter stavěl ve třicátých letech minulého století. Šlo o selesiánský klášter s internátem na Kobyliském náměstí v Praze 8.

-EZ-

Že nevíte, jak vznikl apríl?

První duben jako den legráček a zlomyslností vznikl už na konci 16. století. Jeho vznik byl spojen se zavedením dnes běžně používaného gregoriánského kalendáře tehdejšími papežem Řehořem XIII. Gregoriánský kalendář vešel v platnost roku 1582 tzv. gregoriánskou reformou. Oproti dřívějšímu juliánskému kalendáři z něj bylo vypuštěno deset dní (5.–14.10.), čímž byl odstraněn rozdíl mezi kalendářem a skutečným střídáním ročních dob. Z rozhodnutí francouzského panovníka Karla IX. se tehdy také přesunul svátek nového roku z 1. dubna na 1. ledna. Tato změna přinesla pochopitelně mnoho zmatků, protože zdaleka ne všichni lidé o ní věděli a ne všichni z těch, kdo o ní slyšeli, takovým zprávám věřili. Někteří lidé proto dál slavili příchod nového roku 1. dubna. Ti osvěcenější, „lednoví“, je nazývali aprílovými blázný a tropili si z nich šprýmy. A tak vzniklo známé vyvádění aprilem, které se mezi poutčnými lidem coby progresivní mem zachovalo dosud...

-EZ-

Spasitel Bill

Zase jsem udělal chybu. Bolí mě to u mého malého srdčeka. Pokorně se klaním před Systémem, který pouze suše oznamuje: Program provedl neplatnou operaci a bude ukončen. Ach, ta bolest nad rozdělanou prací. Ach, ten smutek. Ale tak to musí být. Jsem smířený s osudem a šlapu blátivými uličkami ke zpovědi. Uživateličkové žijící v blátivých slumech vidí mé roucho novice a ustupují z cesty. „Sluha Páně Billa! Nepadavost jeho duši!“ Pouze jeden stařík se drží v koutku. Mračí se. Že by Jabličkář? Ale ne, inkvizice již dávno všechny Jabličkáře upálila.

„Chyboval jsem, Otče Pavle.“ „Spadl ti Systém, synu?“ Katedrála je úžasná: ty oblázky při startu, ta krásná modrá okýnka, která jdou otevírat, zavírat, minimalizovat, maximalizovat... V okýnkách jsou maximalizované obrazy svatých: Svatý Jack, který pokorně čekal na start Windows a přitom umřel hladu, Svatý Tom, který tak dlouho načítal stránku z www.microsoft.com, až se dostal do Extáze...

„Co mi radíte, Otče? Jak mám zabránit Modré Smrti, která mne sužuje dnem i nocí?“ „Pokání, modlitby, Reinstalace!“ „Svatá Reinstalace? Znovu, Otče? Ušetříte nehoďného syna nejhoršího!“ „Viš, synu, že Bill pravil: jedině systém Windows máti budeš. Chceš snad odporovat Svaté Autoritě TechSupportu?!“ „To bych si nikdy nedovolil!“ „Tak dobře, synu. Desetkrát si zahraj Solitaire a patnáctkrát Míny a tvá duše bude očištěna. Již žádné pády!“ Libám prsten svatého muže a jsem propuštěn do věčně zabláčených ulic Města.

Druhý den ráno mě vzbudila sousedka: „Modrá smrt, chlapče! Modrá smrt v mém domě? Co jsem provedla?“ „Já jsem pouhý novic. Jděte do Katedrály TechSupportu, jedině přes Billa dojdete k osvícení.“ Poradil jsem jí to nejlepší dle mého vědomí a svědomí. „Slyšela jsem od báby kořenářky nějaké magické formule proti kleknutí Systému.“ „Jaképak?“ to mě zají-

malo. Sice byla černá magie – editace Svaté Registrační Databáze – zakázána kněžimi TechSupportu, ale vždy se našlo něco, co pomohlo. „No... když si pustíte třikrát Malování, dvakrát Notepad, a jedny Míny a u toho říkáte 'city moje proradné, Wokno dneska nespadne', tak se neobjevují Neplatné operace“. Chtěl jsem jí oponovat, že jsou to babské pověry, ale radši jsem nic neřekl. Co kdyby na tom bylo něco pravdy? U Svatého Systému člověk nikdy neví.

V tom zaklepal na dveře Zdeněk, kolega novic. „Zdar Bill. Zlikvidovali další sektu. Chceš se tam mrknout?“ „Zdar Bill. Dobře brachu. Vyrázíme.“

Lůza jako vždy ustoupila při pohledu na naše roucha. Tentokrát se jich srotilo hodně. Slyšel jsem v zástupu nějaké hlasy: „Apokalypsa! Drak DOS přichází zpátky! Síly Příkazového Řádku se opět probouzejí!“ Nevěděl jsem, co je Příkazový Řádek, ale určitě to je něco hodně temného. Kolegoví Kamilovi, který se o něm zmínil v semináři, napařili celý měsíc klášterní vězení, přísnu askezi a zákaz hraní počítačových her.

Blátivé stany, které lůza používala místo domků, byly vypáleny. Bill dal, Bill vzal. Sektáři zaplatili za svou herezi životem. Ale v tom jsem zahlédl uprostřed po-

pela záblesk bílého světla. Kousiček papíru a na něm /usr/bin/perl. Hieroglyfy jsem si zapamatoval a papírek ihned zmačkal a polknul. Nějaká magie, určitě.

Příští den jdu opět ke zpovědi. Musel jsem asi chybovat, neboť mě Modrá Smrt navštívila znovu. Znovu procházím davem k Chrámu. „Sluha Páně Billa! Nepadavost jeho duši!“ Stařík, který se mračil, je nyní přívětivější. Stále zasmušilý, ale dívá se na mě, jako by na něco čekal. „/usr/bin/perl“ šeptám mu. „Takže ty taky...“ na stařkově tváři rozkvetl úsměv. V tom se přiblížili biřkocové. Obrátil jsem svou pozornost znova na starého muže, ale ten zmizel, jako by se do země propadl.

„Chyboval jsem, Otče.“ „Snad jsi nepouštěl Internet Explorer, přehrávač MP3 a ICQ zaráz, bezbílňku?!“ „Nikoliv, Otče. Přesto mne ubohého navštívila Modrá smrt.“ „To není všechno, vid, synu!“ pronikavé oči kněze našly nejistotu v mém pohledu. „Taky jsem... jsem“ „CO jsi, při Ovládacích panelech, CO?“ „Taky jsem viděl... ale ne“ „Svět se svému pastýři.“ „Ta... ta sekta... včera“ „Bajty jsou a v bajty se obrátili, synu.“ „Byl tam... papírek... nechtěl jsem se na něj dívat, opravdu ne...“ trásl jsem se po celém těle. „Co stálo na tom papírku? Zaklínám tě Instalací, Reinstalací a Zálohou...“ „Stálo tam... /usr/bin/perl.“ Zorničky očí Otce Pavla se rozšířily. „Cože?!“ „/usr/bin/perl, Otče.“

Cela byla chladivá a nehostinná. Kat s devíticásou kočkou byl v pohotovosti. Biskup a Otec Pavel stáli nade mnou. „Takový papírek jsi nikdy neviděl. Opakuj to po mně.“ „Takový papírek jsem nikdy neviděl.“ „Hmmm... to nezní dost přesvědčivě“ namítl biskup, „devět ran!“

švih! „Windows gracias.“
švih! „Windows gracias.“
švih! „Windows gracias.“
švih! „Windows gracias.“
švih! „Windows gracias.“
švih! „Windows gracias.“
švih! „Windows gracias.“
švih! „Windows gracias.“
švih! „Windows gracias.“
švih! „Windows gracias.“

Po absolvování trestu jsem odešel, již zcela očištěn, k domovu. Začal jsem ale pochybovat. Ty stálo pády? Musí tomu tak opravdu být? Pokud je Bill všemocný, proč jsou tu sekty? Co znamenala ta tajná šifra? Kdo byl ten stařík?

„Hledáš, panáčku, hledáš? DOSová moudrost Příkazového Řádku je tu stále. Neotupená. Čistá.“ „Běž pryč, ty stará čarodějnice!“ odsekávám. Jdu domů a tam jsem zjistil, že všechny mé Wordové dokumenty mají přeházené formátování. Asi jsem zhlávil. Nebo ne? Červík pochybností hlodá a hlodá...

Ráno se opět brodím davem. „Nyní můžete bez obav počítač vypnout!“ volají svíčkové báby své ozdravné litanie. Stařík je tu zas. „Dostals výprask, chlapče?“ „Co je Příkazový Řádek?“ ptám se rychle. „Ach, tak ty víš i tohle! Tam se zadávají příkazy pro systém v čisté textové podobě, hochu. Při všech bitech a bajtech, on nám zraje pro Tuč...“ Lomoz. Jízda. Rytíři řádu Velkého Excelu projeli náměstím. Stařík opět zmizel. Ach jo.

V semináři se učíme Excelové tabulky. Neodvažují se zeptat se kněze, ale bratr Mírek toho ví hodně. „Mírku, co je to 'čistý text'?“ „Mírek zblabl. Pouze text v MS Wordu je opravdu čistý, příteli.“ „Kterou verzi Wordu máš na mysli, bratře?“ zeptal se Kamil, „městem chodí zvěsti o Čistém Textu a Otevřených Formátech.“

Otevřené Formáty! Další kamínek do mozaiky. Ale jak s tím souvisí „Čistý text?“ a „/usr/bin/perl“? „Bill ví“ odpověděl bych donedávna. Ale nyní mám pochybnosti. Je jen jediný Systém? Jediný Bill? Jediná Windows?

„Chlapče, za mých mladých let to bylo všechno jednodušší. Žádná blyštivá Okna, pouze textové příkazy. Nepadalo to,“ lamentuje kořenářka. „Ale celá naše víra je založena na koncepci Pádu a Očištění!“ odsekl jsem. „Nebo... že by... Otevřené formáty?“ „Jé, chlapče, jak je to dávno, co jsem toto slovo naposledy slyšela... Už nevíím co znamená... odpusť sklerózu staré ženy, musím si asi koupit více operační paměti...“

Stařík na trhu. Skrýval se v davu, ale jakmile mě uviděl, hned s jásotem přistoupil bližší. „Chlapče, při všech zdrojácích a debuggerech, tebe ještě nedostali? Stále žiješ?“ „Ano, starý pane.“ „Systém nemusí padat. Přesněji řečeno je tu původně od toho, aby programy nepadaly!“ To bylo přesně opakem toho, co jsme brali v semináři. Rdím se až do krve. Taková blasfémie! „Za chvíli tu budou strážní na obchůzce, takže ti dám jednu radu: následuj...“ V tom se ozval řev. Drak MS Office, domácí mazlíček Páně Billa, přeletěl nad Městem. Davu se zmocnil neklid, lidé začali zvedat ochranné amulety proti Jablíčkám. Stařec zmizel jako pára nad hrncem.

V semináři jsem zjistil, že je nás o jednoho méně. Bratr Mirek. Ten nejchytřejší. „Ten hříšník spustil regedit.exe. Pošpinil Registrační Databázi výplody svého chorého mozku. Na mučidlech se přiznal dokonce k tomu, že instaloval Nelegální software.“ „KOPIROVAL SOFTWARE?“ zeptali jsme se všichni jako jeden muž. Ó, Start Menu, ochraňuj nás. Biskup pokračoval „a byla u něho nalezena publikace o Disassembingu a Crackingu.“ Libri prohibiti! Černá učení! Udělal jsem si na hrudi znamení Okna.

Nová miniknihovna

V naší knihovně je sice nepřehledné množství vědeckých knih, separátů, časopisů a jiné báječné literatury nezbytné pro naši vědeckou kariéru a vzdělání, ale co byste řekli tomu uvařit si ke knižce kafe nebo čaj, posedět v příjemném komorním prostředí a zabroudat i do jiných, neméně zajímavých literárních žánrů? Toto bude možné od počátku dubna v prostorách Attavery (studentská neziskovka sídlící úplně nahoře na děkanátě BF), kde je pro vás připravena „miniknihovna“. Míni proto, že počet knih stěží překročí 500 titulů, avšak funkce bude podobná, jako jste tomu zvyklí z knihovny „velké“. To znamená, že si zde budete moci sednout a číst, ale také si budete moci knihu vypůjčit.

Probudil jsem se a všude velký shon. „Bude se upalovat!“ oznámila mi sousedka, „nějaký bezbílňák se konečně setká s Věčnou Modrou Smrtí!“ Lůza v podhradí se sbíhala k Náměstí ovládacích panelů.

„Odvolej své temné učení!“ hřmál biskup. Kohopak to nevidím na hranici – vždyť je to tajemný stařík, který mi šuškal své moudrosti! „Neodvolám! Lidé, prohlédněte! Bill z vás tahá peníze! Při Cěčku a Assembleru, při Perlu, X Window Systému a Shellu, nebuďte jako ovce!“ V tom mě zahlédl. V jeho očích jsem zahlédl jiskřičku účasti. „Všichni, kteří pochybují, pochybují právem! Nepoužívejte Word! Nepoužívejte uzavřené formáty dokumentů! Hleďteje Tučňáka! Tučňákaáááá!“

Planoucí oheň spálil tělo hříšníka. V hlavě mám spoustu otazníků. Budu pátrat. Budu skládat střípky a jednou snad všechno bude jinak. „Tfu, kaci!“ odplivla si bába u hranice.

Daniel Novotný alias

Danny

<http://www.fi.muni.cz/~xnovotn3/>

Pravidla pro vypůjčování včetně výpůjční doby jsou zveřejněna na www.attavena.cz, a navíc k vidění přímo na místě. Jsou jasná a jednoduchá, ale je potřeba je dodržovat, neboť podstatná část knih má vlastního soukromého majitele, tj. většinou někoho z vás, a sami dobře víte, že to není žádná slast, když někomu něco půjčíte, ono se to časem promlčí, a když si na danou věc vzpomenete, tak už je zpravidla pozdě, neboť rychlost změny majitelů je přímo úměrná postupu sklerózy majitelů předchozích. A nyní k tomu, co by vás asi mohlo zajímat nejvíce – co že to tam vlastně máme za zázraky? Knihy jsou rozděleny podle témat.

Ekologie a životní prostředí

mimo jiné i „velký“ Begon – Harper, ekologická bible nejen každého prváka, o kterýžto titul se pravidelně strhává v knihovně boj

Průvodce přírodou

včetně Dostálovy Nové květeny ČSSR

Biologie živočichů

včetně profláknuté a tolik žádané Sigmungovy Zoologie strunatců

Biologie – odborné

tituly vám vesměs známé, avšak vzhledem k množství zájemců v knihovně v nedostatečném počtu – kompletní skripta Fyziologie rostlin, Organické chemie, Biochemie, Fyziky, Obecné virologie aj.

Biologie – filosofie

v této podivné kategorii se skrývají tituly jako Jak psát a přednášet o vědě, Povstávání živého tvaru, Sobecký gen či Komárkovy Dějiny biologického myšlení

Neziskový sektor

knihy o neziskových organizacích, seznamy „neziskovek“ u nás, financování aj.

Public relations

jak komunikovat s veřejností, řešit konflikty, uspět u přijímacích pohovorů, odhadnout lidi na první pohled, etc.

Historie a legendy

čtyřdílné Toulky českou minulostí či Churchillovy dějiny anglicky mluvících zemí

Filosofie a erotika

že to nejde dohromady? Osho vám poví, jak se dostat Od sexu k nadvědomí, poradí, jak meditovat, dočtete se o dějinách nejruznějších náboženství a své znalosti můžete zkonfrontovat s Historií filosofie

Zákony a finance

právní poradci, výklady zákonů, jednoduché účetnictví aj.

Beletrie

sci-fi i skutečně krásná literatura

Jazyková literatura

slovníky anglické, francouzské, španělské, ruské, učebnice, několik originálních anglických a francouzských titulů

Počítačová literatura

aneb každému, co jeho jest, a ještě něco navíc

Dále budou k dispozici výroční zprávy nejruznějších organizací, materiály organizací zabývajících se životním prostředím (Děti Země, ČSOP, Brontosaurus, Rosa, Cassiopeia), zpravodaje (Koniklec aj.), praktické návody na ochranu ŽP v Českých Budějovicích, prospekty k Ekofilmu a kompletní čísla Šklíby, Qícały a Pavučiny.

Pokud vás nějaká kategorie či titul zaujaly, anebo jste pouze zvědaví, co se tam dá ještě všechno najít, neváhejte, prociťte si dech a nohy na novém děkanátě do 4. poschodí a otevřete dveře (třeba na vás nic nevyškočí), budete vítáni.

Příjemné čtenářské zážitky přejí a dotazy zodpovídají

Míša Uhlířová (edelweiss@email.cz)

Věra Cihlářová (virichla@tix.bf.jcu.cz)

Velikonoce a jejich symbolika

Velikonoce – svátky jara, naděje a života. I když přinášíme v Pavučině tyto informace až po velikonočním rejži, určitě tím nikomu neublížíme ☺. Alespoň pro příště budou někteří z vás vědět, že:

Velikonoční beránek: Symbol beránka byl rozšířený již v předkřesťanské tradici v celé středomořské civilizaci, ovládané po tisíciletí pastevcí. V hebrejské tradici symbolizovaly ovce Izraelitu jako člena „Božího stáda“, i židovský Bůh je označován za pastýře, který bere své ovce do náručí. V křesťanské církvi se beránek stal symbolem Božího Beránka, Krista. Beránek Boží neboli Agnus Dei je počátkem modlitby při mši, Beránek zosobňuje triumf obnovy života a jeho vítězství nad smrtí.

Symbol kříže: Nevznikl s křesťanstvím, znali ho už staří Egypťané, Čiňané či Kréťané. Byl spojen s problémem orientace v prostoru mezi nebem a zemí a chápán jako propojení božského (vertikální rameno) a lidského (horizontální rameno) světa. Ve starém Egyptě se kříž stal symbolem věčnosti, který byl kladen na čela zemřelých faraonů. Dnes je nejdůležitějším symbolem křesťanství, protože Kristus, Boží Syn, byl odsouzen ke smrti ukřižováním.

Velikonoční oheň: Oheň se zapaluje a světi na začátku liturgie na Bílou sobotu při obřadech Velké noci. Od velikonočního ohně se zapálí velikonoční svíce, která se potom ve slavnostním průvodu a zpěvu „Světlo Kristovo“ vnese do temného kostela. Svíce je důležitým symbolem ve všech kulturách, světlo je chápáno jako znamení života.

Velikonoční vajíčko: Vejce nacházíme již při pohanských oslavách jara; bylo odpradáвна symbolem plodnosti, života a vzkříšení a díky skořápce i pocitu bezpečí, někde bylo dokonce dáváno do hrobu k mrtvému. Zvyk konzumovat vejce v době svátků souvisel s postem, který Velikonocům předcházel, kdy se vejce jíst nesměla a lidé netrpělivě čekali, až postní doba skončí. Posléze

vznikl zvyk zdobení vajíček doprovázený řadou obřadů a pověr. V některých lidových tradicích je vejce nositelem zlých mocí. Nesmí se přinést do domu po západu slunce a skořápku je třeba rozdrtit a hodit slepicím, aby ji nezneužila nečistá síla. O vajíčku se nám také často zdá. Rozbité vejce předpovídá neúspěch a hádku, smažené neshodu, nepoškozené zvěstuje dobrou zprávu.

Velikonoční zajíček: V řecké, egyptské a čínské mytologii symbolizuje štěstí, plynoucí čas, krátkost života. Pro Egypťany byl zajíc atributem zmrtvýchvstání boha Osirise, v antickém Řecku doprovázel Afroditu a Erose. Největšího kultu se mu dostalo u Aztéků, kteří měli v kalendáři i Rok zajíce. Velký zajíc se jmenoval Menebuch a byl považován za mýtického stvořitele. Pro severoamerické indiánské kmeny byl zase prostředníkem mezi Mannitouem a člověkem.

V Bibli je zajíc řazen mezi stvoření „maličká na Zemi a moudřejší nad mudrce“, symbolizuje chudé, skromné a pokorné. Křesťanství se k němu staví s jistým odstupem pro jeho užívání jako symbolu smyslnosti. Býval proto znázorňován jako

bílý zajíc u nohou Panny Marie, což mělo symbolizovat vítězství čistoty nad tělesným pokušením, které o sobě dávalo nejvíce vědět právě na jaře. V Byzanci byl zajíc ve zvířecí symbolice znakem Krista.

Spojení velikonočního zajíce s vajíčkem: do chleba upečeného ve formě zajíce se položilo velikonoční vejce, čímž se sdružily tyto dva symboly – časem vznikla představa, že vajíčka snáší nebo přináší zajíc.

Pomlázka: Šlehání zelenými spletenými pruty, které údajně přináší „pomlazení“. Název předmětu, dne, někde i celých Velikonoc.

Malé pomlázky jsou určeny ke šlehání, objemné žily, korbáče a tatory nosí chlapci při koledě jako symbol svého stavu a od děvčat na ně dostávají stuhly. Za blahodárný akt vyšlehání musí děvčata platit – dárky a vejci. Vajíčko samo nese symboliku rodičů se života, přicházejícího jara. Jako dárek musí být plné a omalované. Tradiční a nejvýmluvnější je červená – barva života. Odtud též název pro malované vejce – kraslice.

Sestaveno a vybráno z http://www.vira.cz/knihovna/index3.php?sel_kap=275 a <http://velikonoce.vira.cz/>

-Mara-

Rizoto

S tím množným číslem jsem se nespletl, to jen špatný kuchař (kuchařka) vyrábí jedno rizoto jako druhé. Spolu s neschopností uvařit rýži pořádně tak, aby to nebyla jakási lepivá hmota, to asi přispělo k jeho či jejich neoblíbení. Nemělo by naopak být problémem se rizoty žít celý týden tak, aby každé bylo jiné a nepřejdli jste se jich.

Pro začátek tedy rýže prostá – cca 10 dkg rýže na osobu (přý stačí 7, ale to snad jenom Čiňankám) propláchneme 2x až 3x vodou a vodu s prachem vždy dekantujeme (slijeme), nakonec nad rýži v malém kastrolku necháme asi 1,5 cm vody, osolíme, případně okořeníme a dáme vařit přikryté na *mírném ohni* (než na plynu to lépe jde na elektrické plotence, nebo výše nad ohněm někde venku). Po dosažení varu necháme vodu zasáknout a vyvařit – to trvá cca 5 až 7 minut. Nemíchat, nebýt moc zvědavý či -á (= nechávat přikryté), pak odstavíme nebo vypneme zdroj tepla a necháme dalších 5 minut „dojít“ přikryté. Za naprostý nesmysl považují proto různé sáčky a předvařené rýže, to jen tahání peněz z kapes. Jako koření lze použít bobkový list, 2-3 hřebíčky, kari, jalovcové bobulky, zázvor (ten je ostatně jedním z tajemství čínské kuchyně). Můžete opatrně kombinovat, ale nedávejte tam všechno najednou.

Rizoto vznikne tak, že vedle případného koření přidáte nezanedbatelný podíl další komponenty – to může být maso, zelenina, houby, sýry atd. Když přijdu kolem 21. hodiny z fakulty, mám hlad jako herec a toužím po něčem teplém (to je často), je záchranou polovička konzervičky třeba vepřové rolády (170 – 180 g obsahu) přidaná k okořeněné rýži jak uvedeno výše, během toho pětiminutového „docházení“ posypu nastrohaným nebo jemně nakrájeným sýrem, např. Primátorem. Takže zhruba čtvrt hodiny po příchodu zasedám k večeři. Tu druhou polovičku konzervy pak spotřebuji za den či dva na přílohu ke špagetám (možná příště).

Pokud vycházíte ze syrové nebo mražené zeleniny či hub, je výhodné to jemně nakrájet a tak 10 minut podusit na několika kapkách oleje, pak přidat promytou rýži, vodu a pokračovat dále. Občas je v obchodech vidět sušená zelenina polského původu s českým textem – cihličky cca 10 × 10 × 2 cm, tu lze přidat přímo do rýže, jen té vody dodejte trochu více.

Pochutnejte si a nebojte se improvizací.

Pavel Blažka

LARP - Live Action Role Playing

Na celé království padl stín noci. Poctiví obchodníci již dávno zavřeli své krámy a jen z ne-daleké hospody „U Tuleně“ bylo slyšet veselý hlahol. Avšak ne vše bylo poklidné. Nedaleko vstupní brány se počal tvořit zástup pochmurných postav. Všechny jako by na něco čekaly. Nebo na někoho. Když přišel muž v kněžském rouchu, celý zástup se jako na pokyn dal do pohybu. Ti, kteří tušili, raději se jim zdaleka vyhnuli. Zde kráčí zástup vy-znavačů temné Nanty-Kranty, bohyně smrti, Paní podsvětí. Zástup došel až na božišťe, kde půda sama byla neustále podmáčená vsávkou krví lidských obětí. I dnes se rozšíří říše Temné o dva její fanatické vyznavače. Jejich teplá krev se řínula z prořiznutých hrdel a stékala do připravené nádoby. Velekněz pak pozvedl onu misku, napil se teplé tekutiny a pak ji nechal kolovat po svých přivržencích. Budiž Nanta!

Asi většina čtenářů zná takové pojmy, jako je „RPG“ (role playing game) neboli „hry na hrdiny“. Pokud má někdo nějaké nejasnosti, tak stručně objasním princip: sejde se banda maniaků, kteří ve virtuálním, povětšinou fantasy světě (ale jsou též jiné, např. cyberpunk) jednoho z nich prožívají smyšlené příběhy fiktivních postavíček charakterizovaných několika čísly, to vše za doprovodu kostek, jednoduchých početních postupů a zapojení vlastní obrazotvornosti. Po čase se u části takto postižených jedinců projeví touha zkusit si to více reálně, takřkajíc na vlastní kůži. A od toho je tady LARP (ostatně ten úvodní odstavec je z jednoho takového LARPu).

Nezasvěcenému by s tímto pojmem mohly splývat dva další – tzv. „železo“ a „dřevárny“, zvláště pokud znáte jen fantasy-RPG. Jakékoli „železo“ jsou vlastně repliky historických bitev, jichž se účastní mnoho členů různých skupin historického šermu za použití ocelových replik historických zbraní. „Dřeváren“ se naproti tomu účastní kde kdo (věková hranice je ale pro většinu akci 15 let) a bojuje se zde, jak již název napovídá, dřevěnými meči (a jinými zbraněmi sečnými) a jekorovými či molitanovými sekerami (a jinými zbraněmi údernými). Používají se též luky a kuše, ovšem šípy musí mít na „špičce“ molitanovou bambulku.

Mnoha lidem, a to i zasvěcencům, však poněkud neoprávněně splývají právě dřevárny a LARP, což pak vede k drobným

nepříjemnostem. Vězte tedy, že ne každá dřevárna je LARP (pak je na místě nezkrácené označení „dřevěná bitva“) a ne každý LARP musí být dřevárnou – zvláště pro LARP z přítomnosti (např. Vampire: The Masquerade) nebo budoucnosti (Shadowrun), kde se používají pistolky, je toto označení poněkud zavádějící.

Dosti ale už pojmosloví a vrhněme se v nitro LARPu. Co je k tomu potřeba? Tak zaprvé je nutné si nějakou akci vyhlédnout a domluvit se s organizátory, kteří ji řídí a připravují. Pak je dobré si zhotovit nějaký kostým odpovídající období, ve kterém se daný LARP odehrává (nemusí to být nic ex-

tra, stejně se to velmi pravděpodobně zamaže a natrhne při pobíhání po lesích a plížením se křovinami), připravit si vhodné zbraně a jiné příhodné rekvizity v závislosti na tom, jaký charakter hodláte hrát (jó, hole mágů...). Pak se jen zbývá vyzbrojit vtípem i ostrovtípem a tradá na akci (dobré je ale vyzbrojit se též táborníckým náčiním).

A jak to probíhá? (Zaměřím se pouze na fantasy-LARP, který hrají.) Přijedete, vybalíte a zvolíte si svou postavu. A pak to začne: nákupy vybavení, vstup do různých cechů, postup na vyšší úrovně vědění, plnění úkolů, šarvátky, a je-li LARP opravdu dobrý, tak též pletichaření a sprádání intrik. Setkáte se s různými platidly, která se dají vydělat nejrůznějšími způsoby (třebas okrádáním mrtvol). Můžete se stát členy různých společenstev (nejčastěji cechů) a postupovat výše až nejvýše v jejich hierarchii. O samotném postupu stojí za to se rozepsat. V podstatě jsou dva možné způsoby: získávat zkušenosti a dělat lehké zkoušky (pokud ale můžu posoudit, není tento systém dvakrát efektivní ani spravedlivý), nebo dělat pouze zkoušky, ale zato pořádné. Zkoušky jsou přitom buď fyzické (udělej to a to, vydrž to a ono), nebo psychické (poznej to a to, nauč se to a ono – a je pravdou, že za celý rok si tak necpovíciím botaniku jako na jednom svém oblíbeném LARPu) a musíte to zvládnout opravdu vy a ne jen vámi hraná postava.

Šarvátky si zaslouží vlastní odstavec a tu je. Základní souborová pravidla jsou všude víceméně stejná a společná pro všechny dřevárny. Nejzásadnější je pravidlo neútočení na hlavu a slabiny a pravidlo neobdání kankoli. Obojí z ryze bezpečnostních důvodů, neb nedodržením obého mohou vzniknout velmi vážná poranění, zvláště pak jejich kombinací. Dále je nutno dávat pozor na soupeře, aby si v zápalu boje něco nezpůsobil, a i když by to zatlačení skřeta ke srážu bylo jinak velmi efektivní, pro účely dřeváren se nedoporučuje. Podrobněji se nám systémy souborů

opět tříšti do dvou krajních možností. Bud má hráč hodně životů prezentovaných papírovými útržky (kdo si to má také pamatovat), zbraně mají svá ÚČ a zbroje svá KZ – kvalita zbroje (jako v Dračím doupěti) a po platném zásahu si hráč potřebný počet životů odtrhne. Vypadá to sice zajímavě, ale v bojové vřavě je tento systém dost zpomalující. Opačnou možností, a také více reálnou, je malý počet životů (tak dva-tři), zbraně žádná útočná čísla nemají (respektive mají je rovné 1) a zbroje pouze zvedají počet životů (tak o 1 až 2).

Jelikož jsem se zmínil o kouzelnících a kouzla také do souborů zasahují, bylo by dobré napsat, jak se to má s magií. Magie funguje (jedno z pravidel) a je několik systémů. Kněžská magie se povětšinou opírá o dlouhé rituály a modlitby (několik minut). Kouzelnická (popř. též hraničářská) se vyzískává patričnou meditací a je vyjádřena buď papírovými útržky, nebo dělskými piškoty, které se pojídají buď před nebo po seslání kouzla (a dokud se nesní, nemůžete kouzlit, nebo není kouzlo sesláno) doprovázeného povětšinou nějakým mocným zařikáním. Pozoruhodný je piškotový soubor myslí. Obecně platí, že je-li kouzlo sesláno, musí dotýčný kouzlicí vysvětlit účinky dotýčnému postiženému, popř. postiženým. K tomu je nutné použít ještě nějaké ty rekvizity (provázek pro magickou zeď, papírový míček pro blesk, ...).

A to je z teorie letmého seznámení se s LARPem vše. Chcete-li se dozvědět více, navštivte některou z níže uvedených stránek. Chcete-li pochopit, proč se něčím takovým zabývat, zahrajte si to.

Asociace Fantasy – <http://www.asf.cz/> – rozvedení některých základních témat ohledně dřeváren i s kalendářem nejrůznějších akcí
Fantasy Asociace (FAS) – <http://csfas.org/> – podobné tomu o něco výše
Kalendář – <http://www.ucw.cz/drevarny/> – prostě kalendář akcí se vším všudy
Fraška – <http://fraska.zde.cz> – a tady si nedovolím odpustit si „malou“ reklamu

Banáť

Dokážete si představit Rumunsko v zimě, na Vánoce? Ty nádherné zasněžené hory a doly, klid, ticho...

Můj výlet začal zcela neromanticky před zavřeným Kauflandem. Ač inzerují otevřený obchod 365 dní v roce, 25. 12. a 1. 1. za dny v roce nepovažují. Takže poučení – nenechávejte nákup proviantu na poslední den, ani s tou výmluvou, že chcete čerstvý chleba.

Vánoce á la Balkán znamenají nádherně vyzdobené město, spoustu světél a ozdobených stromečků, i když v balkánském stylu (například jako ozdůbka slouží neonový nápis Coca Cola).

První pohled při příjezdu pod Svatou Helenu jsme věnovali Srbsku, které se nachází přes Dunaj (kousek, tak 200 m). A na vodě se houपालy potáplice.

Chcete-li si skutečně vychutnat rumunskou krajinu, ty nádherné kopce, krasové závrtý (který je jeden jako druhý, takže jsou přímo předurčeny ke ztracení se), obzor bez kominů, Měsíc bez smogového oparu, pak vřele doporučuji výlet na bězkách při měsíčku. Měly jsme štěstí, byly zrovna tři dny do úplňku, takže nám hezky měsíček svítil na cestu a my sjížděly ten lesknoucí se sněh... Bylo to nádherné, cestou jsem dokonce zapěla Měsíčku na

nebi hlubokém. Mělo to jenom jednu malinkou chybičku. My jsme původně vyrázily asi v 10 ráno na tak 2 – 3 h vycházku. Vrátily jsme se o půl desáté večer, vyhledověle a hlavně ziznivě.

Tak tohle jsme museli zdokumentovat. V tom hrůzostrašném, nesmírně chudém Rumunsku, kde vás chtějí zabít a kde určitě jedí psy (haha), je internet! A ne jenom v hlavním městě, i v pouhé Moldavě Nově.

Víte, jak se jezdí v Rumunsku autem? To se vám do malé dodávky nacpe 15 lidí, z tržiště tento povoz odtáhne jiné auto a pak jede tak tou 30. Jenom občas se zastaví, motor běží, řidič vyskočí ven, cosi tam kutá pod autem a jede se dál. Když jsme se na to pak ptali ve Sv. Heleně, říkal něco o přeřazování.

Čím se dá v českých vesnicích v Banátu bavit po večerech? Zajdete na táčky k sousedům (nedoporučuji, budete chlastat a navíc vás budou zase cpát), jít do hospody (budete chlastat, například dobré pivo Temešvár nebo dobrý svařák 3 dcl za 6 Kč), nebo se jet projet na saních vesnicí a okolními kopci. To se dělá tak, že jdete směr hospoda, vidíte skupinu sáňkujících osob, uděláte na ně smutné oči a oni vám dva kusy těchto úžasných dřevěných věcí půjčí. A s přehledem vám ukáží, za která vrata je pak máte dát, až vás to přestane bavit. Nechtějí ani číslo občanky, ani jméno...

Kdybych měla charakterizovat Rumunsko jako societu lidí, uvedla bych příklad jednoho televizního pořadu. Byla to nějaká zábavná estráda, kdy lidem, prostým lidem, plnili jejich přání. Oni tam přišli a nevěděli, co se jim splní. A celý národ pak koukal na obnažené emoce, vyhmátnuté nejtajnější sny... Uváděla to taková, no, noční múra z Hollywoodu. Zmalovaná, afektovaná, v šatech, na kterých člověk musel látku hledat. A povídala si se starou babičkou v kroji a šátku, která jako by byla od nás z Kysuc. A ani jedné to nepřipadalo divně.

Co se týče stopu v Rumunsku, vřele doporučuji srbské pohraniční hlídky. Nebojte se kalašnikovů ani jiných bouchaček, ani toho, že z jejich antonu není vidět, kam vás vezou, ani že jedou opačným směrem, než jste původně šli. Ono v Rumunsku se dá otočit jen na několika místech. Jediný problém jsem shledávala v tom, že ač jsme jim nabízeli konverzaci v angličtině, němčině, francouzštině, španělštině, češtině, slovenštině a polštině, oni pořád trvali jenom na srbštině a ru-

munštině. A pro slabší povahy, než vlezete jako tři mladé holky do auta se třemi mladými vojáky s kulometry, zjistíte si číslo na českou ambasádu. Možná ho někdy budete moci použít.

Máte rádi sýry? Tak alou do Banátu, tam je váš vysněný ráj. Taktéž to platí se slivovicí, ale to stačí dojet na Moravu. Co

se ale sýrů týče, mohli jsme vyzkoušet ovčí, kozí i kravský a tedy mně nejvíce chutná ovčí.

A na závěr o jednom nehezském zvyku. Dorazily jsme na silvestrovskou zábavu do Garnicu, a světe div se, v sále tancily samé holky. V párech, ale jenom

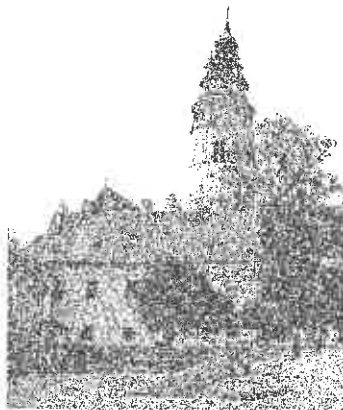
holky. Pánové si vyesedávali v jedné půlce sálu a prohlíželi si, co se na trhu nabízí. Když přestala hrát hudba, děvčata se shromáždila pod okny a tam stála, dokud se zase nezačalo hrát. Když u nás tančí holka s holkou, hned je to skandál, a tady je to naprosto normální. Chudáci ty dívky, které tančí mužský krok, a chudáci ti kluci, kteří pak s takovou holkou tančí! Pak nám bylo vysvětleno, že tohle je místní zvyk. Svobodná děvčata se takhle musí předvádět, následně je kluci vyzvou k tanci a mohou je pozvat k sobě ke stolu. Na ten večer tedy patří k tomu dotýcnému. Pokud je nikdo ke stolu nepozve, nesmí si sednout celou noc, ani k rodině ne. Tentokrát to postihlo asi čtyři dívky, které ještě v půl šesté poslušně stály pod okny a čekaly na rodiče.

A na úplný závěr jeden hezký zvyk. Ono totiž jak je v Rumunsku o hodinu víc než tady, tak tam zažijete dva Silvestry za sebou, srbský a náš.

Tip na výlet od Pavla Blažky: z Kaplice - nádraží do Českého Krumlova

Začínáme na Kaplickém nádraží (to je asi 4 km severně od městečka), v okolí jsou dva masové hroby – cca 100 lidí – z transportu z Oswieczimi do Mauthausenu z ledna 1945 – jeden zhruba 500 m severně od nádraží napravo od silnice, druhý u Omlenice – byli to Belgičané, Holanďané, Poláci, Francouzi a další. Od nádraží jdeme asi půl kilometru západně po modré značce po silnici, se značkou odbočíte na Rejty a za nimi mírně stoupáte asi 3 km ke křižovatce s červenou. Po cestě rozhled východně do údolí Malše, na Kaplici a okolí, na Slepíci hory s nejvyšším kopcem Kohout a jižněji na Novohradské hory. Po červené doprava polootevřenou krajinou ke křižovatce lesních cest, odkud můžete asi 400 m odbočit k vysilači na Poluše (919 m n.m.) – to je sice nejvyšší bod trasy a nápadná dominanta okolí, ale je zalesněná a stavitelé vysilače si nevzali příklad z vysilače na Kraví hoře v Novohradkách a nespojili ho s rozhlednou. Pak po lesních cestách klesáte kolem samot až k docela pozoruhodné obci Věžovatá Pláně – kostel – jako většina v okolí – je alespoň původně gotický. Po červené jste šli celkem 5 km. Před obcí můžete odbočit doleva po zelené značce do údolí do Sedlice, ale vyplatí se projít obcí a na značku se vrátit. Zelená značka Vás dovede po cca 4 a půl km do Přídolí, kde u kostela končí, ale to se již spojila s novou modrou značkou a po té budete pokračovat dále. Modrá značka nejde po silnici (jak značeno na starších mapách – i když na silnici zůstaly zbytky značení), ale přes Machovice a pak okrajem lesa. Ty silničky tady jsou vzpomínkou na staré časy, kdy kolem silnic byla stromořadí, jezdily po nich Tatro žehličky maximálně (a jen zřídka) rychlostí až 60 km/hod. Nejsou už ale prašné. Asi po 3 a půl km Vás modrá značka dovede ke Křížovému vrchu a opravdu se vyplatí odbočit, je tam malý okrouhlý, ale již dávno nefunkční klášter a největší překvapení z celé cesty – výhled na Český Krumlov ze zcela nezvyklého úhlu, v pozadí je přirozeně Klef (1084) a západní část oblouku Blanského lesa, více vlevo kopce Boletického výcvikového prostoru – nejvyšší Chlum. Pokud budete někdy v Č. Krumlově večer a budete mít hodinu času – i večerní výhled stojí za cestu. Až budete nakoukání, seběhnete do města na autobus – autobusové nádraží je pod nemocnicí trochu vpravo od modré značky, skoro ještě na svahu Křížového vrchu. Vlakové nádraží je na protilehlém svahu směrem na Vyšný – tam je botanicko-geologická rezervace na vápencích. Na pouhé proběhnutí Č. Krumlova si rezervujte alespoň 40 minut (snadno se tam na chvíli ztratíte), na prohlídku celý den nebo dva. Celá trasa výletu je dlouhá skoro 20 km.

-PB-

Spojení platné pro weekend 6. - 7. 4. 2002, cena na obě cesty bez slev cca 60,- Kč

Cesta tam vlakem

Č. Budějovice	Kaplice - nádraží
07.56	08.42
10.00	10.37
12.35	13.22

Zpět z Č. Krumlova do Č. Budějovic

odkud	dní	odkud - kam	odl. Č.K.	příf. Č.B.
aut.nádr.	6	Č.K. - Č.B.	14.35	15.25
vlak nádr.	1 - 7	Volary - Č.B.	15.18	16.14
aut.nádr.	1 - 7	Č.K. - Praha	16.30	17.15
aut.nádr.	6, 7	Lipno - Praha	17.30	17.55
vlak nádr.	1 - 7	Volary - Č.B.	17.46	18.39
aut.nádr.	6	C. K. - Č.B.	18.20	19.05
vlak nádr.	1 - 7	Volary - Č.B.	20.17	21.10

O Diplomce a zajícovi

Scéna: Les, krásný letní den. Zajíc sedí před svou norou a klepe do notebooku. Přichází liška.

Liška: Co to tu děláš?

Zajíc: Dělam na diplomce.

Liška: O čem bude?

Zajíc: O tom, jak zajáci žerou lišky... (Dlouhá pauza.)

Liška: Co je to za blbost??? Každý ví, že zajáci nežerou lišky!

Zajíc: Tak se pojď podívat.

(Oba zmizí v zajícově noře. Za pár minut se vynoří zajíc a okusuje liščí kost. Sedne si zpátky k notebooku a pokračuje v psaní. Objeví se vlk.)

Vlk: Co to píšeš?

Zajíc: Píšu diplomku na téma, jak zajáci žerou vlky.

Vlk: Takovou blbost ti přece nevezmou!?

Zajíc: Proč ne? Chceš se podívat?

Oba jdou do nory, a za chvíli se zase objeví zajíc a poplácává si břicho. Vráti se k notebooku.

Na scéně vstoupí medvěd: Co to děláš, zajáci?

Zajíc: Makám na diplomce: Jak zajáci žerou medvědy.

Medvěd: To je ale pitomost!

Zajíc: Pojď se podívat ke mně, a ukážu ti to.

Scéna:

Uvnitř zaječedho doupete. V jednom rohu hromada liščích kostí. V druhém rohu hromada vlčích kostí. Naproti sedí obrovský lev a štírá se v zubech.

Morální ponaučení: Nezáleží na tématu diplomky.

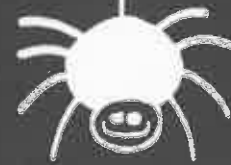
Nezáleží na tom, jaká data zpracováváš.

Záleží na tom, koho máš za konzultanta.

PAVUČINA

časopis (nejen) studentů Biologické fakulty Jihočeské univerzity ■ **vydává:** Attavena, o.p.s., Branišovská 31, 370 05 České Budějovice ■ tel.: 038/777 2357, 0603/895 312, e-mail: attavena@atlas.cz, web: <http://www.attavena.cz> ■ **redakce:** Branišovská 31, děkanát BF – pod střešou, e-mail: pavucina@tix.bf.jcu.cz, web: <http://www.bf.jcu.cz/tix/pavucina/> ■ **šéfredaktor:** Věra Cihlářová ■ **redaktoři:** Simona Poláková, Ignác Pospíšil, Lukáš Šmahel, Míša Uhlířová, Eliška Zapomělová ■ **ilustrace:** Věra Cihlářová, Anička Faltýnková, Petra Konvalinková, Markéta Muchová, Eliška Zapomělová ■ **foto:** FotoArchív Attaveny a BF, Petr Znachor – str. 7, 8, 9, 11, 16, 20; FotoArchív Heleny Landové – str. 24, 25 a Dany Vyžrálkové – str. 17, 18; Simona Poláková, Romana Koblovská a Jana Kholová – str. 62, 63 ■ **technické zabezpečení a grafická úprava:** Zdeněk Klouda, Dana Vašková ■ **www stránky:** Petr Illek ■ **tisk:** Tiskárna Posekaný ■ **osvit:** PrePres Studio Karmášek ■ vychází pětkrát ročně ■ náklad 250 kusů ■ prodejní cena výtisku – 20 Kč ■ jedenácté číslo vyšlo 17. dubna 2002

UZÁVĚRKA 12. čísla je 13. května 2002, jeho předpokládané vydání pak 30. května
Uveřejněné příspěvky se nemusí shodovat s názory redakce.

Walter Sacher

**Byl to zázrak. Prošel mateřskou školou,
základním školstvím, gymnáziem
i universitou
a přec si zachoval vlastní názor.**

GRAVIDNÍ BLBOST

**Lidská hloupost v bolesti
rodí další blbosti.**